

JAN KRAJEWSKI, WŁADYSŁAW ŚWIERCZAK

DZIAŁANIA BOJOWE MAŁYCH PODODDZIAŁÓW PIECHOTY W WARUNKACH NOCNYCH

(Przykłady prowadzenia ćwiczeń)

Biblioteka Tajna Akademia
Wydział Wojskowy
Nr ewid. 725
R/26

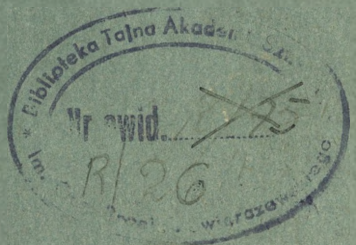
WYDAWNICTWO
MINISTERSTWA
OBRONY
NARODOWEJ

JAN KRAJEWSKI, WŁADYSŁAW ŚWIERCZAK

DZIAŁANIA BOJOWE MAŁYCH PODODDZIAŁÓW PIECHOTY W WARUNKACH NOCNYCH

(Przykłady prowadzenia ćwiczeń)

WYDAWNICTWO
MINISTERSTWA
OBRONY
NARODOWEJ

Biblioteka Tajna Akade
im. Gen. Broni K. Świerczewskiego
Nr ewid. R/45
R 267

J. KRAJEWSKI, W. ŚWIERCZAK

DZIAŁANIA BOJOWE MAŁYCH PODODDZIAŁÓW PIECHOTY W WARUNKACH NOCNYCH

(Przykłady prowadzenia ćwiczeń)

WYDANIE I

WYDAWNICTWO MINISTERSTWA OBRONY NARODOWEJ
WARSZAWA 1958

SPIS TREŚCI

Str.

Wstęp 7

Rozdział I

Właściwości prowadzenia działań bojowych w nocy . 9

I. Cechy charakterystyczne i ogólne zasady prowadzenia natarcia w nocy 10

1. Wpływ nocy na działania bojowe wojsk . . 10

2. Organizacja natarcia w nocy 13

A. Opracowanie decyzji przez dowódcę i postawienie zadań bojowych 13

B. Organizacja współdziałania 16

C. Właściwości zabezpieczenia bojowego natarcia w nocy 19

D. Natarcie w nocy bez zastosowania sztucznego oświetlenia 22

II. Cechy charakterystyczne i ogólne zasady prowadzenia obrony w nocy 23

1. Warunki, w jakich pododdziały mogą przejść do obrony w nocy 23

2. Wpływ nocy na prowadzenie walki obronnej . 23

3. Właściwości organizacji obrony w nocy . . 24

4. Organizacja odpoczynku, służby i wyżywienia, zachowanie pełnej gotowości bojowej . . . 28

5. Prowadzenie walki obronnej w nocy . . . 30

6. Przejście z gotowości bojowej nocnej na dzienną 31

III. Środki oświetlające i sygnalizacyjne 32

1. Środki oświetlające 32

Str.
2. Środki sygnalizacyjne 32
3. Przyrządy do prowadzenia obserwacji w nocy 34

Rozdział II

Natarcie małych pododdziałów piechoty w nocy . . 36

1. Zasady ogólne 36
2. Natarcie drużyny piechoty w nocy 42
   A. Krótkie wprowadzenie w sytuację i wiadomości od dowódcy plutonu, na podstawie których dowódca drużyny przystępuje do organizowania natarcia 42
   B. Czynności dowódcy drużyny i drużyny w okresie przygotowywania się do natarcia . . . 47
   C. Czynności dowódcy drużyny i drużyny w czasie ataku i natarcia w głębi obrony nieprzyjaciela 54
3. Natarcie plutonu piechoty w nocy 56
   A. Wprowadzenie w sytuację, na podstawie której dowódca plutonu przystępuje do pracy nad organizacją natarcia 57
   B. Organizacja natarcia przez dowódcę plutonu . 60
   C. Działanie plutonu podczas ataku oraz walki w głębi obrony nieprzyjaciela 66
4. Natarcie kompanii piechoty w nocy 68
   A. Krótkie wprowadzenie w sytuację i niektóre wiadomości od dowódcy batalionu, na podstawie których dowódca kompanii przystępuje do pracy nad organizacją natarcia 68
   B. Czynności dowódcy kompanii podczas organizowania natarcia 71
   C. Przebieg walki 77

Rozdział III

Obrona małych pododdziałów piechoty w nocy . . . 79

1. Zasady ogólne 79
2. Drużyna piechoty w obronie w nocy 82

Str.

A. Czynności dowódcy plutonu, na podstawie których przystępuje do pracy dowódca drużyny . . 82
B. Czynności dowódcy drużyny i drużyny w czasie przygotowywania obrony 84
C. Odparcie ataku nieprzyjaciela w nocy . . . 90
3. Obrona plutonu piechoty w nocy 93
A. Wprowadzenie w sytuację, na podstawie której dowódca plutonu przystępuje do pracy nad organizacją obrony 95
B. Czynności dowódcy plutonu przy organizowaniu walki obronnej 98
C. Prowadzenie walki obronnej 102
4. Obrona kompanii piechoty w nocy 104
A. Jeden z wariantów przejścia kompanii piechoty z walk dziennych do obrony w nocy 104
B. Prowadzenie walki obronnej 110

Rozdział IV

Marsz ubezpieczony małych pododdziałów piechoty oraz wypad plutonu piechoty w nocy 113

Pododdziały piechoty w ubezpieczeniu marszowym w nocy 113
1. Zasady ogólne 113
2. Pluton piechoty jako szpica czołowa w marszu nocnym 124
A. Wprowadzenie w sytuację i czynności dowódcy kompanii, na podstawie których dowódca plutonu przystąpił do pracy 124
B. Czynności dowódcy plutonu i plutonu w czasie przygotowania się do marszu 124
C. Działanie szpicy w marszu 127
3. Pluton piechoty w wypadzie nocnym 130
A. Zasady ogólne 130
B. Organizacja i wykonanie wypadu nocnego . . 137
C. Przebieg działania plutonu 146

Str.

Rozdział V

Zasadnicze zagadnienia metodyki szkolenia pododdziałów piechoty w nocy 148

1. Zasady ogólne 148
2. Musztra bojowa 151
3. Ćwiczenia taktyczne 155
4. Przygotowanie zajęcia (ćwiczenia) 158

WSTĘP

W niniejszym podręczniku podane są przykłady działań nocnych pododdziałów do szczebla kompanii włącznie. Zawarta w nim treść przeznaczona jest dla dowódców pododdziałów, którzy w praktycznej swej pracy szkolą podległych im żołnierzy w działaniach nocnych.

W podręczniku tym wyraziliśmy swoje osobiste poglądy na to, jak we współczesnej walce ogólnowojskowej pododdziały powinny działać w nocy w różnych warunkach terenowych.

Zasadniczym celem opracowanego przez nas podręcznika jest pomóc dowódcom małych pododdziałów w najlepszym przygotowaniu podległych im żołnierzy do specyficznych działań w warunkach nocnych.

Działania nocne we współczesnych warunkach nabierają szczególnego znaczenia, zaś użycie nowoczesnej techniki na polu walki umożliwia wykorzystanie nocy do rozwinięcia powodzenia względnie utrzymania opanowanego terenu.

Podana w tym podręczniku treść pracy dowódcy pododdziału nad organizacją walki jest nowa i nie ujęta ramami dotychczasowych regulaminów i in-

strukcji. Opisując ją kierowaliśmy się tym, że dowódca pododdziału będzie miał bardzo mało czasu na organizację walki, a w związku z tym musi wykonać tylko te czynności, które są niezbędnie potrzebne dla przygotowania żołnierzy i sprzętu bojowego do walki.

Podręcznik ten nie jest obowiązującą instrukcją, lecz tylko zbiorem naszych poglądów. Wiedząc o braku szczegółowego opracowania zagadnień działań nocnych pododdziałów, zebraliśmy je na podstawie doświadczeń z drugiej wojny światowej oraz szkolenia z okresu powojennego.

Autorzy

Rozdział I

WŁAŚCIWOŚCI PROWADZENIA DZIAŁAŃ BOJOWYCH W NOCY

W ewentualnych przyszłych działaniach bojowych decydujące znaczenie będą miały aktywne i nieprzerwane działania prowadzone z niesłabnącym natężeniem zarówno w dzień, jak i w nocy, gdyż działania takie prowadzone w rozmaitych warunkach terenowych, różnych porach roku i doby są nieodzownym czynnikiem pełnego rozgromienia nieprzyjaciela.

Doświadczenia bojowe wszystkich armii dowodzą, że każda najmniejsza nawet przerwa w walce była natychmiast wykorzystywana przez nieprzyjaciela dla uporządkowania swoich wojsk, dokonania przegrupowania, umocnienia się, odtworzenia odwodów, zorganizowania systemu ognia i dowodzenia, podciągania środków materiałowych oraz przygotowania przeciwdziałania.

Konieczność gwałtownego rozwijania powodzenia osiągniętego w walce oraz rozwój współczesnych środków walki powodują, że zakres działań nocnych stale rozszerza się. Jeżeli kilkanaście lat temu sądzono, że działania nocne są charakterystyczne szczególnie dla wojsk technicznie słabych, dla drobnych pododdziałów lub oddziałów partyzanckich, to obecnie

regulaminy wszystkich armii zgodnie podkreślają konieczność prowadzenia aktywnych działań nocnych nie tylko dla osiągnięcia ograniczonych celów (opanowania oddzielnych obiektów), ale również i rozstrzygających celów walki.

Tak więc charakter współczesnych działań bojowych, a w szczególności wysokie tempo natarcia i szybki rozwój działań, postawiły działania nocne w rzędzie normalnych działań bojowych. Takie ujęcie zagadnienia walk nocnych stawia niewątpliwie przed nami konieczność wnikliwego studiowania wpływu specyfiki działań bojowych prowadzonych nocą na formy organizacji i kierowania walką. Dobra organizacja i sprawne przygotowanie działań nocnych, zdolności organizacyjne i inicjatywa wszystkich dowódców, a nawet poszczególnych żołnierzy, śmiałość i gwałtowność działań oraz umiejętne i stanowcze dowodzenie pododdziałami, jak również umiejętne wykorzystanie techniki bojowej — zapewniają sukces w walkach nocnych.

I. CECHY CHARAKTERYSTYCZNE I OGÓLNE ZASADY PROWADZENIA NATARCIA W NOCY

1. WPŁYW NOCY NA DZIAŁANIA BOJOWE WOJSK

Natarcie w nocy może być prowadzone w celu:

— przełamania zawczasu przygotowanej obrony;

— rozwinięcia powodzenia uzyskanego w natarciu dziennym;

— opanowania silnych punktów oporu lub miejscowości celem stworzenia dogodnych warunków do rozwinięcia natarcia o świcie;

— kontynuowania pościgu w celu uniemożliwienia

nieprzyjacielowi obsadzenia i przygotowania do obrony kolejnych rubieży terenowych;

— rozpoznania charakteru umocnień obrony nieprzyjaciela, jego ugrupowania bojowego, systemu ognia i zapór inżynieryjnych.

Mimo znacznego udoskonalenia radiolokacji, różnego rodzaju środków oświetlających, stosowania promieni podczerwonych — noc obniża w dalszym ciągu efektywność wykorzystania na polu walki środków techniki bojowej i uzbrojenia.

W dalszym ciągu natarcie w nocy jest niezwykle trudne i bardziej skomplikowane w porównaniu z natarciem w warunkach dziennych, wymaga bowiem dokładniejszego zorganizowania i zabezpieczenia walki. Najmniejsze nawet niedociągnięcia w planach walki, w jej przygotowaniu i zabezpieczeniu mogą doprowadzić do załamania się natarcia i niepotrzebnych strat w ludziach i sprzęcie.

Należy pamiętać zawsze, że noc pomaga tylko śmiałym, doświadczonym żołnierzom.

Jako cechy charakterystyczne, ułatwiające natarcie w nocy, należy wymienić:

— możność wykonania skrytego manewru, który zawsze winien być prosty i zrozumiały dla podwładnych i sąsiadów, bowiem skomplikowany manewr zawiera w sobie niebezpieczeństwo nieudania się przygotowanego działania;

— możność zaskoczenia nieprzyjaciela, co pozwala na rozgromienie silniejszego przeciwnika mniejszymi siłami przy własnych nieznacznych stratach;

— łatwość maskowania i przygotowania wojsk do działań;

— użycie mniejszej ilości sił i środków dla wykonania określonego zadania w porównaniu do działań prowadzonych w tym samym celu w dzień;

— mała skuteczność ognia nieprzyjaciela na skutek utrudnionej obserwacji.

Do cech charakterystycznych utrudniających prowadzenie natarcia w nocy należą:

— trudność prowadzenia obserwacji działań nieprzyjaciela i wojsk własnych na polu walki, a stąd komplikowanie się dowodzenia i utrudnienie wpływu dowódcy na przebieg walki;

— mniejsza skuteczność ognia piechoty z powodu ograniczonych możliwości prowadzenia obserwacji;

— utrudnione wskazywanie celów oraz utrzymanie kierunku natarcia;

— trudność w utrzymaniu współdziałania pomiędzy pododdziałami piechoty oraz między środkami wzmocnienia w toku walki;

— konieczność szczególnie dokładnej organizacji zabezpieczenia bojowego działań;

— konieczność przygotowania odpowiedniego sprzętu (w tym środków do oświetlania terenu) i przeszkolenia ludzi;

— dosyć małe tempo działań.

Należy podkreślić, że wpływ nocy na działania bojowe w dużym stopniu zależeć będzie od pory roku, a więc długości nocy, i stanu pogody.

Natarcie nocne może być prowadzone z marszu (przy przełamywaniu obrony doraźnie zorganizowanej) albo po odpowiednim przygotowaniu. Przed wykonaniem zadań w specyficznych warunkach nocnych, o ile na to pozwala sytuacja bojowa, na organizację walki nocnej należy wydzielić jak największą ilość czasu dziennego.

Rozpoczęcie ataku podczas natarcia w nocy uzależnione jest od celu prowadzenia natarcia i zadań postawionych przez przełożonego, może ono rozpocząć się o zmierzchu, z nastaniem ciemności lub przed świtem z artyleryjskim przygotowaniem lub bez, jak

również z zastosowaniem lub bez zastosowania środków oświetlających.

W natarciu w nocy może być użyta broń atomowa, bojowe środki promieniotwórcze oraz bojowe środki trujące, zarówno z naszej strony, jak i ze strony nieprzyjaciela.

Natarcie w nocy, mające na celu opanowanie oddzielnych punktów oporu nieprzyjaciela i zapewnienie w ten sposób dogodnych warunków do działań zaczepnych o świcie, należy z zasady rozpoczynać w drugiej połowie nocy.

2. ORGANIZACJA NATARCIA W NOCY

A. Opracowanie decyzji przez dowódcę i postawienie zadań bojowych

Zasadnicze przedsięwzięcia w pracy dowódców i w przygotowaniu pododdziałów do natarcia w nocy muszą być wykonane w dzień.

Metoda pracy dowódców pododdziałów nad organizacją natarcia nocnego nie odbiega niczym od zasad pracy nad organizacją natarcia w dzień. Treść pracy jest jednak nieco inna. Różnice te w treści polegają na tym, że przy przemyśleniu sposobu wykonania zadania, podczas rozpatrywania poszczególnych zagadnień, należy uwzględniać przede wszystkim wpływ warunków nocnych na całokształt organizacji i prowadzenia natarcia i pod tym kątem powziąć decyzję.

Na podstawie przemyślenia sposobu wykonania zadania, a niekiedy i po przeprowadzonym rekonesansie, dowódca pododdziału pobiera decyzję, którą ogłasza podwładnym w formie rozkazu bojowego.

Zadania bojowe dla podwładnych należy stawiać

w terenie za dnia, a następnie jeszcze raz sprecyzować w nocy.

Zadania stawia się podobnie jak w warunkach dziennych. Zwracać należy jednak uwagę na bardzo szczegółowe precyzowanie zadań z dokładnym umiejscowieniem ich w terenie.

Zadania do natarcia w nocy należy stawiać według szczególnie wyróżniających się rubieży i obiektów. W zależności od sytuacji takimi rubieżami lub obiektami mogą być: obsadzone pozycje obronne nieprzyjaciela, rzeki, grzbiety wzgórz, skraje lasów itp.

Często praca dowódcy nad wypracowaniem decyzji do natarcia w nocy przebiegać będzie w warunkach ograniczonego czasu, a nawet przy jednoczesnym kierowaniu walką pododdziału, dlatego też zakres i metoda jego pracy będą inne.

Tak więc na przykład, jeśli natarcie pododdziału w nocy ma być przedłużeniem pomyślnie rozwijających się działań dziennych, to dowódca pododdziału po otrzymaniu zadania powinien powziąć decyzję i postawić zadania podwładnym jeszcze w toku trwania walki dziennej, by mogli oni z chwilą nastania ciemności kontynuować dalsze natarcie.

Przy organizacji natarcia w nocy ważne znaczenie ma dokładne zapoznanie się dowódcy i jego podwładnych z kierunkiem działania. W tym celu w czasie stawiania zadań bojowych wyznacza się przedmioty orientacyjne (dozory) dobrze widoczne w terenie w nocy.

Wszyscy biorący udział w natarciu nocnym winni dokładnie zapamiętać wyznaczone w dzień dozory oraz zidentyfikować je przy zapadaniu zmierzchu i po zapadnięciu nocy. Jest to ważne dlatego, że niektóre przedmioty terenowe wyznaczone jako dozory, które były dobrze widoczne w dzień, w miarę następowania ciemności mogą stopniowo zlewać się z konturami

lasów lub fałd terenowych stając się trudno widoczne, a czasem zupełnie niewidoczne.

Zapamiętywanie dozorów oraz identyfikowanie ich po zapadnięciu zmroku, a więc zapamiętanie ich kształtu, koloru i odległości, ma bardzo ważne znaczenie, ponieważ w znacznej mierze ułatwia orientację i utrzymanie prawidłowego kierunku natarcia.

Dużą pomoc przy orientowaniu się w terenie w nocy mogą stanowić: księżyc, gwiazdy, jeziora, rzeki, stawy, rowy, linie kolejowe, przebiegające równolegle lub prostopadle do kierunku działań.

Najbardziej odpowiednimi przedmiotami terenowymi, które służyć mogą za dozory w natarciu w nocy, są: pojedyncze drzewa i zagajniki położone w otwartym terenie, skraje lasów wysokopiennych, oddzielne kompleksy wysokich zabudowań, wieże fabryk oraz wyróżniające się charakterystyczne wzgórza.

Nie należy wybierać na dozory takich przedmiotów terenowych, które położone są na tle lasów, dominujących fałd terenowych, jak również takich, które mogą być zniszczone ogniem własnej artylerii, lotnictwa lub przez nieprzyjaciela.

Często dla utrzymania prawidłowego kierunku wydziela się do strzelania pociskami smugowymi oddzielne karabiny maszynowe.

Jeśli natarcie nocne jest organizowane na wyższym szczeblu, wtedy przewiduje się ustawianie sztucznych dozorów przy pomocy artylerii, lotnictwa lub pododdziałów dywersyjnych. Będą to bomby oświetlające, kolorowe dymy i pożary wzniecane przez artylerię i lotnictwo.

Oprócz powyższych przedsięwzięć należy szeroko stosować określanie kierunków natarcia dla pododdziałów według szczegółowo obliczonych kątów kierunkowych.

Natarcie nocne może być prowadzone bez sztucznego oświetlania lub też przy sztucznym oświetlaniu pola walki.

Oświetlanie pola walki przez reflektory wydzielone do tego celu ułatwia niewątpliwie zachowanie kierunku natarcia, a jednocześnie oślepia nieprzyjaciela.

W natarciu na osiedle lub obiekt, gdzie są łatwo zapalne przedmioty (drzewo, słoma itp.) należy dążyć do przenikania w głąb ugrupowania nieprzyjaciela wydzielonych specjalnie grup żołnierzy dla wywoływania pożarów w rejonie ugrupowania bojowego nieprzyjaciela lub też wzniecać pożary ogniem artylerii i moździerzy. Pożar oświetla obronę nieprzyjaciela, utrudnia mu przeprowadzanie manewru oraz prowadzenie walki, a jednocześnie ułatwia własnym pododdziałom orientowanie się w terenie i prowadzenie celnego ognia.

Do oświetlania terenu oraz podawania odpowiednich sygnałów dowodzenia i współdziałania stosuje się w pododdziałach rakiety.

Jako środków sygnalizacyjnych używa się w szerokim zakresie elektrycznych latarek sygnalizacyjnych.

(Użycie środków do prowadzenia obserwacji i ognia w nocy podane jest w oddzielnym rozdziale).

B. Organizacja współdziałania

Dokładnie zorganizowane współdziałanie to jeden z podstawowych czynników zapewniających powodzenie natarcia w nocy. Sposób, kolejność i zakres pracy nad organizacją współdziałania są w zasadzie takie jak i przy organizacji współdziałania w dzień. Właściwości nocy wymagają jednak od dowódców uwzględnienia jej specyfiki. Organizację współdzia-

łania należy przeprowadzić w dzień, a niekiedy dodatkowo sprecyzować dokładnie w warunkach nocnych.

Podczas organizacji współdziałania, oprócz normalnych zagadnień, dowódcy pododdziałów powinni:

— ustalić i wskazać w terenie dobrze widoczne w nocy dozory;

— wskazać linie wyrównania oraz podać czas ich przejścia;

— wskazać kolejność umacniania opanowanych rubieży i charakter działań z nastaniem świtu;

— omówić sposób wykorzystywania środków do obserwacji w nocy;

— ustalić sygnały i znaki rozpoznawcze dobrze widoczne w nocy;

— ustalić sposób i kolejność oświetlania atakowanych obiektów;

Organizując współdziałanie należy zwrócić szczególną uwagę na umiejętność zachowania się pododdziałów podczas oświetlania terenu przez wojska własne i nieprzyjaciela. Jeśli atak poprzedzany jest artyleryjskim przygotowaniem ataku, to na okres wsparcia przewiduje się użycie środków oświetlających (reflektory, rakiety, bomby i pociski oświetlające) do oświetlania terenu i nieprzyjaciela; w związku z tym pododdziały zachowują się w czasie natarcia jak w warunkach dziennych. Jeśli natomiast atak ma być zaskoczeniem dla nieprzyjaciela i nie przewiduje się szerokiego stosowania środków oświetlających, nacierające pododdziały kryją swoje działanie przez odpowiednie wykorzystywanie zagłębień terenowych i wyzyskują przerwy w oświetlaniu terenu przez nieprzyjaciela dla szybkiego przesunięcia się w przód.

Wszystkie przejścia w zaporach wykonane przez pododdziały inżynieryjne w nocy powinny być oznaczone dobrze widocznymi w ciemności znakami. Znaki te maluje się farbą świetlną lub przygotowuje się światła o ustalonym kolorze. W tym celu używa się także specjalnych kompletów znaków orientacyjnych lub też kompletów środków sygnalizacyjnych znajdujących się na wyposażeniu wojsk.

Organizując współdziałanie dowódcy pododdziałów powinni zwrócić ponadto szczególną uwagę na zagadnienie działania pododdziałów po wykonaniu nakazanego zadania. Sposób oznaczenia przejść w zaporach powinien być znany każdemu żołnierzowi.

W wypadku jeśli po wykonaniu zadania należy pododdział zebrać dla wykonania kolejnego zadania, to obowiązkiem dowódcy jest dokładnie określić miejsce i czas zbiórki pododdziału. Miejsce to powinno być łatwe do odnalezienia w terenie, np. skraj wsi, mały zagajnik itp.

Jeśli pododdział otrzymał zadanie umocnienia się w opanowanym obiekcie i utrzymania go do świtu lub podejściach większych sił, to należy wszystkie czynności wykonać zgodnie z planem obrony opanowanego obiektu.

Sposób obrony opanowanego obiektu musi być dokładnie przemyślany i omówiony podczas organizowania współdziałania jeszcze w okresie poprzedzającym natarcie. Po zdobyciu obiektu w czasie nocnego ataku obrona jego musi być zorganizowana natychmiast. Każdy żołnierz powinien znać przed wyruszeniem do ataku swoje miejsce i zadanie w systemie obrony, aby po opanowaniu obiektu móc natychmiast przystąpić do wykonania postawionego zadania.

C. Właściwości zabezpieczenia bojowego natarcia w nocy

Podstawowe przedsięwzięcia bojowego zabezpieczenia działań w nocy są analogiczne jak w dzień. Różnice występują w sposób bardziej wyraźny na szczeblu większych pododdziałów (batalion) oraz oddziałów.

W działaniach nocnych na szczeblu drużyny, plutonu i kompanii powstaje jednak konieczność zwrócenia szczególnej uwagi na takie elementy bojowego zabezpieczenia działań, jak rozpoznanie, ubezpieczenie, obrona przeciwatomowa i przeciwchemiczna oraz maskowanie.

1. Rozpoznanie

Na szczeblu drużyna — pluton — kompania rozpoznanie prowadzone jest w nocy przez obserwację wzrokową, przy wykorzystaniu przyrządów do prowadzenia obserwacji w nocy, oraz wysyłanie w toku natarcia patroli.

Rozpoznanie prowadzone przez pododdziały oprócz ogólnych danych powinno dodatkowo ustalić:

— charakter i sposób ubezpieczenia obrony nieprzyjaciela w nocy;

— sposób rozmieszczenia i przesunięcia na noc środków ogniowych, zwłaszcza na przednim skraju obrony;

— system ognia oraz sposób wykorzystywania przez nieprzyjaciela środków do prowadzenia obserwacji i ognia w warunkach nocnych;

— system obserwacji, sygnalizacji świetlnej i dźwiękowej nieprzyjaciela w nocy;

— najbardziej dogodne warunki do ataku w nocy, skryte podejścia do atakowanych obiektów.

2. Ubezpieczenie

Szczególną uwagę przy organizacji ubezpieczenia w toku natarcia należy zwrócić na to, aby nie dopuścić do niespodziewanego uderzenia nieprzyjaciela na odsłonięte skrzydła własnych pododdziałów. Odsłonięte skrzydła pododdziałów zabezpiecza się środkami ogniowymi oraz patrolami.

3. Obrona przeciwatomowa i przeciwchemiczna

W nocy możliwości prowadzenia rozpoznania chemicznego i promieniowania są znacznie utrudnione i ograniczone. Zasięg działania chemików-dozomerystów zmniejsza się o 50%.

Likwidacja skutków uderzeń atomowych i chemicznych nieprzyjaciela napotyka poważne trudności. Dlatego też wszyscy obserwatorzy i dyżurujące obsługi środków ogniowych powinni obserwować nie tylko nieprzyjaciela na ziemi, ale również śledzić środki walki nieprzyjaciela, za pomocą których mogą być użyte bojowe środki trujące i bojowe środki promieniotwórcze. W ten sposób zwiększy się w poważnym stopniu skuteczność wykrywania użytych przez nieprzyjaciela środków trujących i promieniotwórczych.

Wszyscy żołnierze pododdziałów muszą być w każdej chwili gotowi do natychmiastowego wykorzystania indywidualnych środków obrony przeciwchemicznej.

4. Maskowanie

Zabezpieczenie skrytości przygotowań do nocnego natarcia i uzyskanie zaskoczenia jest w obecnych warunkach bardzo trudne i wymaga szeregu przedsięwzięć.

Przede wszystkim należy surowo przestrzegać zasad maskowania. Wprowadzenie pododdziałów na podstawy wyjściowe do natarcia lub ataku należy przeprowadzić z zachowaniem ciszy uwzględniając fakt, że słyszalność w nocy jest większa aniżeli w dzień. W warunkach nocnych wszystkie czynności związane z przygotowaniem do natarcia należy wykonywać bez świateł. Ponadto dla wprowadzenia nieprzyjaciela w błąd konieczne jest utrzymywanie przez cały okres przygotowywania walki jednakowego reżimu ognia oraz trybu życia pododdziałów, aby nie zaostrzyć czujności nieprzyjaciela.

Do pododdziałów, które są wyprowadzane na podstawy wyjściowe do natarcia z głębi naszego ugrupowania, należy przydzielać przewodników doskonale zorientowanych i zapoznanych z terenem.

Trasy przemarszu dla pododdziałów idących na podstawy wyjściowe do natarcia zaopatruje się w znaki rozpoznawcze i ostrzegawcze. Z zasady na trasach tych będą rozmieszczone posterunki regulacji ruchu lub majaki.

W wypadku oświetlania terenu przez nieprzyjaciela ruch pododdziałów idących na podstawy wyjściowe należy natychmiast wstrzymać, a żołnierze powinni padać na ziemię. Dalszy ruch należy wznowić z chwilą przerwania oświetlania terenu przez nieprzyjaciela.

Jeśli atak przygotowują pododdziały będące w bezpośredniej styczności z nieprzyjacielem, obowiązują je również zasady surowego przestrzegania dyscypliny, porządku i ciszy. Wszystkie rozkazy dowódców muszą być wydawane półgłosem lub za pomocą ustalonych sygnałów. Atak może być rozpoczynany na ustalony sygnał lub też według dokładnie ustalonego czasu, a w związku z tym należy pamiętać o wyregulowaniu zegarków przez wszystkich dowódców.

D. Natarcie w nocy bez zastosowania sztucznego oświetlania

Bez sztucznego oświetlania natarcie organizowane jest z zasady na małą skalę, a pododdziały nacierają na małą głębokość i z ograniczonym celem. Spowodowane to jest trudnościami w utrzymywaniu kierunku natarcia oraz w dowodzeniu pododdziałami.

Obiekt ataku i podejście do niego muszą być starannie i dokładnie przestudiowane w dzień. Dla zachowania kierunku natarcia jako dozory wykorzystywane są wyraźnie widoczne przedmioty terenowe, a jako przedmioty orientacyjne drogi, płoty, rowy itp.

Podstawy wyjściowe do ataku pododdziały zajmują bezpośrednio przed rozpoczęciem ataku.

Posuwanie się pododdziałów rozpoczyna się na ustalony sygnał lub w ściśle określonym czasie (godzina, minuta) z zachowaniem środków maskowania w celu uzyskania skrytości podejścia i zaskoczenia. Pomiędzy pododdziałami utrzymuje się ścisłą łączność przy zachowaniu wszystkich środków ostrożności.

Czołgi i transportery opancerzone pozostają na podstawach wyjściowych w gotowości do wsparcia ogniem pododdziałów bez zmiany stanowisk ogniowych. Zbliżające się do obiektu ataku pododdziały muszą być ubezpieczone ubezpieczeniami bezpośrednimi wyznaczanymi przez dowódców pododdziałów. Do ubezpieczeń wchodzą również przewodnicy, którzy poprzednio działali w tym terenie (będą to zazwyczaj zwiadowcy-saperzy).

Po wyjściu na określoną rubież pododdziały w ciszy i szybko przyjmują nakazane ugrupowanie bojowe oraz nie zatrzymując się posuwają się w kierunku atakowanego obiektu. Po podejściu do atakowanego obiektu pododdziały otwierają gwałtowny ogień i atakują nieprzyjaciela.

BIBLIOTEKA

Po zdobyciu określonej rubieży (obiektu) pododdziały porządkują szyki i umacniają się na osiągniętej rubieży, stwarzając warunki do rozwinięcia dalszych działań.

II. CECHY CHARAKTERYSTYCZNE I OGÓLNE ZASADY PROWADZENIA OBRONY W NOCY

1. WARUNKI, W JAKICH PODODDZIAŁY MOGĄ PRZEJŚĆ DO OBRONY W NOCY

Pododdziały mogą przejść do obrony w nocy w następujących warunkach:

— w toku natarcia, po wykonaniu nakazanego zadania, na rozkaz przełożonych, gdy dalsze natarcie jest niemożliwe lub niecelowe;

— po wykonaniu kontrataku zakończonego w godzinach wieczornych, w wyniku którego cel został osiągnięty i zachodzi konieczność umocnienia się na zdobytym terenie lub odtworzenia obrony na określonej rubieży;

— po odejściu w toku walk dziennych na kolejną rubież obrony celem powstrzymania nieprzyjaciela;

— po opanowaniu w wyniku natarcia nocnego nakazanego obiektu;

— przy przejściu z walki obronnej dziennej na walkę nocną.

2. WPŁYW NOCY NA PROWADZENIE WALKI OBRONNEJ

Noc, jak potwierdzają to doświadczenia bojowe i szkoleniowe, stwarza najbardziej dogodne warunki dla zaskoczenia zarówno przez atakującego, jak i przez broniącego się.

W walce obronnej noc sprzyja wykonaniu skrytego manewru sił i środków w celu wykonania kontr-

ataku oraz niespodziewanego i niszczącego otwarcia ognia na nieprzyjaciela z kierunków dla niego niespodziewanych.

Dla osiągnięcia powodzenia w walce obronnej w nocy szczególnie ważne są:

— dokładne zorganizowanie ciągłego rozpoznania nieprzyjaciela, umiejętne wykorzystanie warunków terenowych do wykonania prac inżynieryjnych;

— przemyślana organizacja sytemu ognia na noc i powiązanie go z systemem zapór inżynieryjnych;

— ubezpieczenie pododdziałów przed niespodziewanym napadem nieprzyjaciela;

— umiejętne wykorzystanie środków do obserwacji pola walki w nocy;

— maskowanie i dyscyplina na stanowiskach ogniowych;

— zabezpieczenie skrzydeł i styków;

— stała gotowość do odparcia niespodziewanych ataków nieprzyjaciela.

Szerokie wykorzystanie w obronie w nocy różnorodnych środków oświetlających oraz środków do prowadzenia obserwacji w znacznej mierze zmniejsza możliwość zaskoczenia ze strony nieprzyjaciela, ale nie wyklucza go zupełnie. Dlatego też w warunkach nocnych jednym z głównych zadań pododdziałów znajdujących się w obronie jest rozpoznanie działań nieprzyjaciela. Można tego dokonać pod warunkiem uwzględnienia przy organizacji obrony szeregu przedsięwzięć zabezpieczających sprawne powiadamianie i alarmowanie wojsk oraz pełną gotowość bojową pododdziałów do prowadzenia walki w nocy.

3. WŁAŚCIWOŚCI ORGANIZACJI OBRONY W NOCY

Praca dowódców nad organizacją obrony w nocy nie różni się od zasad pracy dowódców pododdziałów nad organizacją obrony w warunkach dziennych.

Należy dążyć, by zadania dla pododdziałów przechodzących do obrony w nocy były postawione jeszcze przed zmierzchem. Dlatego też częstym wypadkiem będzie, że dowódcy w czasie organizacji obrony będą dysponować bardzo małą ilością czasu. W wypadku jednak gdy zadania dla pododdziałów z różnych względów nie będą mogły być postawione przed nastaniem zmroku, dowódcy pododdziałów stawiają zadania w nocy, wykorzystując dobrze widoczne dozory. Zadania te następnie precyzuje się szczegółowo o świcie.

W celu pomyślnego prowadzenia działań obronnych w nocy należy dokładnie zorganizować współdziałanie, dowodzenie i łączność oraz przygotować broń do prowadzenia ognia w nocy. Ponadto:

— przez całą noc utrzymuje się w pełnej gotowości bojowej większą część pododdziałów broniących się w bezpośredniej styczności z nieprzyjacielem;

— wzmacnia się rozpoznanie i ubezpieczenie;

— wydziela się część sił do osłony przerw pomiędzy broniącymi się pododdziałami (patrole);

— szeroko wykorzystuje się zapory inżynieryjno-chemiczne przed przednim skrajem;

— organizuje się okresowe oświetlanie terenu.

Jednym z najważniejszych przedsięwzięć bojowego zabezpieczenia działań jest dokładne zorganizowanie rozpoznania przez obserwację. W związku z tym w pododdziałach wydzielać należy dodatkowych obserwatorów (podsłuchy) dla obserwacji zapór inżynieryjnych przed przednim skrajem obrony na najbardziej zagrożonych kierunkach, zwłaszcza na takich, które mają skryte podejścia i odcinki trudne do ostrzelania ogniem broni maszynowej z przedniego skraju obrony.

W celu niedopuszczenia do niespodziewanego zaatakowania obrony przez nieprzyjaciela oraz prze-

nikania jego małych grup w głąb obrony należy wzmacniać ubezpieczenia przez dodatkowe wysyłanie patroli na przedpole i styki. Podstawowe zadania patroli polegają na dozorowaniu i osłanianiu przerw oraz zabezpieczaniu skrzydeł broniących się pododdziałów.

Na kierunkach niebezpiecznych saperzy ustawiają miny sygnalizacyjne i pułapki. Cały system obserwacji i patrolowania ma za zadanie uprzedzić własne pododdziały o zamierzonym ataku nieprzyjaciela.

Drugim, nie mniej ważnym przedsięwzięciem jest przygotowanie odpowiedniego systemu ognia. Osiąga się to przez przygotowanie broni do prowadzenia ognia w nocy oraz przez rozmieszczenie środków ogniowych na kierunkach, na których spodziewane jest natarcie nieprzyjaciela w nocy.

Przy organizowaniu systemu ognia wykorzystuje się wszystkie środki ogniowe poczynając od broni strzeleckiej, a kończąc na artylerii i czołgach. System ognia należy organizować z takim wyliczeniem, aby osłaniał najbardziej niebezpieczne kierunki i zapewniał wzajemne wsparcie pomiędzy pododdziałami.

Dla karabinów maszynowych artylerii i czołgów przygotowuje się główne, zapasowe i tymczasowe stanowiska ogniowe.

Środki ogniowe piechoty, część artylerii przeciwpancernej i czołgów należy przesuwać na noc na tymczasowe stanowiska ogniowe bliżej przedniego skraju, do tych rejonów, z których mogłyby dokładnie ostrzelać dogodne podjeścia do naszych zapór. Każdy środek ogniowy powinien otrzymać zasadnicze i dodatkowe sektory lub kierunki ostrzału, które powinny wzajemnie zazębiać się tworząc nieprzerwaną zaporę ogniową przed przednim skrajem obrony.

W systemie zapór inżynieryjnych celowe jest stosowanie środków sygnalizacyjno-oświetleniowych

w celu ubezpieczenia przed niespodziewanym i skrytym przekroczeniem ich przez nieprzyjaciela. Będą to rakiety, miny sygnalizacyjne, a także zbiorniki z napalmem. Oprócz tego dla uprzedzenia własnych wojsk mogą być stosowane przez pododdziały najbardziej proste środki, takie jak puszki od konserw i inne przedmioty zawieszane na zaporach drutowych.

Na kierunkach spodziewanych ataków czołgów nieprzyjaciela saperzy ustawiać będą miny-pułapki i rozbudowywać inne zapory przeciwczołgowe.

Nie mniej ważnym przedsięwzięciem jest organizacja oświetlania terenu. Oświetlanie terenu organizuje się w celu zwiększenia efektywności ognia ze wszystkich rodzajów broni, jak również ubezpieczenia się przed niespodziewanym atakiem nieprzyjaciela. Tak jak i w natarciu wykorzystuje się do oświetlania terenu rakiety, bomby i pociski oświetlające oraz reflektory.

Oświetlanie terenu w pododdziałach prowadzi się ze specjalnie zorganizowanych punktów oświetleniowych rozmieszczonych wzdłuż przedniego skraju i w głębi obrony. Częstotliwość oświetlania terenu zależy od odległości między naszym przednim skrajem a przednim skrajem nieprzyjaciela i może wahać się w granicach od kilku do kilkunastu minut. Częstotliwość oświetlania ustala dowódca pododdziału. Punkty oświetleniowe co pewien czas zmieniają swoje stanowiska, tak aby uniknąć zniszczenia ich przez nieprzyjaciela.

Innym przedsięwzięciem charakterystycznym dla obrony w nocy będzie przegrupowanie środków ogniowych. Chodzi mianowicie o to, że część broni maszynowej i środków przeciwpancernych przydzielonych do pododdziałów wysuwa się do przedniego

skraju celem dokładniejszego ostrzeliwania przedpola.

Przy organizacji obrony w nocy wymaga się od dowódców pododdziałów dokładnej organizacji współdziałania, dowodzenia i łączności.

Podstawą do organizacji współdziałania w obronie w nocy, tak jak i w dzień, są wytyczne przełożonego i decyzja dowódcy pododdziału. Współdziałanie zapewnia się przez dokładne zgranie działań pododdziałów i środków wzmocnienia co do miejsca, czasu i celu oraz przez niezawodną organizację łączności. Przy organizacji współdziałania szczególną uwagę zwraca się na ustalenie jednakowego systemu wskazywania celów i dokładną organizację ognia wszystkich rodzajów wojsk powiązanego z działaniem środków do oświetlania.

Należy dokładnie ustalić sygnały wprowadzenia do walki karabinów maszynowych, wywołania ognia artylerii i moździerzy. Sygnały te muszą być znane wszystkim dowódcom.

Przedwczesne otwarcie ognia zdradza nasze ugrupowanie i ułatwia orientację nieprzyjacielowi. Potrzebny jest zatem dokładny i przemyślany system sygnałów, przy pomocy których dowódcy pododdziałów kierują ogniem.

Dowodzenie i łączność w okresie prowadzenia działań obronnych w nocy realizuje się za pomocą tych samych sposobów co w dzień, z tym jednak, że szersze zastosowanie będą miały świetlne sygnały wzrokowe.

4. ORGANIZACJA ODPOCZYNKU, SŁUŻBY I WYŻYWIENIA. ZACHOWANIE PEŁNEJ GOTOWOŚCI BOJOWEJ

Z doświadczeń wojny i ćwiczeń okresu pokojowego wynika, że w obronie w warunkach nocy należy stale mieć w gotowości bojowej dwie trzecie pododd-

działu znajdującego się w bezpośredniej styczności z nieprzyjacielem.

Jak rozwiązać należy to zagadnienie i jednocześnie zachować świeżość i siły całego składu osobowego?

Doświadczenia wojny i ćwiczeń dają następujące praktyczne rozwiązanie: należy organizować w pododdziałach zmianę ludzi tak, aby w każdej drużynie jedna trzecia odpoczywała, a dwie trzecie pełniło służbę. Zmiana całymi drużynami wewnątrz plutonu jest niewygodna i niebezpieczna, ponieważ przy takim rozwiązaniu odcinek obrony jednej z drużyn byłby nie obsadzony. Gdyby jedna drużyna odpoczywała, a dwie drużyny obsadzały cały odcinek obrony plutonu, to w tym wypadku żołnierze pełniliby służbę nie w wyznaczonych im uprzednio miejscach, a ponadto w miejscach znajdujących się od miejsca ich odpoczynku o 200—300 m, a nawet więcej.

Przy zmianie dokonywanej wewnątrz poszczególnych drużyn każdy żołnierz będzie pełnił służbę na swoim miejscu. Ma to bardzo ważne znaczenie, ponieważ żołnierz pełniący służbę na wyznaczonym stanowisku dokładnie jest zapoznany z terenem oraz przygotowany do prowadzenia ognia w nocy.

Zmianę składu osobowego wewnątrz obsług środków ogniowych należy prowadzić w sposób podobny jak w pododdziałach piechoty. Zarówno zmiana czuwająca, jak i odpoczywająca powinny znajdować się przy obsługiwanym sprzęcie.

Zmianę czuwających w nocy należy przeprowadzać co dwie — cztery godziny, a przy niesprzyjających warunkach atmosferycznych (mróz, deszcz, śnieg) częściej.

Aby zachować ciągłą gotowość bojową, posiłki należy donosić na przedni skraj w termosach, menażkach oraz innych naczyniach. W tym celu szef kom-

panii bierze kilku żołnierzy i udaje się z nimi po posiłek, dostarcza w rejon obrony kompanii, gdzie wydaje go na plutony.

Doświadczenia bojowe uczą, że w celu utrzymania stałej gotowości bojowej pododdziału dowódca powinien systematycznie kontrolować gotowość środków ogniowych, służbę obserwatorów i podsłuchów. Do prowadzenia kontroli wyznacza się w pododdziale patrol w składzie 1—2 żołnierzy. Patrol wyznacza się na szczeblu plutonu. Dowódcą patrolu będzie podoficer dyżurny plutonu. Wyznaczenie patrolu nie zwalnia dowódcy od obowiązku prowadzenia osobistej kontroli podwładnych.

5. PROWADZENIE WALKI OBRONNEJ W NOCY

Z chwilą rozpoczęcia artyleryjskiego przygotowania ataku przez nieprzyjaciela pododdział kryje się w schronach, w gotowości do zajęcia stanowisk ogniowych na sygnał dowódcy. Wszystkie środki ogniowe doprowadzone są do pełnej gotowości bojowej, na posterunkach pozostają obserwatorzy i dyżurni środków ogniowych.

Środki sztucznego oświetlania ciągle albo w krótkich odstępach czasu oświetlają przedpole, utrudniając nieprzyjacielowi przeprowadzanie skrytego ataku. Na rozkaz dowódcy pododdziału punkty oświetleniowe wzmacniają oświetlanie przedpola.

Na sygnał dowódcy pododdział zajmuje stanowiska ogniowe i z chwilą rozpoczęcia natarcia przez nieprzyjaciela środki ogniowe kolejno otwierają ogień. Ogień ich powinien zniszczyć nieprzyjaciela przed przednim skrajem obrony. W miarę zbliżania się nieprzyjaciela do przedniego skraju obrony, ogień broni piechoty osiąga maksymalne natężenie.

Strzelcy wyborowi powinni niszczyć żołnierzy nieprzyjaciela, którzy oświetlają przedpole.

Przy włamaniu się nieprzyjaciela w przedni skraj obrony pododdziały cały swój wysiłek skupiają na zablokowanie tych sił nieprzyjaciela, które dokonały włamania, w celu niedopuszczenia do posuwania się ich w głąb i w stronę skrzydeł.

Atak nieprzyjaciela należy odeprzeć ogniem, bagnetem i zdecydowanymi kontratakami.

Po odparciu ataku nieprzyjaciela dowódca pododdziału powinien doprowadzić cały pododdział do porządku, wzmocnić ubezpieczenie, zreorganizować system ognia, gdyż nieprzyjaciel może powtórzyć atak zmieniając taktykę — a więc zaatakować ponownie bez artyleryjskiego przygotowania, skrycie i nagle.

6. PRZEJŚCIE Z GOTOWOŚCI BOJOWEJ NOCNEJ NA DZIENNĄ

Przed świtem pododdziały znajdujące się w obronie w nocy przechodzą z gotowości nocnej na gotowość do prowadzenia walki w dzień.

W celu zachowania gotowości bojowej i skrytości, przesunięcie środków ogniowych na zasadnicze stanowiska ogniowe przeprowadza się kolejno pod osłoną nocy z takim wyliczeniem, by wszystkie przesunięcia były zakończone do świtu.

Początkowo wyprowadza się środki przeciwpancerne, a następnie broń maszynową. Dwie trzecie składu osobowego odprowadza się w ukrycie na odpoczynek. Jedna trzecia — obserwatorzy i dyżurni pełnią służbę przy środkach ogniowych.

Wszystkie te przedsięwzięcia można wykonać, jeśli pododdział nie jest związany walką z nieprzyjacielem.

III. ŚRODKI OŚWIETLAJĄCE I SYGNALIZACYJNE

1. ŚRODKI OŚWIETLAJĄCE

W pododdziałach używa się następujących środków oświetlających:

a) 30 mm bezodrzutowy ładunek oświetlający. Przeznaczony jest on do oświetlania celów w nocy lub też może być użyty jako środek sygnalizacyjny (rakieta białego ognia). Ładunki te są dwóch rodzajów: z jedną lub z dwoma oświetlającymi gwiazdkami. Donośność rakiety około 300 m, czas trwania oświetlenia około 10 sek, promień oświetlania do 150 m. Ujemną stroną ładunku jest to, że miejsce strzelającego demaskuje się. Ładunek przenosi się w woreczkach po 10 szt.

b) 40 mm bezodrzutowy ładunek oświetlający ze spadochronową rakietą. Donośność rakiety około 500 m, czas trwania oświetlenia do 20 sek, promień oświetlania terenu — do 200 m.

c) oświetlające pociski artyleryjskie i bomby lotnicze; są one stosowane przez wyższych dowódców.

2. ŚRODKI SYGNALIZACYJNE

Pociski sygnalizacyjne

Wykorzystuje się je do podawania sygnałów w nocy, a w koniecznych wypadkach także w dzień. Obecnie do pocisków sygnalizacyjnych zalicza się 26 mm pociski z 1, 2 lub 3 gwiaździstymi rakietami i 30 mm bezodrzutowe pociski z 1, 2 lub 3 gwiaździstymi rakietami.

a) 26 mm pocisk:
— donośność 90—120 m;
— czas świecenia 6—7 sekund;

b) 30 mm pocisk:

— czas świecenia 8—10 sek;

— największa donośność przy strzelaniu pod kątem 60—70° do 300 m. Przy strzelaniu nie demaskuje ugrupowania bojowego.

Komplet znaków orientacyjnych

Komplet ten składa się z 10 wskaźników ze znakami. Znaki pomalowane są na kolor czerwony, co zapewnia ich widoczność w dzień. W warunkach nocnych widoczność znaków osiąga się przez świecenie samoświecącej farby, pokrywającej w kształcie trójkąta środek znaku. Widoczność znaków w dzień 50—75 m, w nocy do 75 m. Czas świecenia się znaku 1,5—2 godz.

Komplet środków sygnalizacyjnych

Jest on przeznaczony dla oznaczania marszrut, oddzielnych odcinków dróg i przejść w zaporach inżynieryjnych zarówno w dzień, jak i w nocy.

Komplet ten zapewnia możność oznaczenia dróg na odcinku 9 km lub trzech przejść w zaporach, każde o głębokości 100 m.

W dzień poznaje się znak sygnalizacyjny po biało-zielonej tarczy, w nocy dzięki świeceniu się substancji świecącej na tarczy.

Widoczność znaków gołym okiem jest różna w zależności od terminu przygotowania substancji świecącej.

Widoczność znaków ze świeżą substancją świecącą w ciemną, bezksiężycową noc do 200 m, we mgle do 30—50 m, w dzień od 20 do 150 m.

Mina sygnalizacyjna

Wykorzystywana jest jako środek sygnalizacyjny do uprzedzania własnych wojsk o pojawieniu się nieprzyjaciela przed przednim skrajem obrony, na podejściach do zapór inżynieryjnych lub do ochranianych obiektów. Czas działania sygnału 10—30 sek.

Samochodowe urządzenie światło-maskujące

Przeznaczone jest do utrudnienia nieprzyjacielowi wykrycia w nocy ruchu naszego transportu samochodowego.

Komplet samochodowych urządzeń światło-maskujących składa się ze światło-maskujących nasadek i zasłonek do reflektorów, tylnych sygnałów świetlnych, zaburtowych świateł i oświetlenia szoferki oraz specjalnego przełącznika regulacji światła do maskowania reflektorów i przewodów łączących.

Światło-maskujące urządzenie ma trzy rodzaje światła:

— pierwszy — pełne zaciemnienie;

— drugi — częściowe zaciemnienie;

— trzeci — pełne światło do posuwania się w nie zagrożonym terenie.

3. PRZYRZĄDY DO PROWADZENIA OBSERWACJI W NOCY

Działanie nocnych przyrządów do prowadzenia obserwacji polega na zasadzie naświetlania (napromieniania) terenu (celu) przez niewidoczne dla gołego oka promienie podczerwone, a następnie na przekształceniu niewidocznego podczerwonego obrazu na obraz widoczny.

Nocny celownik do karabinu strzelca wyborowego

Jest on przeznaczony do obserwacji pola walki oraz prowadzenia celnego ognia z karabinu w nocy.

Nocny celownik do karabinu maszynowego

Jest on przeznaczony do strzelania z 7,62 mm karabinu maszynowego w nocy.

Nocny celownik automatyczny

Przeznaczony jest do prowadzenia obserwacji i celnego ognia z 7,62 mm pistoletu maszynowego w nocy. Celownik ten ustawia się również na lekkim granatniku przeciwpancernym.

Lornetka podczerwona

Przeznaczona jest do obserwacji i wykrywania podczerwonych reflektorów nieprzyjaciela (stosowanych w komplecie przyrządów do nocnego celownika i nocnego prowadzenia samochodów, czołgów itp.).

Przyrząd podczerwony

Przeznaczony jest on do prowadzenia samochodów w nocy. Przyrząd ten umożliwia prowadzenie samochodów z szybkością zbliżoną do szybkości bez zamaskowanych (zaciemnionych) świateł. Zabezpiecza on widoczność drogi w granicach 70—100 m. Przyrząd przymocowany jest na hełmie kierowcy i może przesuwać się do prowadzenia obserwacji tak prawym, jak i lewym okiem.

Rozdział II

NATARCIE MAŁYCH PODODDZIAŁÓW PIECHOTY W NOCY

1. ZASADY OGÓLNE

Małe pododdziały piechoty w natarciu w nocy w zależności od celu natarcia mogą działać samodzielnie lub w składzie większych pododdziałów i oddziałów. O ile natarcie będzie wykonywane z ograniczonym celem, to może ono być wykonywane przez kompanię, a niekiedy i pluton piechoty samodzielnie.

Pododdziały piechoty w natarciu w nocy powinny działać śmiało i zdecydowanie; szybko i bezszelestnie (gdy natarcie nie jest poprzedzone artyleryjskim przygotowaniem) zbliżyć się do nieprzyjaciela, zarzucić go granatami i zniszczyć go ogniem z bliska oraz w walce wręcz lub wziąć do niewoli. O ile nieprzyjaciel oświetlił przedpole w czasie podchodzenia pododdziału do przedniego skraju jego obrony, żołnierze nie czekając na komendę dowódcy szybko zalegają w terenie, tam gdzie się znajdują, a po zagaśnięciu światła natychmiast wznawiają posuwanie się w nakazanym kierunku zachowując w dalszym ciągu ciszę.

Jeżeli natomiast posuwanie się pododdziału zostało wykryte przez nieprzyjaciela lub jeśli nieprzyjaciel ciągle oświetla teren, pododdział nie pada, lecz przyspiesza ruch i dąży do jak najszybszego podejś-

cia do przedniego skraju obrony nieprzyjaciela i zaatakowania go.

Jeśli przed obiektem ataku są zapory, posuwanie się do nich może odbywać się w kolumnach pojedynczych lub dwójkowych. Po pokonaniu zapór nieprzyjaciela pododdział rozwija się w tyralierę. Jeżeli natomiast przed obiektem ataku zapór nie ma, pododdział posuwa się do ataku w tyralierze w zmniejszonych odstępach między żołnierzami.

O ile nakazane jest całkowite zaskoczenie nieprzyjaciela, to w tym wypadku pododdział po zbliżeniu się do jego pozycji obronnych lub obiektu ataku nie zarzuca go granatami, nie prowadzi ognia, lecz atakuje za pomocą bagnetów, a dopiero po wykryciu ataku i otwarciu ognia przez nieprzyjaciela wykorzystuje do walki granaty i ogień broni, jaką dysponuje.

O ile warunki będą na to pozwalały (istnienie otwartych skrzydeł, rozpoznane luki w obronie nieprzyjaciela, bardzo ciemna noc), nacierający pododdział może dokonać manewru oskrzydlającego w celu wyjścia na skrzydło oraz tyły obiektu obrony nieprzyjaciela i niespodziewanego zaatakowania go od tyłu. W tym wypadku pododdział obchodzi otwarte skrzydło lub wykorzystuje luki w obronie nieprzyjaciela zachowując jak najdalej idącą ostrożność i ciszę. Po przybyciu na obraną rubież pododdział rozwija się w tyralierę atakując zdezorientowanego nieprzyjaciela. Takie działanie pododdziału może być samodzielne, ewentualnie zgrane z atakiem innych pododdziałów od czoła.

Wykonawszy zadanie pododdział piechoty umacnia się i przygotowuje do odparcia kontrataków, które w warunkach nocnych będą wykonywane przez nieprzyjaciela już na najniższych szczeblach dowodzenia, lub otrzymuje dalszy kierunek natarcia.

W wypadku gdy natarcie jest poprzedzane artyleryjskim przygotowaniem ataku, pododdział piechoty wyrusza do ataku na ogólny sygnał. W tym wypadku w tyralierze pododdziału piechoty mogą posuwać się czołgi i działa pancerne. Na komendę (sygnał) żołnierze szybko i jednocześnie wyskakują z transzei i biegiem lub przyspieszonym krokiem w kolumnach posuwają się w nakazanym kierunku wykorzystując jako osłonę czołgi i prowadząc ogień w ruchu. Po pokonaniu zapór własnych i nieprzyjaciela pododdział rozwija się w tyralierę, a zbliżywszy się do pierwszej transzei (obiektu ataku) na odległość rzutu granatem na komendę dowódcy: „Granatami — OGNIA", zarzuca nieprzyjaciela granatami i z okrzykiem „hura" jednocześnie z czołgami atakuje wyznaczony obiekt, po czym wychodzi na nakazaną rubież i umacnia się w gotowości do odparcia kontrataku nieprzyjaciela.

O ile celem natarcia pododdziału jest rozwijanie natarcia w głąb obrony nieprzyjaciela, to po zaatakowaniu i opanowaniu przez niego pierwszej transzei obrony nieprzyjaciela (obiektu ataku), nie odrywając się od czołgów, kontynuuje atak w nakazanym kierunku, zdobywając drugą i następne transzeje.

W wypadku zatrzymania się czołgów pododdział piechoty posuwa się naprzód i atakuje bez czołgów wykorzystując ogień artylerii, moździerzy i broni maszynowej oraz niszczy nieprzyjaciela ogniem własnej broni.

Jeżeli będzie wykonywane uderzenie atomowe, pododdział piechoty pokonywać będzie rejon wybuchu tak samo jak w dzień na środkach transportowych, celem pełnego wykorzystania skutków jego działania na siłę żywą i środki ogniowe nieprzyjaciela.

Gdy pododdział piechoty wykonuje zadanie samodzielnie, np.: przy wyjściu na skrzydła i tyły obiektu obrony nieprzyjaciela, gdy natarcie i atak są wykonywane z ograniczonym celem oraz bez artyleryjskiego przygotowania ataku, dowódca musi sobie sam zorganizować oświetlanie terenu. W tym celu wyznacza jednego lub kilku szeregowców, zaopatruje ich w rakietnice i rakiety świetlne oraz omawia z nimi sposób oświetlania terenu w czasie ataku. Szeregowcy wyznaczeni do oświetlania terenu posuwają się w kolumnach lub w tyralierze pododdziału i w odpowiednim czasie na rozkaz dowódcy rozpoczynają oświetlanie, a następnie wystrzeliwują rakiety w takich odstępach czasu, aby pole walki było cały czas oświetlone. Oświetlanie powinno być rozpoczęte w tym wypadku z chwilą zarzucenia nieprzyjaciela granatami, a o ile ich użycie nie jest przewidziane, to w momencie wdarcia się pododdziału do transzei (obiektu) obrony nieprzyjaciela.

Jeżeli natarcie jest organizowane i wykonywane w szerszym zakresie, to oświetlanie terenu organizuje i realizuje wyższy przełożony za pomocą pocisków artyleryjskich i moździerzowych, wzniecania pożarów, a nawet bomb lotniczych. Dowódca pododdziału w tym wypadku organizuje uzupełniające oświetlenie terenu.

W obecnych warunkach prowadzenia działań bojowych w nocy, przy dużych możliwościach oświetlania terenu za pomocą różnorodnych środków oraz różnymi sposobami — teren w czasie natarcia z reguły będzie oświetlany. Jednak mimo najdoskonalszej organizacji oświetlania terenu, nie może on być oświetlony bez przerwy i z wystarczającą jasnością. W związku z tym zagadnienie orientowania się i utrzymania kierunku natarcia powinno znajdować się zawsze w centrum uwagi dowódcy pododdziału.

Każdy pododdział musi utrzymywać dokładnie nakazany kierunek, nie zwiększać odstępów między żołnierzami i pododdziałami lub też nie skupiać się zbytnio; poszczególni żołnierze i pododdziały nie mogą zachodzić jeden przed drugi ani też wchodzić w luki pozostawione do prowadzenia ognia przez broń maszynową.

Aby uniknąć w toku walki zboczenia z nakazanego kierunku, dowódca pododdziału w czasie organizacji natarcia powinien wyznaczyć kierunkowego lub kierunkowy pododdział i wskazać mu kierunek według dobrze widocznych przedmiotów terenowych lub też osobiście utrzymywać kierunek natarcia pododdziału. W czasie trwania natarcia dowódca przez cały czas musi uważać, aby jego pododdział nie zboczył z nakazanego kierunku. Innym ze sposobów utrzymywania kierunku natarcia jest posuwanie się według kąta kierunkowego. Przy tym sposobie każdy dowódca do dowódcy drużyny włącznie musi mieć przy sobie busolę; w czasie przygotowania natarcia ustala się kierunek na najbliższy przedmiot terenowy, zaś w toku natarcia, po dojściu do danego przedmiotu, ustala się dalszy kierunek natarcia za pomocą kąta kierunkowego na następny dobrze widoczny przedmiot terenowy i tak dalej aż do wykonania nakazanego zadania.

Nakazany kierunek natarcia może być również utrzymywany za pomocą sztucznie postawionych dozorów świetlnych jak: artyleryjskie pociski oświetlające na spadochronach i oświetlające bomby lotnicze oraz wzniecanie pożarów po stronie nieprzyjaciela. W tym wypadku szeregowiec lub pododdział wyznaczony jako kierunkowy utrzymuje kierunek natarcia na dany dozór świetlny.

Rozkaz do natarcia w nocy dowódca pododdziału z reguły otrzymuje przed nastaniem ciemności z ta-

kim wyliczeniem, aby mógł przynajmniej wydać rozkaz bojowy w warunkach dobrej widoczności oraz wykonać wszelkie prace i czynności związane z przygotowaniem ludzi i sprzętu do natarcia jeszcze przed zapadnięciem zmroku.

Obowiązkiem dowódcy pododdziału organizującego natarcie w nocy, oprócz zwykłych czynności wykonywanych w czasie przygotowywania natarcia i prowadzenia walki w dzień, jest:

— przed zapadnięciem zmroku dokładnie zapoznać się z zadaniem, terenem przyszłych działań i dozorami podanymi przez przełożonych oraz wybrać własne dozory dobrze widoczne w nocy i wskazać je podwładnym;

— zapoznać się z obiektem ataku i kierunkiem posuwania się do niego, miejscem przejścia w zaporach i sposobem oznaczenia go;

— podać podwładnym do wiadomości kąt kierunkowy natarcia, sposób pokonywania zapór, sposób wskazywania celów, sygnały wywołania, przeniesienia i przerwania ognia;

— zaopatrzyć pododdział w amunicję smugową oraz w dodatkowe granaty ręczne;

— skontrolować dopasowanie oporządzenia i zarządzić zamaskowanie wszystkich błyszczących przedmiotów lub ich części;

— podać żołnierzom sposób oświetlania terenu i obiektu ataku;

— ustalić sposób oświetlania terenu (obiektu ataku), o ile pododdział działa samodzielnie.

Przygotowanie się samego pododdziału piechoty do ataku nocnego polega na tym, że wszyscy żołnierze i dowódcy dokładnie obserwują za dnia teren na kierunku ataku, zapamiętują drogi posuwania się oraz te przedmioty terenowe, według których można

sprawdzić kierunek posuwania się. Dokładnie przy tym zapoznają się z rozmieszczeniem środków ogniowych nieprzyjaciela na kierunku natarcia lub w atakowanym przez pododdział obiekcie. Oprócz tego wszyscy żołnierze dopasowują oporządzenie tak, aby podczas posuwania się nie wydawało dźwięku oraz nie przeszkadzało w ruchu.

Jeżeli pododdział naciera z ograniczonym celem, a zadanie jego jest płytkie, to w tym wypadku może swoje oporządzenie pozostawić w oznaczonym miejscu i wykonać atak bez zbędnych części oporządzenia, co w dużej mierze ułatwi żołnierzom ruch w nocy.

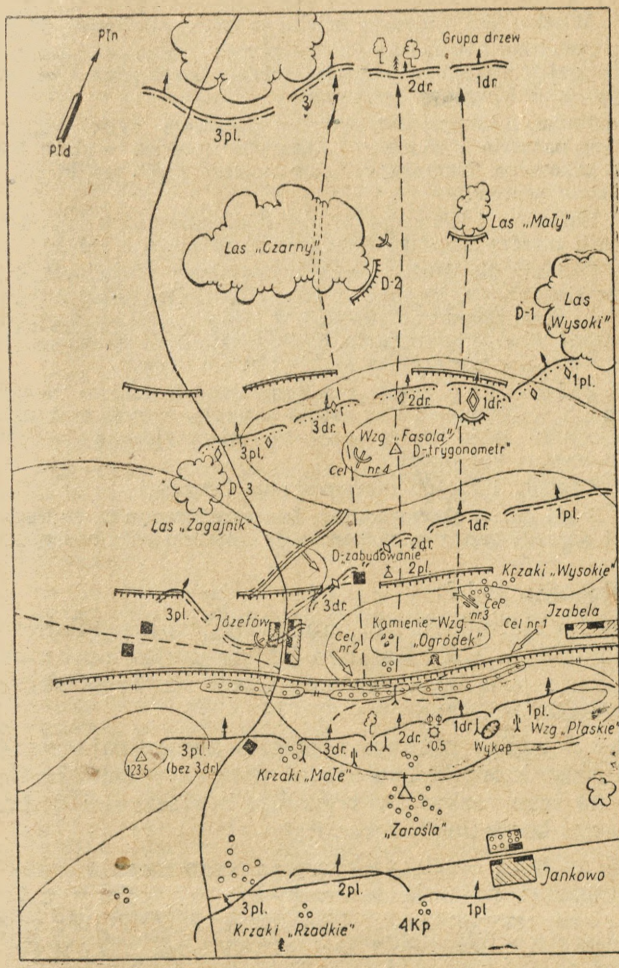
2. NATARCIE DRUŻYNY PIECHOTY W NOCY

A. Krótkie wprowadzenie w sytuację i wiadomości od dowódcy plutonu, na podstawie których dowódca drużyny przystępuje do organizowania natarcia

Rys. 1.

4 kompania piechoty, będąc w drugim rzucie batalionu w czasie rozwijania natarcia w głębi obrony nieprzyjaciela, w godzinach popołudniowych 6 lipca wyszła na rubież: południowy skraj JANKOWO, krzaki „RZADKIE". W tym samym czasie pododdziały pierwszego rzutu wyszły na rubież: wzg. „PŁASKIE", nasyp + 0,5, pojedyncze zabudowanie na południe JÓZEFÓW, wzg. 123,5, gdzie zostały zatrzymane ogniem nieprzyjaciela z doraźnie przygotowanej obrony na rubieży: IZABELA, wzg. „OGÓREK", płd. skraj JÓZEFÓW, dwa zabudowania.

O godzinie 19.00 6 lipca dowódca 2 plutonu wezwał dowódców drużyn i środków wzmocnienia w rejon „ZAROŚLA" i wydał im rozkaz bojowy, w którym podał:

Rys. 1. Natarcie drużyny piechoty

Dozory.

1. Wiadomości o nieprzyjacielu: w jakiej sile broni się nieprzyjaciel na kierunku natarcia plutonu, przebieg pierwszej i drugiej transzei oraz orientacyjnie — trzeciej transzei; wykryte środki ogniowe oraz zapory.

2. Zadanie kompanii i plutonu: podstawę wyjściową, kierunek natarcia i zadanie. Kierunek natarcia według kąta kierunkowego. Numery czołgów nacierających na kierunku natarcia plutonu.

3. Sąsiadów i ich zadania: kierunki natarcia, w jakich rejonach niszczą nieprzyjaciela i jaką opanowują rubież.

4. Zadania dla drużyn piechoty: podstawy wyjściowe, drużynę kierunkową, kierunek natarcia, gdzie zniszczyć nieprzyjaciela, jaką opanować rubież i w jakim kierunku następnie nacierać. Kierunek natarcia według kąta kierunkowego. Numery czołgów nacierające na kierunkach drużyn.

5. Zadanie dla środków wzmocnienia: ich miejsce na podstawach wyjściowych i w czasie natarcia, sposób prowadzenia ognia; jakie środki ogniowe nieprzyjaciela niszczyć w pierwszej kolejności.

6. Sygnały i sposób utrzymywania łączności.

7. Swój punkt obserwacyjny, kompanijny punkt amunicyjny i gniazdo rannych, gotowość do natarcia oraz zastępców.

Ponadto podał:

— na kierunku 2 plutonu, który jest kierunkowym kompanii, w toku natarcia będzie postawiony przez artylerię świetlny, czerwony dozór na wsch. skraju lasu „CZARNY";

— dowódca plutonu osobiście zorganizuje punkt świetlny, który będzie oświetlał teren w toku natarcia na jego rozkaz (w wypadku konieczności dodatkowego oświetlania terenu);

— w toku artyleryjskiego przygotowania ataku i wsparcia natarcia teren będzie oświetlany przez artylerię na rubieżach: IZABELA, JÓZEFÓW; wzg. „FASOLA", dozór nr 3, las „MAŁY", las „CZARNY".

Po upewnieniu się, że dowódcy drużyn i środków

wzmocnienia zrozumieli postawione im zadanie, dowódca plutonu organizuje współdziałanie. Na przykład:

W celu postawienia zadania drużynom i obsługom środków wzmocnienia oraz umożliwienia im zapoznania się z terenem sprowadzić je w rejon „ZAROŚLA", krzaki „MAŁE". Podstawę wyjściową do natarcia zająć po zapadnięciu zmroku przy zachowaniu wszelkich środków ostrożności i ciszy. Jako pierwsze podstawę wyjściową zajmą środki ogniowe (ckm, działo ppanc.), a następnie drużyny. Zajmowaniem podstaw wyjściowych przez drużyny będę kierował osobiście.

Podczas artyleryjskiego przygotowania ataku, które będzie trwało 15 minut, artyleria i moździerze obezwładniają i niszczą nieprzyjaciela w transzejach pierwszej pozycji obrony, działa strzelające na wprost niszczą ręczne karabiny maszynowe — cel nr 1 i 2 — oraz działo bezodrzutowe — cel nr 3. Dowódcy drużyn — prowadzić obserwację wyników ognia artylerii na pierwszej i drugiej transzei nieprzyjaciela na kierunkach ataku drużyn, czy cele nr 1, 2 i 3 zostały zniszczone; o wynikach meldować mnie.

Na mój sygnał „długi gwizdek" otworzyć ogień z ręcznych karabinów maszynowych, z karabinów i z pistoletów maszynowych do pierwszej transzei nieprzyjaciela na swoich kierunkach ataku. Przerwać ogień na sygnał „krótkie przerywane gwizdki".

W czasie artyleryjskiego przygotowania ataku saperzy za pomocą ładunków wydłużonych wykonują przejścia w zaporach nieprzyjaciela na kierunku pojedynczych krzaków na płd. stokach wzg. „OGÓREK". W czasie zakładania ładunków, wysadzania i oczyszczania przejścia przez saperów osłaniać ich będzie swoim ogniem 2 drużyna i ciężki karabin maszynowy prowadząc ogień do środków ogniowych nieprzyjaciela, które by przeszkadzały w wykonywaniu pracy. Granice przejścia oznaczone będą prostokątnymi tabliczkami pomalowanymi farbą fosforową białą.

Na mój rozkaz pluton wyrusza do ataku w kolumnach drużynowych i naciera za czołgami. Jako pierwsze pokonują zapory 1 i 2 drużyna posuwając się za czołgami w kolumnach pojedynczych, a następnie druga drużyna w kolumnie dwójkowej. Po pokonaniu zapór nieprzyjaciela wszystkie drużyny wychodzą na swoje kierunki i rozwijają się w tyralierę. Do pokonania zapór z drutu kolczastego w głębi obrony nie-

przyjaciela mieć w każdej drużynie nożyce do cięcia drutu, które należy pobrać u szefa kompanii.

Na styku 2 i 3 drużyny naciera ciężki karabin maszynowy, który w czasie pokonywania zapór przesuwa się za 1 i 3 drużyną, a po pokonaniu zapór i rozwinięciu się plutonu w tyralierę jest w gotowości do prowadzenia ognia do celów utrudniających natarcie plutonu. Wzajemne wskazywanie celów pociskami smugowymi.

Po rozwinięciu się w tyralierę i podejściu do przedniego skraju obrony nieprzyjaciela oraz zarzuceniu go granatami, 1 i 2 drużyna atakują od czoła wzg. „OGÓREK", 3 drużyna obchodzi go od zachodu, niszczy cel nr 2 i wspiera swym ogniem walkę 2 drużyny. W czasie ataku na wzg. „FASOLA" 2 drużyna wiąże nieprzyjaciela od czoła, 1 i 3 drużyna obchodzą go od wschodu oraz zachodu i atakują ze skrzydeł, niszczą cel nr 4 i opanowują wzg. „FASOLA", po czym 1 drużyna współdziała z prawym sąsiadem przy niszczeniu okopanego czołgu nieprzyjaciela na płn. stokach tego wzgórza.

Nacierające na kierunku plutonu czołgi przesuwać się będą w tyralierze plutonu; w czasie podchodzenia do przedniego skraju obrony nieprzyjaciela należy je wykorzystać jako osłonę przed skutkami ognia broni piechoty i maszynowej nieprzyjaciela. W czasie ataku wskazywać załodze czołgu i działa przeciwpancernego za pomocą pocisków smugowych przeciwpancerne środki ogniowe nieprzyjaciela, a w wypadku niezniszczenia ich ogniem czołgów i działa przeciwpancernego atakować je i zniszczyć za pomocą ognia broni drużyn.

W wypadku zastosowania przez nieprzyjaciela bojowych środków promieniotwórczych lub gazów trujących wykorzystać indywidualne środki obrony przeciwchemicznej i nie zmniejszając tempa natarcia posuwać się w nakazanym kierunku.

W wypadku wyjścia kontrataku nieprzyjaciela na kierunku: dozór nr 3, wzg. „OGÓREK" — 2 i 3 drużyna wspólnie z lewym sąsiadem odpierają go z miejsca w oparciu o drugą transzeję jego obrony i pojedyncze zabudowanie, 1 drużyna naciera w nakazanym kierunku.

Kierunek natarcia plutonu utrzymuje 2 drużyna na trygonometr i czerwony dozór świetlny postawiony za pomocą artylerii na wsch. skraju lasu „CZARNY". W drużynach wybrać i ustalić pośrednie dozory na nakazanych kierunkach natarcia.

W ten sposób dowódca plutonu omawia kolejno współdziałanie z sąsiadami, wewnątrz plutonu i ze środkami wzmocnienia na poszczególnych wybranych przez siebie rubieżach na całą głębokość zadania plutonu.

B. Czynności dowódcy drużyny i drużyny w okresie przygotowywania się do natarcia.

Dowódca 2 drużyny po otrzymaniu od dowódcy plutonu rozkazu bojowego i zorganizowaniu przez niego współdziałania udaje się w rejon nakazanej podstawy wyjściowej do natarcia.

Po przybyciu na miejsce dowódca 2 drużyny zatrzymuje się w rejonie nasypu + 0,5 i przystępuje do wykonywania czynności związanych z przygotowaniem natarcia. Pierwszą czynnością dowódcy drużyny jest wysłanie gońca celem sprowadzenia drużyny w rejon „ZAROŚLA". W tym celu daje on gońcowi następujące zadanie: szeregowiec Staszewski udajcie się do rejonu rozmieszczenia drużyny w krzaki „RZADKIE" i wykorzystując pokrycie oraz nierówności terenu przyprowadźcie ją na płn. skraj „ZAROŚLA" (wskazuje gońcowi w terenie drogę posuwania się i miejsce, w które ma przyprowadzić drużynę). Czas na wykonanie zadania 15 minut. Szeregowiec Staszewski po powtórzeniu zadania udaje się po drużynę.

Dowódca drużyny z kolei wyznacza zadanie obserwatorowi.

Wasze miejsce przy nasypie (wskazuje w terenie).
Dozory:
— nr 1 — zach. skraj lasu „WYSOKI",
— nr 2 — wsch. skraj lasu „CZARNY",
— nr 3 — wsch. skraj lasu „ZAGAJNIK",
— trygonometr na wzg. „FASOLA" — dozór „trygonometr",

— pojedyncze zabudowanie na płn. stokach wzg. „OGÓREK“ — dozór „zabudowanie“.

Nieprzyjaciel broni się na wzg. „OGÓREK“ i dalej w kierunku JÓZEFÓW, 100 m w lewo od IZABELA — prawdopodobne stanowisko ogniowe ręcznego karabinu maszynowego; prawdopodobne stanowisko ogniowe działa bezodrzutowego — w rej. krzaków „WYSOKIE“. Pas obserwacji — na prawo: zach. skraj IZABELA, dozór nr 1, na lewo: wsch. skraj JÓZEFÓW, dozór nr 3 (wszystko to dowódca drużyny wskazuje obserwatorowi w terenie). Obserwować zachowanie się i wszelkie ruchy nieprzyjaciela, ze szczególnym zwróceniem uwagi na zachowanie się nieprzyjaciela na wzg. „OGÓREK“. Wszelkie spostrzeżenia meldować mi głosem. Ja będę się znajdował w tych krzakach (wskazuje)“.

Po wyznaczeniu zadań obserwatorowi dowódca drużyny przystępuje do skalkulowania czasu. Może to zrobić w następujący sposób:

„Zadanie od dowódcy plutonu otrzymałem o godz. 19.00, a o 20.00 zapada zmrok. W związku z tym po przybyciu drużyny przystąpię natychmiast do stawiania zadań na płn. skraju „ZAROŚLA“, skąd następnie drużyna zapozna się dokładnie z terenem i przygotuje oporządzenie do cichego posuwania się w nocy; po zapadnięciu zmroku wyprowadzę drużynę na podstawę wyjściową do natarcia“.

Po skalkulowaniu czasu dowódca drużyny przystępuje do przemyślenia sposobu wykonania zadania:

„2 drużyna jest drużyną kierunkową, co w warunkach nocnych ma ważne znaczenie, gdyż od utrzymywania nakazanego kierunku przez 2 drużynę w dużym stopniu będzie zależało utrzymanie kierunku przez pluton.

W celu zapewnienia wykonania tych wymagań muszę dokładnie zapamiętać kierunek natarcia według dobrze widocznych w nocy przedmiotów terenowych i dokładnie podać go drużynie. Poza tym trzeba będzie wyznaczyć jednego z żołnierzy wyłącznie do utrzymywania kierunku natarcia.

W toku natarcia na pierwszą i drugą transzeję obrony nieprzyjaciela nie napotkam na swoim kierunku żadnych jego środków ogniowych. Nieprzyjaciela w pierwszej i dru-

giej transzei oraz na wzg. „OGÓREK“ obezwładnię ogniem broni ręcznej, a z bliskiej odległości granatami ręcznymi. Należy jednak być przygotowanym do ewentualnego zniszczenia nieprzyjaciela w rejonie kamieni na wzg. „OGÓREK“, do czego użyję ręcznego karabinu maszynowego. Po podejściu do wzg. „FASOLA“ będę wiązał nieprzyjaciela od czoła i dążył do zniszczenia celu nr 4 lekkim granatnikiem przeciwpancernym oraz ręcznym karabinem maszynowym, co ułatwi działanie 1 i 3 drużynie.

Teren na kierunku natarcia posiada mało przedmiotów terenowych, według których można by utrzymywać kierunek natarcia w nocy. Takimi przedmiotami mogą być: pojedyncze krzaki na płd. stokach wzg. „OGÓREK“, kamienie na wzg. „OGÓREK“, trygonometr i wsch. skraj lasu „CZARNY“. Te przedmioty powinny być widoczne w nocy na tle nieba. Kierunek natarcia według tych przedmiotów terenowych będę utrzymywał w wypadku słabszego oświetlenia terenu oraz słabej widoczności czerwonego dozoru świetlnego wystawionego przez artylerię.

Teren na podstawie wyjściowej jest lekko zakrzaczony, co zapewni skryte zajęcie podstawy wyjściowej przez drużynę. Przejście drużyny z krzaków „RZADKIE“ w rejon podstawy wyjściowej również będzie maskowane przez rosnące na tym kierunku krzaki, a ponadto podstawę wyjściową do ataku trzeba będzie zająć o zmroku.

Noc dzisiejsza zapowiada się dość pogodna, co do pewnego stopnia ułatwi utrzymanie nakazanego kierunku natarcia i prowadzenia ognia“.

O godz. 19.20 do dowódcy drużyny podchodzi goniec i melduje o przybyciu drużyny w nakazany rejon. Dowódca drużyny osobiście wskazuje podwładnym podstawę wyjściową, rozmieszcza poszczególnych żołnierzy tak, aby byli w gotowości do natychmiastowego odparcia ewentualnego natarcia nieprzyjaciela, po czym przystępuje do stawiania zadań.

Stawianie zadań dowódca drużyny rozpoczyna od zorientowania w terenie (wszystko wskazuje w terenie):

„Przed nami wysokie krzaki, dalej wysoki las — w przedłużeniu jego prawego skraju — północ". Po wskazaniu kierunku północy dowódca drużyny przystępuje do orientowania drużyny według przedmiotów terenowych. „Na prawo od nas to niskie wzgórze w odległości około 200 m — to wzg. „PŁASKIE"; te widoczne zabudowania na północ od niego — to miejscowość IZABELA; przed nami niskie szerokie wzgórze — to wzg. „OGÓREK"; dalej widoczne krzaki — to krzaki „WYSOKIE" i jeszcze dalej w tym kierunku widoczne wierzchołki drzew — to las „WYSOKI"; wieża trygonometryczna — to wzg. „FASOLA" i dalej widoczne drzewa — to las „CZARNY"; te zabudowania i ogrody na lewo — to miejscowość JÓZEFÓW, dalej na lewo od JÓZEFÓW zarośla — to krzaki „MAŁE", a na ich przedłużeniu widoczna wieża trygonometryczna — to wzg. 123,5; te krzaki — to „ZAROŚLA", a na ich przedłużeniu krzaki „RZADKIE"; widoczne za krzakami zabudowania — to miejscowość JANKOWO".

Po zorientowaniu w terenie według stron świata i przedmiotów terenowych dowódca drużyny przystępuje do wydawania rozkazu bojowego:

1. Dozory:
— nr 1 — zach. skraj lasu „WYSOKI",
— nr 2 — wsch. skraj lasu „CZARNY"
— nr 3 — wsch. skraj lasu „ZAGAJNIK"
— pojedyncze zabudowanie — dozór „zabudowanie",
— wieża trygonometryczna — dozór „trygonometr".

2. Pierwsza transzeja obrony nieprzyjaciela przebiega wzdłuż południowego stoku wzg. „OGÓREK" i dalej po południowym skraju miejscowości JÓZEFÓW. Druga transzeja przebiega po północnych stokach wzg. „OGÓREK" i dozór „zabudowanie". Trzecia transzeja rozbudowana odcinkami przebiega po północnych stokach wzg. „FASOLA". Na kierunku natarcia drużyny stwierdzono ciężki karabin maszynowy — cel nr 4 — 30 m na zachód od dozoru „trygonometr". Przed przednim skrajem obrony nieprzyjaciela na całej szerokości natarcia drużyny stwierdzono zapory z drutu kolczastego i mieszane pola minowe.

3. 2 pluton ze środkami wzmocnienia z podstawy wyjściowej: wykop, krzaki „MAŁE" w nocy atakuje w kierunku: „ZAROŚLA", dozór „trygonometr", dozór nr 2 z zadaniem: przy współdziałaniu z sąsiadami oraz czołgami działającymi

na kierunku natarcia plutonu niszczy nieprzyjaciela w pierwszej transzei i na wzg. „OGÓREK“ oraz „FASOLA“, następnie naciera w kierunku: dozór „trygonometr“, dozór nr 2; kąt kierunkowy natarcia 333°.

4. Ż drużyna jako kierunkowa plutonu, z podstawy wyjściowej: nasyp — pojedyncze drzewo naciera w kierunku: kamienie na wzg. „OGÓREK“, dozór „trygonometr“ — niszczy nieprzyjaciela na zach. stokach wzg. „OGÓREK“, a następnie opanowuje od czoła wzg. „FASOLA“. Kierunek dalszego natarcia: dozór „trygonometr“, dozór nr 2 — kąt kierunkowy natarcia 333°. Zapory nieprzyjaciela pokonuje przez przejście przygotowane na kierunku krzaków na płd. stoku wzg. „OGÓREK“. W czasie pokonywania zapór przesuwa się za 1 i 3 drużyną w kolumnie dwójkowej.

5. Na prawo 1 drużyna naszego plutonu naciera w kierunku: krzaki „WYSOKIE“, wsch. stoki wzg. „FASOLA“, niszczy nieprzyjaciela na wzg. „OGÓREK“ i opanowuje wsch. stoki wzg. „FASOLA“, następnie naciera w kierunku: zach. skraj krzaków „WYSOKIE“, las „MAŁY“.

Na lewo 3 drużyna naszego plutonu niszczy nieprzyjaciela w pierwszej transzei jego obrony i wspólnie z drugą drużyną opanowuje zach. stoki wzg. „FASOLA“, po czym naciera w kierunku przesieki w lesie „CZARNY“.

6. Na kierunku natarcia plutonu będą nacierać dwa czołgi. Na kierunku naszej drużyny będzie nacierał czołg nr 29. W czasie natarcia przesuwa się on w tyralierze drużyny niszcząc swym ogniem i gąsienicami środki ogniowe nieprzyjaciela znajdujące się na kierunku natarcia drużyny.

7. Przydzielony do plutonu ciężki karabin maszynowy naciera na lewym skrzydle naszej drużyny. Podczas pokonywania zapór nieprzyjaciela ciężki karabin maszynowy posuwa się za naszą drużyną. Na prawym skrzydle naszej drużyny nacierają dwa lekkie miotacze ognia, w czasie pokonywania zapór nieprzyjaciela posuwają się za naszą drużyną.

8. Celowniczy ręcznego karabinu maszynowego starszy szeregowiec Jankowski, zająć stanowisko ogniowe obok brzozy (wskazuje w terenie), być gotowym do prowadzenia ognia na mój rozkaz do nieprzyjaciela znajdującego się w pierwszej transzei. Przygotować karabin do prowadzenia ognia w nocy w sektorze: na prawo pień, na lewo — 30 m w lewo od pojedynczych krzaków. W czasie ataku, przy pokonywaniu zapór posuwać się na czole drużyny i prowadzić ogień w ruchu do pierwszej transzei obrony nieprzyjaciela we wskazanym sektorze. Po pokonaniu zapór nieprzyjaciela zająć miejsce w tyralierze jak na podstawie wyjściowej do ataku

i atakować w nakazanym kierunku prowadząc ogień z własnej inicjatywy.

Strzelec wyborowy szeregowiec Michalski, zająć stanowisko w okopie na prawo od ręcznego karabinu maszynowego (wskazuje w terenie), w czasie ataku niszczyć nieprzyjaciela w jego pierwszej i drugiej transzei. W czasie pokonywania zapór nieprzyjaciela posuwać się obok celowniczego ręcznego karabinu maszynowego.

Celowniczy lekkiego granatnika przeciwpancernego szeregowiec Stanisławski, zająć stanowisko w okopie na lewo od ręcznego karabinu maszynowego (wskazuje w terenie). W czasie ataku być gotowym do niszczenia wykrytych dział przeciwpancernych i okopanych czołgów nieprzyjaciela oraz do walki z czołgami wychodzącymi do kontrataku. W czasie pokonywania zapór nieprzyjaciela posuwać się za ręcznym karabinem maszynowym.

Szeregowiec Sosnowski, jako kierunkowy zająć stanowisko w okopie na lewo od lekkiego granatnika przeciwpancernego (wskazuje w terenie). W czasie pokonywania zapór nieprzyjaciela posuwać się za strzelcem wyborowym. Po pokonaniu zapór zająć miejsce w tyralierze jak na podstawie wyjściowej do natarcia i nacierać w kierunku: kamienie na wzg. „OGÓREK", dozór „trygonometr". (W podobny sposób dowódca drużyny stawia zadanie pozostałym szeregowcom).

9. Gotowość do natarcia godz. 21.30.

10. Sygnały:

— alarm lotniczy — rakieta biała trzygwiaździsta, w drużynie głosem „Powietrze",
— alarm czołgowy — rakieta czerwona trzygwiaździsta, w drużynie głosem „Czołgi",
— alarm chemiczny — rakieta „żółty dym", w drużynie głosem „Gaz",
— zagrożenie atomowe — głosem „Zagrożenie atomowe",
— alarm przeciwatomowy — rakieta „niebieski dym", w drużynie głosem „Atom",
— wyruszenie do ataku — dwie rakiety czerwone — w drużynie głosem.

Dowodzenie będzie się odbywać wyłącznie głosem, wskazywanie celów za pomocą pocisków smugowych.

11. Kompanijny punkt amunicyjny — na południowym skraju krzaków „RZADKIE". Kompanijne gniazdo rannych — w sadzie JANKOWO.

12. Moi zastępcy — celowniczy ręcznego karabinu maszynowego i szeregowiec Sosnowski.

Po postawieniu zadania dowódca drużyny przystępuje do krótkiego omówienia sposobu wykonania zadania przez drużynę.

O zmierzchu drużyna pojedynczo zajmie podstawę wyjściową do ataku i przygotuje broń do prowadzenia ognia z miejsca. W czasie artyleryjskiego przygotowania ataku będzie osłaniała swoim ogniem pracę saperów przy wykonywaniu przez nich przejścia na kierunku pojedynczych krzaków na płd. stokach wzg. „OGÓREK".

Na sygnał „dwie czerwone rakiety" drużyna wyskakuje z okopów i w kolumnie posuwa się za czołgiem nr 29 do zapór nieprzyjaciela. Po pokonaniu zapór rozwija się w tyralierę i zarzucając nieprzyjaciela granatami atakuje pierwszą transzeję jego obrony i nie przerywając ataku opanowuje płn.-zach. stoki wzg. „OGÓREK". Po opanowaniu go szeregowiec Sosnowski utrzymuje kierunek natarcia na dozór „trygonometr". W czasie ataku na drugą transzeję obrony nieprzyjaciela celowniczy ręcznego karabinu maszynowego wspiera ogniem lewego sąsiada w walce o dozór „zabudowanie". W wypadku wyjścia kontrataku nieprzyjaciela z kierunku krzaków „WYSOKIE" na prawe skrzydło drużyny — drużyna zalega na opanowanej rubieży i odpiera ogniem kontratak nieprzyjaciela. W wypadku wyjścia kontrataku nieprzyjaciela z kierunku dozoru nr 3 — drużyna opanowuje drugą transzeję obrony nieprzyjaciela i wspólnie z lewym sąsiadem odpiera go ogniem. W toku ataku celu nr 4 na wzg. „FASOLA" drużyna atakuje jego skrzydło przez częściowe oskrzydlenie z kierunku wschodniego.

Przez cały czas ataku drużyna nie odrywa się od czołgu wykorzystując jego korpus jako osłonę przed ogniem broni piechoty nieprzyjaciela oraz niszcząc strzelców nieprzyjaciela uzbrojonych w środki przeciwpancerne.

Dowódca drużyny po wydaniu rozkazu bojowego i krótkim omówieniu działania drużyny oraz sprawdzeniu zrozumienia zadania przez szeregowców po zapadnięciu zmroku wprowadza drużynę na podstawę wyjściową i rozkazuje przystąpić do przygotowania podstawy wyjściowej do ataku, sam zaś sprawdza przebieg prac przygotowawczych oraz pomaga podwładnym w urządzaniu okopów oraz przygotowaniu

ich do szybkiego wyskoczenia do ataku. Sprawdza przygotowanie oporządzenia, zwracając szczególną uwagę na dokładne przymocowanie poszczególnych części oporządzenia, tak aby nie wydawały dźwięku w czasie ruchu żołnierzy, oraz na zamaskowanie wszystkich jego błyszczących części. O godz. 21.00 melduje dowódcy plutonu o gotowości drużyny do ataku.

C. Czynności dowódcy drużyny i drużyny w czasie ataku i natarcia w głębi obrony nieprzyjaciela

O godz. 21.30 zaczyna się artyleryjskie i lotnicze przygotowanie ataku, kilka minut później wybuchają pożary w IZABELA i JÓZEFÓW. Dowódca wraz z całą drużyną w okopach na podstawie wyjściowej do ataku obserwują wyniki ognia artylerii. O godz. 21.43 dowódca drużyny na sygnał dowódcy plutonu podaje komendę — „Przygotować się do ataku". W tym czasie saperzy podrywają zapory nieprzyjaciela i dowódca drużyny obserwuje, jak oczyszczają przejścia i ustawiają znaki oznaczające granice przejścia. Żołnierze w tym czasie doładowują i zabezpieczają broń, przygotowują granaty, sprawdzają umocowanie i maskowanie oporządzenia; celowniczy przygotowuje ręczny karabin maszynowy do prowadzenia ognia w marszu.

Z chwilą przeniesienia ognia artylerii w głąb obrony nieprzyjaciela do tyraliery drużyny podjeżdża czołg nr 29. W tym czasie dowódca drużyny zaobserwował dwie rakiety czerwone i wydał komendę „Do ataku — NAPRZÓD". Drużyna wyrusza do ataku, zaś artyleria w tym czasie stawia czerwony dozór świetlny na wsch. skraju lasu „CZARNY". Dowódca drużyny wydaje rozkaz utrzymywania ogólnego kierunku na czerwone światło. Drużyna w biegu formuje kolumnę dwójkową i nie odrywa-

jąc się od czołgu przebiega przez wykonane przejście w zaporach i rozwija się w tyralierę. Na komendę dowódcy drużyny „Drużyna granatami — OGNIA", żołnierze zarzucają pierwszą transzeję nieprzyjaciela granatami i z okrzykiem „hura", jednocześnie z czołgiem atakują transzeję nieprzyjaciela, niszczą go ogniem z bliska i bagnetami i nie zatrzymując się atakują wzg. „OGÓREK".

W chwili gdy drużyna przełamywała drugą transzeję obrony nieprzyjaciela, dowódca drużyny otrzymał rozkaz od dowódcy plutonu: przejść do obrony i wspólnie z 3 drużyną odeprzeć kontratak nieprzyjaciela, a po załamaniu kontrataku nacierać w nakazanym kierunku. Dowódca drużyny decyduje odeprzeć kontratak nieprzyjaciela w oparciu o dozór „zabudowanie". Po kilkunastu minutach walki kontratak nieprzyjaciela zostaje załamany i zniszczony przez lewego sąsiada.

Po odparciu kontrataku dowódca drużyny wydaje rozkaz kontynuowania natarcia w kierunku dozoru „trygonometr" i ataku na wzg. „FASOLA". W wyniku obejścia tego wzgórza przez 1 i 3 drużynę, 2 drużyna po obezwładnieniu swoim ogniem ciężkiego karabinu maszynowego nieprzyjaciela opanowuje wzg. „OGÓREK" i wychodzi na jego północne stoki. Dowódca plutonu nakazuje dowódcy drużyny bez przerwy nacierać w kierunku: dozór nr 2, grupa drzew, zniszczyć nieprzyjaciela na wschodnim skraju lasu „CZARNY" i wspólnie z sąsiadami wyjść na rubież grupy drzew, gdzie drużyna otrzyma kolejne zadanie.

W wyniku tego rozkazu, po przełamaniu trzeciej transzei i zniszczeniu nieprzyjaciela na wsch. skraju lasu „CZARNY" drużyna opanowuje nakazaną rubież. Dowódca drużyny melduje dowódcy plutonu o wykonaniu zadania.

3. NATARCIE PLUTONU PIECHOTY W NOCY

Dowódca plutonu piechoty po otrzymaniu zadania od dowódcy kompanii obowiązany jest wystawić obserwatora i postawić mu zadanie, zorganizować ubezpieczenie, a w niektórych wypadkach wydać niezbędne zarządzenia mające na celu przygotowanie plutonu do działań w nocy.

Następnie zależnie od posiadanego czasu dowódca przemyśla otrzymane zadanie oraz zastanawia się nad sposobem jego wykonania.

Jeśli chodzi o metodę i treść pracy dowódcy plutonu nad organizacją natarcia nocnego, to jest ona podobna do warunków dziennych, jednak z tą różnicą, że prócz ogólnie obowiązujących zagadnień, dowódca plutonu powinien dodatkowo rozpatrzyć zagadnienia, które wynikają z właściwości prowadzenia walki w nocy, np.:

— ewentualne zmiany w rozmieszczeniu środków ogniowych nieprzyjaciela po zapadnięciu zmroku, szczególnie na przednim skraju obrony;

— przypuszczalny charakter działań i zachowanie się nieprzyjaciela w nocy;

— środki oświetlania i rozpoznania nocnego, jakie może zastosować nieprzyjaciel oraz ewentualne sposoby zwalczania tych środków przez pluton;

— zadania sąsiadów i ich wpływ na działania nocne plutonu;

— charakter terenu, jego pokrycie, warunki obserwacji w nocy oraz ich wpływ na wybór dobrze widocznych w ciemności dozorów i na działanie plutonu;

— sposób utrzymania kierunku natarcia (według dozorów, kąta kierunkowego i oświetlenia);

— sposób oraz potrzebne siły i środki do oświetlania terenu;

— sposób przygotowania środków ogniowych do prowadzenia ognia i obserwacji w nocy;
— charakter nocy (księżycowa, ciemna) i jej wpływ na działanie plutonu;
— warunki atmosferyczne i pora roku.

Po sprecyzowaniu decyzji do natarcia dowódca plutonu wydaje rozkaz bojowy dowódcom drużyn i środkom wzmocnienia.

A. Wprowadzenie w sytuację, na podstawie której dowódca plutonu przystępuje do pracy nad organizacją natarcia

Rys. 2

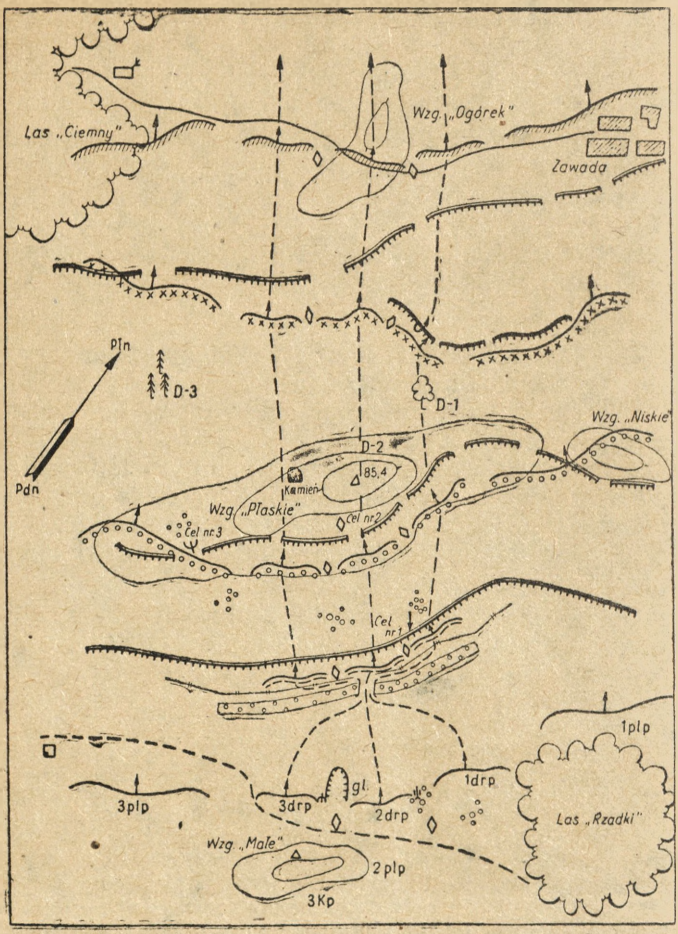
3 batalion 2 pułku piechoty ścigając nieprzyjaciela w kierunku północno-zachodnim został zatrzymany silnym ogniem broni maszynowej i artylerii z rejonu ZAWADA i wzg. „PŁASKIE".

3 kompania znajdując się w drugim rzucie batalionu w godzinach popołudniowych 5 września osiągnęła płd.-wsch. skraj lasu „RZADKI" i na rozkaz dowódcy batalionu wchodzi do walki celem rozwinięcia powodzenia osiągniętego w dzień.

O 17.00 5 września dowódca 2 plutonu 3 kompanii w rejonie zachodniego skraju lasu „RZADKI" otrzymał od dowódcy kompanii rozkaz bojowy, z którego dowiedział się:

Dozory.

1. Wiadomości o nieprzyjacielu: w jakiej sile i od kiedy nieprzyjaciel broni się na kierunku natarcia kompanii, przebieg przedniego skraju jego obrony oraz drugiej i trzeciej transzei. Wykryte punkty ogniowe i zapory inżynieryjne.
2. Zadanie kompanii: podstawę wyjściową, kierunek natarcia, w jakim rejonie niszczy nieprzyjaciela i jaką opanowuje rubież oraz dalszy kierunek natarcia. Kierunek natarcia według kąta kierunkowego.
3. Zadanie sąsiadów: kierunek natarcia i zadania.
4. Zadanie plutonów: wzmocnienie, podstawy wyjściowe,

Rys. 2. Pluton piechoty w natarciu

kierunek natarcia, rubież do opanowania, dalszy kierunek natarcia. Numery czołgów, które będą nacierać na kierunkach natarcia plutonów. Kierunek natarcia według kąta kierunkowego.

5. Zadanie środków wzmocnienia będących w dyspozycji dowódcy kompanii: miejsce na podstawie wyjściowej i w toku natarcia oraz kolejność niszczenia środków ogniowych nieprzyjaciela

6. Sygnały dowodzenia i współdziałania. Czas gotowości do natarcia.

7. Punkt obserwacyjny, punkt amunicyjny i kompanijne gniazdo rannych oraz zastępców.

Ponadto dowódca plutonu z wytycznych do współdziałania dowiedział się, że:

— kompania zajmuje podstawę wyjściową do ataku z chwilą nastania zmroku;

— w czasie artyleryjskiego przygotowania ataku saperzy wykonują przejścia w zaporach nieprzyjaciela (po jednym na każdy pluton) i oznaczają je zestawami środków sygnalizacyjnych;

— po przekroczeniu zapór poszczególne plutony rozwijają się w tyralierę, prowadząc ogień w ruchu do oświetlonych celów, szybko i zdecydowanie atakują pierwszą transzeję nieprzyjaciela;

— punkt oporu nieprzyjaciela w rejonie wzg. „PŁASKIE" kompania opanowuje wykorzystując ogień artylerii w następujący sposób: 1 pluton wysuwa się jak najszybciej do przodu i atakuje go od zachodu, 3 pluton niszcząc cel nr 3 obchodzi wzg. „PŁASKIE" od płd. zachodu, 2 pluton ściśle współdziałając z 1 i 3 plutonem niszczy nieprzyjaciela w rejonie wzg. 85,4, a następnie rozwija natarcie w kierunku: dozór nr 2, wzg. „OGÓREK";

— w celu utrzymania kierunku natarcia artyleria stawia sztuczne dozory świetlne (wznieca pożary) w rejonie: wzg. 85,4 i wzg. „OGÓREK";

— wskazywanie celów dla artylerii i czołgów — pociskami smugowymi w kierunku celu;

— dowódcy plutonu dodatkowo zorganizują oświetlanie pola walki. W tym celu w plutonach wyznaczyć po dwóch żołnierzy dla oświetlania terenu rakietami, zaopatrując ich w rakietnice i rakiety;

— w szykach kompanii nacierają czołgi: w 1 plutonie nr 208 i 209, w 2 plutonie nr 210 i 211. Czołgi dołączają do tyraliery plutonu po przekroczeniu zapór i atakują nieprzyjaciela wraz z piechotą;

— w plutonach do walki z czołgami nieprzyjaciela wyznaczyć grupy niszczycieli czołgów zaopatrując je w granaty przeciwpancerne i butelki z płynem zapalającym;

— dowodzenie plutonami i środkami wzmocnienia za pomocą sygnałów świetlnych, gońców i radia.

B. Organizacja natarcia przez dowódcę plutonu

Dowódca plutonu po otrzymaniu rozkazu od dowódcy kompanii wysyła gońca po dowódców drużyn i środków wzmocnienia celem postawienia im zadania.

Po postawieniu zadania obserwatorowi, dowódca plutonu przemyśla otrzymane zadanie oraz zastanawia się nad sposobem jego wykonania.

Sposób rozumowania dowódcy plutonu jest następujący:

„Przedni skraj obrony nieprzyjaciela przebiega płd.-wsch. stokami wzg. „PŁASKIE" w odległości około 300 m od podstawy wyjściowej plutonu. Druga transzeja opiera się o wzg. „PŁASKIE", które jest silnie bronione przez nieprzyjaciela i dostosowane do obrony okrężnej.

Dominujące wzgórze 85,4 oraz płaski teren przed przednim skrajem obrony umożliwia nieprzyjacielowi prowadzenie obserwacji i skutecznego ognia do nacierających oraz zapewnia

mu dostateczną osłonę zapór inżynieryjnych. Stąd wniosek, że wszystkie cele nieprzyjaciela powinny być obezwładnione jeszcze przed rozpoczęciem ataku.

2 pluton jako kierunkowy wykonuje atak w nocy z zadaniem zniszczenia nieprzyjaciela w pierwszej transzei i w rejonie wzg. „PŁASKIE", po czym naciera w kierunku wzg. „OGÓREK".

Wzg. „PŁASKIE" dowódca kompanii zamierza zdobyć siłami 2 i 3 plutonu, przy czym 2 pluton działa w środku ugrupowania bojowego kompanii i atakuje wzgórze od czoła. Z powyższego wynika, że pluton naciera na głównym kierunku kompanii, a od opanowania wzg. „PŁASKIE" zależeć będzie wykonanie zadania przez kompanię. W związku z tym w czasie walki o wzg. „PŁASKIE" trzeba ściśle współdziałać z 1 i 3 plutonem oraz ze środkami wzmocnienia i wsparcia.

Następnie dowódca plutonu zastanawia się nad rozmieszczeniem poszczególnych drużyn i środków wzmocnienia na podstawie wyjściowej do natarcia.

Po przybyciu dowódców drużyn i środków wzmocnienia, dowódca plutonu orientuje ich w terenie i koduje przedmioty terenowe.

„Znajdujemy się 100 m w prawo od glinianki; przed nami krzak, dalej prawy skraj ZAWADA; tam północ... (podobnie wskazuje płd., wsch. i zach.).

Przed nami wzg. 85,4 — nazywa się wzg. „PŁASKIE", głębiej miejscowość ZAWADA, wzg. znajdujące się w lewo od m. ZAWADA — nazywa się „OGÓREK", w lewo od wzg. „OGÓREK" las — nazywa się „CIEMNY".

Z kolei dowódca plutonu przystępuje do stawiania zadań bojowych.

Dozory:

— 1 — kopulaste drzewo,
— 2 — szczyt wzgórza „PŁASKIE",
— 3 — trzy wysokie sosny.

1. Przed frontem plutonu na przygotowanych pozycjach broni się nieprzyjaciel w sile drużyny. Jego przedni skraj przebiega na wysokości jeziorka, na linii małych krzaków

i dalej na płn.-zach. Druga transzeja przebiega wzdłuż płd.-wsch., stoków wzg. „PŁASKIE".

Wykryto środki ogniowe:

— w rejonie krzaków w pierwszej transzei — ręczny karabin maszynowy — cel nr 1;

— na płd. od kurhanu czołg — cel nr 2;

— na wsch. stokach wzgórza „PŁASKIE" — ciężki karabin maszynowy — cel nr 3.

Przed przednim skrajem dwurzędowa sieć kolczasta oraz pola minowe.

2. 2 pluton jako kierunkowy z drużyną ciężkich karabinów maszynowych, działem przeciwpancernym 57 mm z podstawy wyjściowej: (wył.) las „RZADKI", (wył.) załamanie drogi polnej atakiem w nocy niszczy nieprzyjaciela w pierwszej transzei opanowuje wzg. „PŁASKIE", po czym naciera w kierunku: wzg. 85,4, wzgórze „OGÓREK".

Kąt kierunkowy 280°.

Wspiera 3 pluton 82 mm moździerzy.

3. Na prawo naciera 3 drużyna 1 plutonu w kierunku: lewy skraj wzg. „PŁASKIE", zach. skraj ZAWADA z zadaniem zniszczenia nieprzyjaciela w pierwszej transzei na odcinku: załamanie rowu, krzak, po czym naciera w kierunku: wzg. „NISKIE", lewy skraj ZAWADA.

Na lewo naciera 1 drużyna 3 plutonu z zadaniem zniszczenia nieprzyjaciela w pierwszej transzei, następnie niszczy cel nr 3 i dalej nacіera w kierunku na dozór nr 3.

4. 1 drużyna z podstawy wyjściowej: (wył.) las „RZADKI", krzaki — nacierać w kierunku: krzak, dozór nr 1 z zadaniem: zniszczyć cel nr 1, po czym we współdziałaniu z 2 drużyną opanować wzg. 85,4 i dalej nacierać w kierunku: dozór nr 1, prawy skraj wzg. „OGÓREK". Styk z sąsiadem prawym zabezpieczyć ogniem ręcznego karabinu maszynowego.

2 drużyna jako kierunkowa z podstawy wyjściowej: krzaki (wył.), glinianka nacierać w kierunku na dozór nr 2, krzaki, z zadaniem: zniszczyć nieprzyjaciela w pierwszej transzei na odcinku: załamanie okopu, krzak, następnie zniszczyć cel nr 2, opanować wzg. 85,4, po czym nacierać w kierunku: dozór nr 2, wzg. „OGÓREK".

3. drużyna z podstawy wyjściowej: (wył.) glinianka, (wył.) droga polna nacierać w kierunku: pojedynczy kamień z zadaniem: zniszczyć nieprzyjaciela w pierwszej transzei na odcinku: krzak, zielona plama, we współdziałaniu z 2 drużyną

zniszczyć cel nr 2, po czym nacierać w kierunku: kamień, lewy skraj wzg. „OGÓREK".

Styk z 3 plutonem zabezpieczyć ogniem ręcznego karabinu maszynowego.

Drużyna ciężkich karabinów maszynowych — nacierać na styku 2 i 3 drużyny z zadaniem: niszczyć siły żywe nieprzyjaciela w pierwszej i drugiej transzei, następnie wspierać walkę plutonu na całej głębokości jego natarcia.

Działo przeciwpancerne 57 mm — stanowisko ogniowe na styku 1 i 2 drużyny.

Zadanie: w czasie artyleryjskiego przygotowania ataku niszczyć cel nr 1 i 3; w czasie ataku i walki w głębi obrony nieprzyjaciela nacierać w ugrupowaniu bojowym plutonu, być w gotowości do zwalczania środków ogniowych i kontratakujących czołgów nieprzyjaciela.

5. Gotowość ataku — 21.30 5. września.

6. Pierwszą drużynę piechoty i drużynę ciężkich karabinów maszynowych wyznaczam do walki z nurkującymi samolotami nieprzyjaciela.

Do walki z czołgami w drużynach wyznaczyć po dwóch żołnierzy zaopatrując każdego w granaty przeciwpancerne i butelki z płynem zapalającym.

W drużynach przygotować i sprawdzić indywidualne środki obrony przeciwchemicznej oraz być w gotowości do pokonywania terenu skażonego środkami trującymi i bojowymi środkami promieniotwórczymi.

7. Sygnały:

— wyruszenie do ataku — seria rakiet czerwonych;
— OPatom głosem „Błysk" — rakieta niebieska;
— OPLot głosem „Lotnik" — rakieta zielona;
— OPpanc głosem „Czołgi" — rakieta biała gwiaździsta;
— OPChem głosem „Gaz" — rakieta żółta;
— wywołanie ognia artylerii — dwie rakiety czerwone gwiaździste;
— przeniesienie ognia artylerii — rakieta biała i zielona;
— wskazywanie celów — pociskami smugowymi w kierunku celu.

8. Kompanijny punkt amunicyjny i kompanijne gniazdo rannych w wąwozie, 500 m za 2 plutonem.

Ja posuwam się za 2 drużyną.

9. Zastępcy: zastępca dowódcy plutonu i dowódca 1 drużyny.

Wytyczne współdziałania dowódcy 2 plutonu

Po postawieniu zadania bojowego dowódca plutonu omawia współdziałanie na okres walki. Treść jego jest następująca:

a) W czasie artyleryjskiego przygotowania ataku drużyny obserwują wyniki ognia artylerii i meldują o spostrzeżeniach. Pod koniec artyleryjskiego przygotowania ataku pluton na mój rozkaz otwiera ześrodkowany ogień, przy czym: 1 drużyna niszczy cel nr 1, 2 drużyna prowadzi ogień do pierwszej transzei na odcinku: załamanie transzei, pojedynczy krzak; 3 drużyna w lewo od 2 drużyny. Karabin maszynowy prowadzi ogień do pierwszej transzei nieprzyjaciela w sektorze: załamanie okopu, cel nr 3. Otwarcie i przerwanie ognia na mój rozkaz.

57 mm działo przeciwpancerne w okresie artyleryjskiego przygotowania ataku niszczy cel nr 2 i 3. W czasie artyleryjskiego przygotowania ataku saperzy wykonują w zaporach nieprzyjaciela przejście na odcinku: biała plama, rżysko i oznaczają je kompletem zestawu. Dla osłony saperów wykonujących przejście dla plutonu wydzielam 3 drużynę.

b) Współdziałanie w czasie ataku i walki w głębi obrony nieprzyjaciela: na sygnał „seria rakiet czerwonych" (rozkaz) dowódcy plutonu, drużyny równocześnie przyspieszonym krokiem posuwają się naprzód. Do czasu przejścia zapór nieprzyjaciela pluton posuwa się w linii drużyn. Kolejność przejścia przez zapory nieprzyjaciela: 2, 1 i 3 drużyna, następnie czołgi, 57 mm działo i ciężki karabin maszynowy.

Po przekroczeniu zapór drużyny wychodzą każda na swój kierunek, szybko rozsypują się w tyralierę, zarzucają pierwszą transzeję nieprzyjaciela granatami, po czym wraz z czołgami wykonują zdecydowany atak. Ciężki karabin maszynowy i działo przeciwpancerne w czasie pokonywania przez pluton zapór nieprzyjaciela prowadzą ogień ze stanowisk ogniowych, zajętych w pobliżu zapór. Z chwilą pokonania zapór przez pluton dołączają do tyraliery i nacierają: 57 mm działo na styku 1 i 2 drużyny, ciężki karabin maszynowy na styku 2 i 3 drużyny.

Po zdobyciu pierwszej transzei, drużyny atakują drugą, przy czym wzgórze 85,4 1 drużyna atakuje z prawej strony, 2 drużyna od czoła, 3 drużyna obchodzi z lewej. Po opanowaniu tego wzgórza pluton naciera w kierunku: dozór nr 2, wzg. „OGÓREK", gdzie będzie postawiony przez artylerię

dozór świetlny. W razie intensywnego oświetlenia przedpola przez nieprzyjaciela, żołnierze nie czekając komendy szybko otwierają ogień ze wszystkich środków ogniowych, kontynuując w dalszym ciągu atak.

W wypadku napotkania terenu skażonego ciałami promieniotwórczymi lub środkami trującymi pluton szybko wkłada środki indywidualnej obrony przeciwchemicznej, wykonując w dalszym ciągu otrzymane zadania.

Podczas walki w głębi obrony nieprzyjaciela zwrócić szczególną uwagę na utrzymanie kierunku, zabezpieczenie skrzydeł, na ścisłe współdziałanie między drużynami, środkami wzmocnienia i czołgami.

W wypadku wyjścia kontrataku nieprzyjaciela z kierunku ZAWADA lub lasu „CIEMNY" pluton odpiera go w zależności od sytuacji. Kontratak przeważających sił nieprzyjaciela pluton odpiera z miejsca całością swych sił.

W tym celu pluton na rubieży odparcia kontrataku organizuje oświetlenie terenu, ześrodkowuje ogień na kontratakującego nieprzyjaciela niszcząc go ogniem, po czym wraz z czołgami przy współdziałaniu z sąsiadami przechodzi do ataku, rozwijając natarcie w nakazanym kierunku. Oświetlanie terenu zabezpiecza artyleria, stawiając w tym celu dozory świetlne na kierunku natarcia naszej kompanii. Pluton organizuje uzupełniające oświetlanie pola walki. W tym celu dowódcy drużyn przydzielą do mojej dyspozycji po jednym strzelcu. Oświetlaniem terenu kierować będę osobiście.

Po omówieniu organizacji współdziałania dowódca plutonu sprawdza zrozumienie zadań przez dowódców drużyn i dowódców środków wzmocnienia, po czym rozkazuje im przystąpić do organizowania ataku.

Dowódcy drużyn i środków wzmocnienia udają się na wyznaczone im podstawy wyjściowe, gdzie przemyślają otrzymane zadanie precyzując sposób jego wykonania, stawiają zadania bojowe podwładnym oraz przygotowują drużyny do działań nocnych.

Dowódcy drużyn i środków wzmocnienia po postawieniu zadań bojowych i organizacji współdziałania meldują dowódcy plutonu o gotowości drużyn do działań.

Z chwilą zapadnięcia zmroku pluton zajmuje podstawy wyjściowe do ataku.

Do czasu rozpoczęcia artyleryjskiego przygotowania ataku dowódca plutonu udziela pomocy dowódcom drużyn, sprawdza zrozumienie przez nich i przez żołnierzy zadań bojowych, znajomość sygnałów i znaków rozpoznawczych, przygotowanie broni do prowadzenia ognia w warunkach nocy, stan amunicji, rakiet i rakietnic oraz oporządzenia żołnierzy. Następnie dowódca plutonu melduje dowódcy kompanii o gotowości plutonu do ataku.

C. Działanie plutonu podczas ataku oraz walki w głębi obrony nieprzyjaciela

Do godz. 21.00 5 września pluton zajął podstawę wyjściową i zakończył wszystkie przygotowania do nocnego ataku. Noc jest ciemna. O godz. 21.10 rozpoczyna się artyleryjsko-lotnicze przygotowanie ataku. W tym czasie saperzy oraz osłaniająca ich grupa szybko wysuwają się do przodu i wykonują zaplanowane przejście w zaporach nieprzyjaciela, oznaczając je zestawem umówionych sygnałów.

Nieprzyjaciel systematycznie oświetla teren oraz ostrzeliwuje przedpole. Dowódca plutonu obserwuje skutki ognia własnej artylerii oraz śledzi sygnały dowódcy kompanii. O godz. 21.25 artyleria oświetla przedni skraj obrony nieprzyjaciela, co jednocześnie oznacza otwarcie przez pluton zmasowanego ognia. Następnie dowódca plutonu daje rozkaz: „Pluton — przygotować się do ataku". W tym czasie dowódca plutonu spostrzega przeniesienie ognia artylerii w głąb obrony nieprzyjaciela oraz serię rakiet czerwonych i wydaje komendę: „Pluton do ataku — NAPRZÓD". Pluton rozwinięty w linię drużyn szybko całością sił przesuwa się w kierunku przejścia w zaporach nieprzyjaciela.

Po przekroczeniu zapór nieprzyjaciela drużyny, wychodząc każda na swój kierunek, biegiem rozsypują się w tyralierę i prowadząc ogień w ruchu posuwają się wraz z czołgami do obiektu ataku.

Działo przeciwpancerne i ciężki karabin maszynowy wykorzystując oświetlenie terenu oraz luki między drużynami wspierają atak plutonu i czołgów.

Po zbliżeniu się do nieprzyjaciela pluton wraz z czołgami zdecydowanym atakiem włamuje się w pierwszą transzeję, niszcząc nieprzyjaciela granatami, ogniem z bliska i walką wręcz. Następnie pluton wykorzystując powodzenie 3 plutonu oraz ogień artylerii i działanie czołgów atakiem z marszu niszczy nieprzyjaciela w drugiej transzei i opanowuje wzg. 85,4 rozwijając natarcie w kierunku na dozór świetlny w rejonie wzg. „OGÓREK".

Nieprzyjaciel wykorzystując ciemność postanowił siłami około kompanii piechoty wspartej czołgami wykonać kontratak, który wychodzi z kierunku: ZAWADA, wzg. „PŁASKIE", celem załamania dalszego natarcia przeciwnika.

W tej sytuacji dowódca 2 plutonu decyduje: ogniem z miejsca 1 i 2 drużyny, towarzyszących czołgów i środków wzmocnienia we współdziałaniu z 1 plutonem odeprzeć kontratak nieprzyjaciela, po czym kontynuować natarcie w nakazanym kierunku.

Zgodnie z powziętą decyzją dowódca plutonu stawia poszczególnym dowódcom drużyn i środków wzmocnienia następujące zadania:

„1 i 2 drużyna zająć stanowiska na opanowanej rubieży, być w gotowości do odparcia kontrataku nieprzyjaciela; 3 drużyna zabezpieczyć lewe skrzydło plutonu przed ewentualnym zaskoczeniem nieprzyjaciela od tyłu. Ciężki karabin maszynowy zająć stanowisko ogniowe na styku między 1 a 2 drużyną, niszczyć kontratakującą piechotę nie-

przyjaciela. Działo przeciwpancerne — zająć stanowisko ogniowe na prawym skrzydle 1 drużyny i wspólnie z czołgami zwalczać broń pancerną nieprzyjaciela".

Z chwilą rozpoczęcia kontrataku przez nieprzyjaciela pluton wykorzystując oświetlenie terenu rakietami otwiera ześrodkowany ogień ze wszystkich środków, w wyniku czego kontratak zostaje odparty, a nieprzyjaciel ponosi znaczne straty. Próby wznowienia kontrataku również nie mają powodzenia. Nieprzyjaciel rozpoczyna wycofywanie się prowadząc bezładną strzelaninę.

Po 30-minutowej zaciętej walce z kontratakującym nieprzyjacielem pluton wykorzystując powodzenie lewego sąsiada ponownie przechodzi do zdecydowanego ataku.

Pluton z marszu opanowuje trzecią transzeję nieprzyjaciela i osiąga rubież drogi polnej: ZAWADA — las „CIEMNY", gdzie otrzymuje od dowódcy kompanii dalsze zadanie.

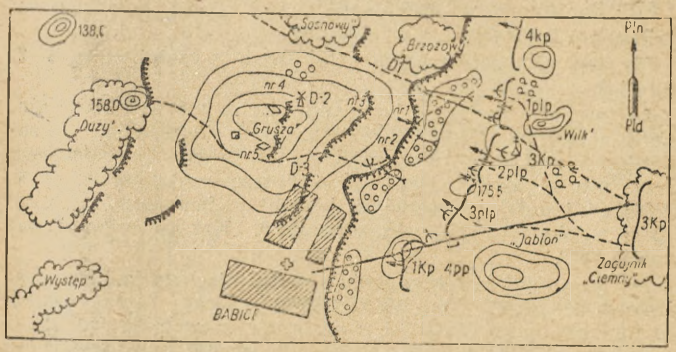
4. NATARCIE KOMPANII PIECHOTY W NOCY

A. Krótkie wprowadzenie w sytuację i niektóre wiadomości od dowódcy batalionu, na podstawie których dowódca kompanii przystępuje do pracy nad organizacją natarcia

Rys. 3

3 kompania piechoty, znajdując się w drugim rzucie batalionu rozwijającego powodzenie w głębi obrony nieprzyjaciela, w godzinach popołudniowych 15 września wyszła na zachodni skraj zagajnika „CIEMNY". Pododdziały pierwszego rzutu batalionu powstrzymane zostały ogniem broni piechoty i artylerii nieprzyjaciela, który przeszedł do obrony na rubieży: wsch. skraj lasu „BRZOZOWY", wsch. stoki wzg. „GRUSZA", wsch. skraj BABICE.

W toku walki ustalono, że na rubieży tej obrona nieprzyjaciela jest rozbudowana w jedną ciągłą transzeję. Druga i trzecia transzeja rozbudowana jest odcinkami. Przed przednim skrajem obrony stwierdzono obecność pól minowych przeciwpiechotnych i przeciwczołgowych oraz zapory z drutu kolczaste-

Rys. 3. Kompania piechoty w natarciu

go. Wzgórze „GRUSZA" i miejscowość BABICE stanowią silne punkty oporu.

O 17.30 15.09 dowódca 3 kompanii piechoty otrzymuje od dowódcy batalionu rozkaz bojowy.

1. Nieprzyjaciel w sile około plutonu piechoty broni się na wzg. „GRUSZA" i jego wschodnim skraju. Przedni skraj obrony nieprzyjaciela przebiega wzdłuż wschodnich stoków wzg. „GRUSZA".

Druga transzeja rozbudowana odcinkami na rubieży: wsch. skraj lasu „SOSNOWY", zach. skraj BABICE. Trzecia transzeja rozbudowana odcinkami na rubieży: wsch. skraj lasu „DUŻY". Przed całym przednim skrajem obrony stwierdzono mieszane pola minowe.

Wykryto środki ogniowe — p. rys. 3.

2. 3 kompania piechoty z baterią dział przeciwpancernych

76 mm (bez plutonu) z podstawy wyjściowej: zach. skraj krzaków, (wył.) pojedyncze zabudowanie przy drodze — natarciem nocnym w kierunku: płn. skraj zagajnika „CIEMNY" wzg. 158,0 przełamać obronę nieprzyjaciela na odcinku: (wył.) zagajnik „BRZOZOWY", (wył.) BABICE z zadaniem: zniszczyć nieprzyjaciela na wzg. „GRUSZA" i dalej nacierać w kierunku wzg. 158,0.

Kąt kierunkowy natarcia 280°.

Wspiera 3 bateria haubic 122 mm.

Na kierunku natarcia kompanii działają czołgi nr nr 1, 2, 3, 4 i 5.

3. Na prawo naciera 4 kompania piechoty w kierunku: płn. skraj zagajnika „BRZOZOWY", zagajnik „SOSNOWY" z zadaniem: zniszczyć nieprzyjaciela w rejonie bezimiennego wzg., płn. zagajnika „BRZOZOWY" oraz w zagajniku „SOSNOWY" i dalej nacierać w kierunku bezimiennego wzg. (poza ramką rysunku), płn. wzg. 138,0. Kąt kierunkowy natarcia 280°.

Na lewo naciera 1 kompania 4 pułku piechoty w kierunku: kościół, BABICE, las „WYSTĘP", niszczy nieprzyjaciela w punkcie oporu BABICE, a następnie opanowuje płd. skraj zagajnika „DUŻY" i las „WYSTĘP" rozwijając powodzenie w kierunku MILANÓWEK (poza ramką rysunku). Kąt kierunkowy natarcia 280°.

Podstawę wyjściową do natarcia kompania ma zająć do 21.00. Artyleryjskie przygotowanie ataku — 20 minut. Gotowość do ataku 21.30.

Początek ataku na sygnał — seria czerwonych rakiet z rejonu płn.-wsch. skraju lasu „CIEMNY".

Ponadto z wytycznych dowódcy batalionu dowódca 3 kompanii piechoty dowiedział się, że w momencie rozpoczęcia ataku na kierunku natarcia kompanii artyleria postawi sztuczny dozór świetlny na płn. skraju lasu „DUŻY". Oprócz tego kierunek natarcia kompanii będzie wskazywany światłem reflektora na wzg. 500 m na płn.-wsch. od lasu „CIEMNY" (poza ramką rysunku).

B. Czynności dowódcy kompanii podczas organizowania natarcia

Po wysłuchaniu rozkazu dowódca kompanii oblicza czas ogólny. Z kalkulacji czasu wynika, że na organizację natarcia 3 kompania piechoty posiada 2 godziny czasu dziennego i około 2 godzin czasu nocnego.

W związku z tym dowódca kompanii decyduje swoją pracę nad organizacją natarcia zakończyć w ciągu 1 godziny celem pozostawienia dowódcom plutonów piechoty i dowódcom środków wzmocnienia jednej godziny czasu dziennego i około dwóch godzin nocnego na organizację natarcia.

Po dokonaniu kalkulacji czasu dowódca kompanii wzywa do siebie szefa kompanii i stawia mu następujące zadanie:

Do 20.00 uzupełnić w pododdziałach kompanii granaty ręczne, amunicję z pociskami smugowymi, rakiety i rakietnice.

Sprawdzić stan techniczny rakietnic. Zaopatrzyć wszystkich podoficerów w kompasy. Sprawdzić stan techniczny środków łączności i zaopatrzyć dowódców plutonów w sygnałówki dla dowodzenia sygnałami. Zorganizować dopasowanie oporządzenia celem zapewnienia skrytości poruszania się w terenie. Dla celów przekazywania sygnałów dowodzenia przygotować dla mnie dwie latarki elektryczne z kolorowymi światłami.

Następnie dowódca kompanii wysyła gońca do dowódców plutonów piechoty i środków wzmocnienia celem wezwania ich na wzg. „WILK", po czym przystępuje do przemyślenia sposobu wykonania zadania.

Sposób rozumowania dowódcy kompanii jest następujący:

Przed frontem natarcia kompanii na doraźnie zorganizowanej rubieży obrony broni się nieprzyjaciel w sile około plutonu piechoty, z punktem oporu na wzg. „GRUSZA".

Przedni skraj jego obrony oparty jest o wsch. skraj lasu „BRZOZOWY", wsch. stok wzg. „GRUSZA", BABICE w odległości około 300 m od podstawy wyjściowej.

Na kierunku natarcia kompanii rozpoznano następujące środki ogniowe: ciężki karabin maszynowy, ręczne karabiny maszynowe i okopane czołgi. Wynika z tego, że najsilniej bronione jest wzg. „GRUSZA". Przed jego przednim skrajem obrony rozmieszczone są pola minowe. W czasie artyleryjskiego przygotowania ataku jego środki ogniowe zostaną obezwładnione, co ułatwi mi wykonanie zadania. W celu opanowania wzg. „GRUSZA" należy zorganizować współdziałanie szczególnie z prawym sąsiadem. 3 kompania otrzymała zadanie zniszczenia atakiem nocnym nieprzyjaciela na pierwszej i drugiej transzei oraz opanowania wzg. „GRUSZA", po czym ma nacierać w kierunku wzg. „GRUSZA", wzg. 158,0. Natarcie będzie prowadzone w terenie oświetlanym przez artylerię i reflektor, co ułatwi mi wykonanie zadania. Niezależnie od tego muszę zorganizować punkty świetlne w każdym plutonie oraz jeden kompanijny. W celu wykonania zadania kompanię rozmieszczę następująco: 1 pluton na prawym skrzydle, drugi pluton w środku ugrupowania i trzeci pluton na lewym skrzydle.

Do 1 plutonu przydzielę dwa ciężkie karabiny maszynowe, a do 2 i 3 plutonu po jednym.

Przydzielone działa przeciwpancerne będę mieć w swojej dyspozycji.

Po przybyciu dowódców plutonów piechoty i środków wzmocnienia w rejon wzg. „WILK", dowódca kompanii przystępuje do stawiania zadań bojowych:

Dozory:

— nr 1 — płd. skraj zagajnika „BRZOZOWY"
— nr 2 — (zasadniczy) wiatrak
— nr 3 — płn. skraj BABICE
— nr 4 — płn. skraj lasu „DUŻY".

1. Nieprzyjaciel w sile około plutonu piechoty broni się na wzg. „GRUSZA" i wsch. jego stokach. Przedni skraj obrony przebiega wzdłuż wsch. stoków wzg. „GRUSZA" (wskazuje je dokładnie w terenie).

Druga transzeja rozbudowana odcinkami na rubieży: wsch. skraj lasu „SOSNOWY", zach. skraj BABICE. Trzecia transzeja rozbudowana odcinkami na rubieży: wsch. skraj lasu „DUŻY".

Punkt oporu za drugą transzeją w rejonie wzg. „GRUSZA". Przed przednim skrajem stwierdzono mieszane pola minowe. Wykryto środki ogniowe nieprzyjaciela (dowódca kompanii wskazuje wszystkie wykryte środki ogniowe, numerując je jak na rysunku).

2. 3 kompania piechoty z podstawy wyjściowej — zach. skraj krzaków (wył.), pojedynczy dom przy drodze — nocnym atakiem w kierunku: wiatrak, wzg. 158,0 niszczy nieprzyjaciela na wzg. „GRUSZA" i dalej naciera w kierunku wzg 158,0. Kąt kierunkowy 280°. Wspiera 3 bateria haubic 122 mm i pięć czołgów.

3. Na prawo naciera 4 kompania piechoty w kierunku: płn. skraj zagajnika „BRZOZOWY", zagajnik „SOSNOWY", niszczy nieprzyjaciela w rejonie zagajnika „BRZOZOWY" i „SOSNOWY", po czym naciera w kierunku bezimiennego wzg. na płn. od wzg. 138,0. Kąt kierunkowy natarcia 280°.

Na lewo naciera 1 kompania 4 pułku piechoty w kierunku: kościół BABICE, las „WYSTĘP", niszczy nieprzyjaciela w punkcie oporu BABICE i następnie opanowuje płn. skraj lasu „DUŻY" rozwijając powodzenie w kierunku MILANÓWEK.

4. 1 pluton piechoty z dwoma drużynami ciężkich karabinów maszynowych z podstawy wyjściowej: krzaki, ścieżka — atakiem nocnym zniszczyć nieprzyjaciela w pierwszej i drugiej transzei, we współdziałaniu z 2 plutonem opanować płd. stoki wzg. „GRUSZA", po czym nacierać w kierunku: las „SOSNOWY", wzg. 138,0. Na kierunku plutonu naciera czołg nr 1 i 2.

5. 2 pluton piechoty jako kierunkowy z drużyną ciężkich karabinów maszynowych z podstawy wyjściowej: ścieżka, (wył.) wzg. 175,5 — atakiem nocnym zniszczyć nieprzyjaciela w pierwszej i drugiej transzei, współdziałając z 1 i 3 plutonem opanować wzg. „GRUSZA", po czym nacierać w kierunku: wzg. „GRUSZA", wzg. 158,0. Na kierunku plutonu naciera czołg nr 3.

6. 3 pluton piechoty z drużyną ciężkich karabinów maszynowych z podstawy wyjściowej: wzg. 175,5, pojedyncze zabudowanie — atakiem nocnym zniszczyć nieprzyjaciela w pierwszej i drugiej transzei, współdziałając z drugim plutonem opanować płd. stoki wzg. „GRUSZA" i dalej nacierać w kierunku lasu „DUŻY". Na kierunku natarcia plutonu działają czołgi nr 4 i 5.

7. Bateria dział przeciwpancernych 76 mm (bez plutonu) — stanowiska ogniowe za 1 i 2 plutonem piechoty (wskazuje w terenie). W czasie artyleryjskiego przygotowania ataku

niszczyć cele nr 1, 2 i 3; w czasie ataku i walki w głębi obrony nieprzyjaciela nacierać w szykach bojowych kompanii w gotowości do zwalczania środków ogniowych i broni pancernej nieprzyjaciela.

8. Sygnały:
— atak — seria czerwonych rakiet z PO dowódcy kompanii, radio „Burza";
— wywołanie ognia artylerii — czerwona rakieta trzygwiaździsta w kierunku celu;
— alarm lotniczy — rakieta zielona, radio „Wrony";
— alarm czołgowy — rakieta „niebieski dym", radio „Grzyby";
— alarm atomowy — 3 rakiety zielone, radio „Grom".

9. Gotowość do ataku 21.00 15.09.

10. Kompanijny punkt amunicyjny na wsch. stokach wzg. „WILK". Przesunięcie — na kierunku natarcia 1 plutonu. Kompanijne gniazdo rannych — w krzakach na płd. skraju wzg. „WILK".

11. Mój punkt obserwacyjny — do rozpoczęcia natarcia na wzg. „WILK". Po rozpoczęciu ataku przesuwam się za 2 plutonem.

12. Zastępcy: dowódca 2 plutonu piechoty i dowódca plutonu ciężkich karabinów maszynowych.

Po wydaniu rozkazu bojowego dowódca kompanii omawia sposób zajęcia podstaw wyjściowych i współdziałanie.

Plutony piechoty do 21.00 zajmują podstawy wyjściowe do ataku luzując pododdziały pierwszego rzutu:
— 1 pluton — na odcinku zach. skraj krzaków, ścieżka na płd. stokach wzg. „WILK";
— 2 pluton piechoty — (wył.) ścieżka, (wył.) wzg. 175,5;
— 3 pluton piechoty — wzg. 175,5, pojedyncze zabudowanie.
Luzowanie przeprowadzić po nastaniu zmroku, na mój rozkaz.

W czasie artyleryjskiego przygotowania ataku saperzy wykonują w zaporach nieprzyjaciela trzy przejścia dla czołgów i piechoty, po jednym na każdy pluton (wskazuje przejścia w terenie). Działa przeciwpancerne pokonują zapory nieprzyjaciela wykorzystując przejścia 1 i 2 plutonu piechoty.

Na kierunku natarcia kompanii nacierają czołgi z numerami od 1—5. Przy czym z 1 plutonem nacierają czołgi nr 1 i 2, z 2 plutonem czołg nr 3, z 3 plutonem czołgi nr 4 i 5.

W czasie artyleryjskiego przygotowania ataku, które trwać będzie 20 minut, artyleria i moździerze niszczą i obezwładniają nieprzyjaciela i wykryte środki ogniowe, ponadto atryleria wykonuje na kierunku natarcia kompanii w rejonie płn. skraju lasu „DUŻY“ sztuczny dozór świetlny.

W czasie artyleryjskiego przygotowania ataku dowódcy plutonów piechoty i środków wzmocnienia prowadzą obserwację skuteczności artyleryjskiego przygotowania ataku. Na 5 minut przed zakończeniem artyleryjskiego przygotowania otworzyć ogień z broni maszynowej i strzeleckiej do pierwszej transzei nieprzyjaciela i prowadzić go w przeciągu 3 minut, po czym przygotować pododdziały do ataku. Początek i koniec prowadzenia ognia ze wszystkich środków piechoty na mój sygnał podany przez radio — 111.

Z chwilą rozpoczęcia ataku na kierunku natarcia kompanii rozpocznie pracę reflektor ze wzgórza 500 m płn.-wsch. lasu „CIEMNY“.

W plutonach piechoty mieć zorganizowane punkty oświetleniowe po jednym na pluton, w składzie 1 + 1.

Punkty oświetleniowe działają w szykach bojowych plutonów w gotowości do oświetlenia terenu na wypadek nieoświetlenia go przez artylerię i reflektor.

Dodatkowo przewidzieć po 2 żołnierzy na każde działo przeciwpancerne działające na kierunku plutonu dla okazania pomocy przy zmianie stanowisk ogniowych.

W czasie ataku plutony piechoty, razem z czołgami niszczą nieprzyjaciela w pierwszej transzei i nie zatrzymując się atakują zdecydowanie w nakazanych kierunkach.

Artyleria obezwładnia nieprzyjaciela w tym czasie w rejonie wiatraka oraz na wzg. „GRUSZA“.

Z chwilą rozpoczęcia ataku na wzg. „GRUSZA“ artyleria przenosi ogień na wsch. skraj lasu „DUŻY“, moździerze obezwładniają nieprzyjaciela w rejonie bezimiennego wzgórza.

W toku ataku na wzg. „GRUSZA“ 1 pluton przy współdziałaniu z prawym sąsiadem opanowuje płn. stoki wzg. „GRUSZA“ i po wyjściu na zach. skraj lasu „SOSNOWY“, krzaki, wydziela jedną drużynę piechoty z zadaniem zaatakowania wzg. z północy; pozostałe siły plutonu rozwijają natarcie w nakazanym kierunku. W tym samym czasie 3 pluton wykorzystując ogień artylerii na płn. skraj BABICE, przy współdziałaniu z lewym sąsiadem opanowuje płd. stoki wzg.

„GRUSZA" i wspiera ogniem bocznym walkę 2 plutonu. 2 pluton wykorzystując ogień artylerii i działanie 1 i 3 plutonu atakuje wzg. „GRUSZA" od czoła i opanowuje je.

Po opanowaniu wzg. „GRUSZA" plutony piechoty kontynuują natarcie celem uchwycenia wsch. skraju lasu „DUŻY". Po opanowaniu go rozwijają natarcie celem szybkiego wyjścia na zach. jego skraj. W tym czasie artyleria obezwładniać będzie nieprzyjaciela na zach. skraju lasu nie dopuszczając do podejścia świeżych sił. W czasie natarcia w lesie „DUŻY" ścieśnić szyki bojowe przez zmniejszenie odstępów między żołnierzami. Ubezpieczyć się od czoła patrolami.

W wypadku nienadążania prawego sąsiada dowódca 1 plutonu zdecydowanie rozwija powodzenie w nakazanym kierunku, ogniem drużyny ciężkich karabinów maszynowych i drużyny piechoty wspiera działanie sąsiada zabezpieczając prawe skrzydło kompanii.

Zatrzymanie lewego sąsiada możliwe jest przy walce o punkt oporu BABICE. Dowódca 3 plutonu zdecydowanie rozwija powodzenie w nakazanym kierunku i okazuje pomoc lewemu sąsiadowi ogniem drużyny ciężkich karabinów maszynowych i ogniem drużyny piechoty, zabezpieczając w ten sposób lewe skrzydło kompanii.

Kontrataki nieprzyjaciela odpierać z miejsca ogniem wszystkich środków ogniowych oświetlając intensywnie teren.

Po wydaniu wytycznych współdziałania dowódca kompanii sprawdza znajomość zadań, a następnie nakazuje dowódcom plutonów przystąpić do organizowania natarcia.

Przed rozpoczęciem ataku dowódca kompanii sprawdza przygotowanie pododdziałów do walki nocnej, zwracając szczególną uwagę na sprawdzenie znajomości zadań u podwładnych, znajomość dozorów, kąta kierunkowego natarcia, sygnałów dowodzenia i współdziałania, sposobu wzajemnego rozpoznawania się i utrzymywania kierunku natarcia.

Dowódca kompanii sprawdza ponadto zabezpieczenie żołnierzy w amunicję, pociski smugowe, granaty ręczne, środki sygnalizacji, dopasowanie oporządzenia.

Z nastaniem zmroku plutony piechoty i środki wzmocnienia na rozkaz dowódcy kompanii rozpoczynają luzowanie pododdziałów pierwszego rzutu i do 21.00 zajmują podstawy wyjściowe do ataku. Następnie dowódca kompanii melduje dowódcy batalionu o gotowości do natarcia.

C. Przebieg walki

O 21.30 artyleria rozpoczyna artyleryjskie przygotowanie ataku. W BABICACH wybuchają pożary. Dowódca kompanii śledząc rezultaty ognia artylerii stawia dowódcom plutonów dodatkowe zadania dotyczące zniszczenia nie obezwładnionych celów.

W czasie artyleryjskiego przygotowania ataku saperzy wykonują w zaporach nieprzyjaciela przejścia zabezpieczając je zestawami znaków sygnalizacyjnych.

Na sygnał podany przez dowódcę kompanii piechota rusza do ataku. Po pokonaniu zapór nieprzyjaciela do tyraliery kompanii dołączają czołgi i jednocześnie z piechotą atakują pierwszą transzeję obrony nieprzyjaciela. W tej chwili włączone zostają światła reflektorów przeznaczone do oświetlania nieprzyjaciela. Artyleria stawia sztuczny dozór świetlny na kierunku natarcia kompanii.

W czasie ataku dowódca kompanii przesuwa się za 2 plutonem i dowodzi pododdziałami przez radio, głosem, sygnałami oraz przez gońców zwracając uwagę, by środki wzmocnienia nie pozostawały zbyt daleko za tyralierą kompanii. Atak rozwija się pomyślnie. Nie zatrzymując się dla likwidacji oddzielnych ognisk walki kompania z czołgami rozwija natarcie. Środki wsparcia przesuwając się w ugrupowaniu plutonu ogniem z krótkich przystanków niszczą wykryte cele. Po opanowaniu wzg.

„GRUSZA“ kompania rozwija powodzenie w kierunku wzg. 158,0. Dowódca kompanii wskazuje dowódcom plutonów nowe obiekty ataków dla zniszczenia nieprzyjaciela i uchwycenia wsch. skraju lasu „DŁUGI“.

Po opanowaniu lasu „DŁUGI“ kompania rozpoczyna zdecydowany pościg za nieprzyjacielem i do świtu opanowuje jego punkt oporu na wzg. 195,6 (poza ramką rysunku) w odległości 4 km na zach. od lasu „DŁUGI”, gdzie na rozkaz dowódcy batalionu umacnia się .

Rozdział III

OBRONA MAŁYCH PODODDZIAŁÓW PIECHOTY W NOCY

1. ZASADY OGÓLNE

Obrona jest rodzajem walki, w którym piechota wspólnie z innymi rodzajami wojsk, wykorzystując dogodne warunki terenowe, urządzenia inżynieryjne i dobrze zorganizowany system ognia, utrzymuje zajmowane przez siebie pozycje, odpiera ataki nieprzyjaciela i zadaje mu możliwie jak największe straty. W obronie w nocy szczególnego znaczenia nabiera dokładne zorganizowanie systemu ognia do poszczególnych rubieży i punktów terenowych, organizacja systemu obserwacji, organizacja ubezpieczenia poprzez wystawienie podsłuchów oraz organizacja systemu oświetlania.

Pododdział piechoty w obronie w nocy będzie obsadzał część pierwszej transzei lub pozycji obrony z takim wyliczeniem, aby zabezpieczyć możliwość skutecznej obrony całej otrzymanej do obrony pozycji. W zależności od tego organizuje się system ognia pododdziału z głównych i zapasowych stanowisk przygotowując na nich broń do prowadzenia ognia w nocy.

Skuteczność ognia w obronie w nocy osiąga się przez dokładne przygotowanie broni do strzelania w warunkach ograniczonej widoczności, przy czym

przygotowując broń do tego rodzaju działań należy ją przygotować do celnego prowadzenia ognia do kilku rubieży terenowych i środków ogniowych nieprzyjaciela. Najskuteczniejszym ogniem w nocy jest ogień boczny i krzyżowy.

Niezmiernie ważną rolę w systemie ognia w obronie w nocy będzie odgrywać ta broń, która będzie wyposażona w celowniki działające na zasadzie wysyłania promieni podczerwonych; ogniem tej broni można prowadzić szeroki manewr w toku walki.

Nie mniej ważne niż wszechstronne przygotowanie ognia w obronie w nocy jest dobrze i stale działające współdziałanie. Współdziałanie wewnątrz pododdziałów polega na wzajemnej znajomości zadań oraz na zgraniu ognia i wzajemnym uzupełnianiu się wszystkich środków ogniowych pododdziału, na wykorzystaniu środków ogniowych odpowiednio do ich przeznaczenia i możliwości oraz na wzajemnej pomocy żołnierzy i pododdziałów ogniem, granatem i bagnetem.

Dzięki dobrze zorganizowanemu współdziałaniu w toku walki obronnej poszczególni szeregowcy będą mogli przejawiać dużo własnej inicjatywy oraz działać zdecydowanie i uporczywie. Zagadnienia te w toku walki w nocy są niezmiernie ważne, gdyż dowódcy pododdziałów będą mieć utrudnione dowodzenie podwładnymi.

W celu utrzymania współdziałania z przeciwpancernymi środkami ogniowymi, rozmieszczonymi na pozycji obrony pododdziału lub w jego pobliżu, a także z sąsiednimi pododdziałami piechoty, dowódca pododdziału powinien dokładnie znać wspólne dozory widoczne w nocy, sposób wzajemnego wskazywania celów, zadania sąsiadów, środków ogniowych, ich stanowiska ogniowe i pasy (sektory) ostrzału, kolejność i sposoby wzajemnego wspierania się ogniem.

Zadanie do obrony dowódca pododdziału otrzymuje od przełożonego w terenie z zasady za dnia tak, aby był w stanie przeprowadzić wszystkie czynności i wydać rozkaz bojowy przed nastaniem nocy. Przy otrzymywaniu zadania dowódca pododdziału powinien dokładnie poznać i zapamiętać: wskazane dozory, granice pozycji obrony pododdziału i pas ostrzału; przedmioty (rubieże) terenowe, do których należy przygotować ześrodkowanie ognia całym pododdziałem: sposób i system oświetlania przedpola, sposób zorganizowania obserwacji nieprzyjaciela w nocy. Oprócz tego dowódca pododdziału zapoznaje się z miejscem stanowisk środków ogniowych wyższego dowódcy rozmieszczonych na pozycji obrony jego pododdziału i ich sektorami ostrzału oraz z zadaniem i pasami ostrzału sąsiednich pododdziałów.

Dowódca pododdziału po otrzymaniu zadania do obrony w nocy, oprócz czynności normalnie wykonywanych podczas przygotowań do obrony, powinien:

— dokładnie zapoznać się i utrwalić w pamięci dozory wskazane przez przełożonego oraz wybrać własne dodatkowe dozory dobrze widoczne w nocy i wskazać je podwładnym;

— dokładnie przemyśleć i ustalić sposób przygotowania broni do prowadzenia ognia w nocy oraz sposób prowadzenia ognia w wypadku niespodziewanego napadu nieprzyjaciela na bronione pozycje;

— dokładnie zapoznać się z terenem, a szczególnie z możliwością wykorzystania przez nieprzyjaciela nierówności i pokrycia terenu dla skrytego podejścia do pozycji obronnej pododdziału;

— wybrać dogodny punkt obserwacyjny, zapewniający dokładną obserwację nieprzyjaciela w nocy oraz ustalić miejsce i sposób pełnienia służby przez środki dyżurne;

— ustalić sygnał alarmowy i sposób zajmowania stanowisk ogniowych na wypadek alarmu w nocy;

— ustalić działanie pododdziału i środków wzmocnienia na wypadek pojawienia się małej oraz większej grupy nieprzyjaciela na kierunku obrony pododdziału;

— ustalić sposób działania poszczególnych środków ogniowych w wypadku wykonywania przez nieprzyjaciela przejść w zaporach na kierunku obrony pododdziału oraz w wypadku włamania się nieprzyjaciela w rejon obrony pododdziału;

— ustalić sposób oświetlania terenu (gdy jest to nakazane przez przełożonego).

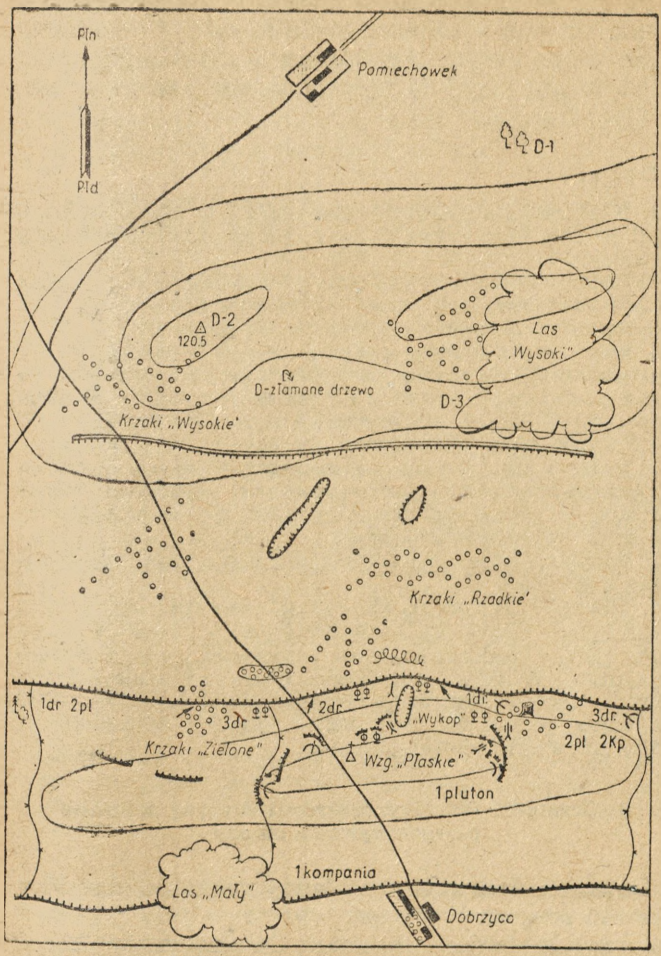
Przygotowanie się samego pododdziału piechoty do obrony w nocy polega przede wszystkim na przygotowaniu broni do prowadzenia ognia w warunkach ograniczonej widoczności do wszystkich nakazanych rubieży i punktów terenowych. Oprócz tego wszyscy żołnierze powinni za dnia dokładnie zapoznać się z terenem i zapamiętać przedmioty, które się na nim znajdują, pokrycie oraz ukształtowanie, tak aby w każdej chwili móc zorientować się w zamiarach nieprzyjaciela na podstawie zaobserwowanych zmian w terenie.

2. DRUŻYNA PIECHCTY W OBRONIE

A. Czynności dowódcy plutonu, na podstawie których przystępuje do pracy dowódca drużyny

Rys. 4

O godz. 18.00 15 kwietnia dowódca 1 plutonu 1 kompanii piechoty wezwał dowódców drużyn i środków wzmocnienia w rejon wzg. „PŁASKIE" i przystąpił do organizacji obrony.

Rys. 4. Drużyna piechoty w obronie

Po przybyciu dowódców drużyn i środków wzmocnienia, dowódca plutonu zorientował ich według stron świata i otaczających przedmiotów terenowych, po czym przystąpił do wydawania rozkazu bojowego, w którym podał:

Dozory:

1. Wiadomości o nieprzyjacielu: kiedy i w jakim kierunku możliwe jest jego natarcie oraz przypuszczalna podstawa wyjściowa.
2. Zadanie kompanii i plutonu: jakiego rejonu broni, gdzie skupia główny wysiłek obrony i z jakim zadaniem.
3. Sąsiadów na prawo i lewo oraz ich zadania.
4. Zadania dla drużyn: pozycje obrony i zadanie, pasy ostrzału, do jakich rubieży terenowych przygotować ogień na noc z posiadanej broni oraz do jakiego punktu terenowego przygotować ogień ześrodkowany drużyn. Główne i dodatkowe kierunki ognia dla ręcznych karabinów maszynowych.
5. Zadania dla środków wzmocnienia będących w dyspozycji dowódców plutonu: rejon stanowisk ogniowych, sektor ostrzału, zapasowe stanowiska ogniowe, sposób przygotowania broni do prowadzenia ognia w nocy.
6. Sygnały i znaki dowodzenia dla utrzymania współdziałania i łączności.
7. Gotowość do obrony, swój punkt obserwacyjny, kompanijny punkt amunicyjny i gniazdo rannych, zastępców.

Po wydaniu rozkazu bojowego i upewnieniu się, że dowódcy drużyn i środków wzmocnienia zrozumieli swoje zadanie, dowódca plutonu organizuje współdziałanie, daje wskazówki dotyczące wykonania prac inżynieryjnych i zabezpieczenia stałej gotowości bojowej plutonu.

B. Czynności dowódcy drużyny i drużyny w czasie przygotowywania obrony

Dowódca 2 drużyny po otrzymaniu od dowódcy plutonu rozkazu bojowego, wytycznych do organizacji współdziałania, wskazówek dotyczących wykonania prac inżynieryjnych i zabezpieczenia stałej gotowości bojowej plutonu, udaje się na wskazaną do

obrony pozycję i przystępuje do pracy związanej z przygotowaniem drużyny do obrony.

W drodze na wyznaczoną pozycję do obrony oraz po przybyciu na miejsce dowódca drużyny krótko przemyśla sposób wykonania zadania.

2 drużyna rozmieszczona jest w środku ugrupowania bojowego plutonu i osłania środkową część wzg. „PŁASKIE", które ma decydujące znaczenie w systemie obrony. Aby wykonać powierzone mi zadanie muszę dopilnować dokładnego przygotowania przez drużynę broni do prowadzenia ognia w nocy. Ręczny karabin maszynowy z celownikiem działającym na zasadzie wysyłania promieni podczerwonych wykorzystam na lewym skrzydle w celu prowadzenia ognia bocznego przed pozycją obrony drużyny oraz do zwalczania nieprzyjaciela na jego podstawie wyjściowej.

Lekki granatnik przeciwpancerny rozmieszczę na prawym skrzydle drużyny z zadaniem niszczenia czołgów i dział pancernych oraz przeciwpancernych nieprzyjaciela na bliskiej odległości. Strzelca wyborowego, ze względu na posiadanie karabinu z celownikiem działającym na zasadzie wysyłania promieni podczerwonych, wykorzystam do zwalczania nieprzyjaciela na jego podstawie wyjściowej i rozmieszczę go na lewo od lekkiego granatnika przeciwpancernego. Pozostałych strzelców rozmieszczę wzdłuż całej pozycji obrony drużyny. Na pozycji obrony drużyny rozmieszczone są dwie pary lekkich miotaczy ognia, co zapewni skuteczniejsze niszczenie czołgów nieprzyjaciela nacierających na pozycję obrony mojej drużyny. Z nimi też muszę zorganizować współdziałanie drużyny. Na kierunku pozycji obrony drużyny nieco głębiej jest również rozmieszczony ciężki karabin maszynowy i działo przeciwpancerne, które będą wspierały walkę drużyny.

Przed przystąpieniem do wydania rozkazu bojowego dowódca drużyny orientuje drużynę w terenie według stron świata i otaczających przedmiotów terenowych (o ile nie byli zorientowani uprzednio). Po zorientowaniu dowódca drużyny przystępuje do wydawania rozkazu bojowego:

Dozory:

— nr 1 — dwa pojedyncze drzewa;
— nr 2 — wieża trygonometryczna na wzg. 120,5;
— nr 3 — zach. skraj lasu „WYSOKI";
— dozór — „złamane drzewo".

1. Przedni skraj nieprzyjaciela będący jednocześnie jego podstawą wyjściową do natarcia przebiega wzdłuż płd. skraju lasu „WYSOKI" i płd. skraju krzaków „RZADKIE". Natarcie jego spodziewane jest dzisiejszej nocy na kierunku: POMIECHÓWEK, wzg. „PŁASKIE".

2. 1 pluton broni pozycji: na prawo — pień drzewa, na lewo — krzaki „ZIELONE" z zadaniem: przy współdziałaniu z sąsiadami nie dopuścić do włamania się nieprzyjaciela na wzg. „PŁASKIE". Pas ostrzału: na prawo — pień drzewa, wsch. skraj lasu „WYSOKI", na lewo — krzaki „ZIELONE", krzaki „WYSOKIE".

3. 2 drużyna otrzymała zadanie bronić pozycji: na prawo — wykop, na lewo — droga polna i nie dopuścić do włamania się nieprzyjaciela w pierwszą transzeję na pozycji obrony. Pas ostrzału: na prawo — wykop, dozór nr 3; na lewo — droga polna, dozór nr 2. Przygotowuje broń do prowadzenia ognia w nocy do przedniego skraju nieprzyjaciela na odcinku: dozór nr 3, wsch. skraj krzaków „WYSOKIE" oraz do rubieży: zach. część krzaków „RZADKIE", wykop na przedpolu. Ogień ześrodkowany drużyna przygotowuje na dozór „złamane drzewo".

Do godz. 22.00 przygotowuje okopy strzeleckie i stanowiska ogniowe „stojąc", a następnie łączy je w transzeję.

4. Na prawo broni się 1 drużyna naszego plutonu na pozycji w granicach: pień drzewa, „wykop". Lewa granica jej pasa ostrzału — „wykop", dozór „złamane drzewo".

Na lewo broni się 3 drużyna naszego plutonu na pozycji w granicach: droga polna, krzaki „ZIELONE". Prawa granica jej pasa ostrzału — droga polna, dozór „złamane drzewo".

Przy płd. brzegu „wykop" (wskazuje w terenie) jest rozmieszczone stanowisko ogniowe działa przeciwpancernego, którego zadaniem jest niszczenie broni pancernej nieprzyjaciela nacierającej na kierunku pozycji obrony drużyny. Przy drodze polnej za lewym skrzydłem drużyny (wskazuje) jest rozmieszczony ciężki karabin maszynowy z sektorem ostrzału: na prawo — dozór nr 3, na lewo — dozór „złamane drzewo", dodatkowy kierunek ognia dozór nr 2.

5. Ręczny karabin maszynowy — stanowisko ogniowe główne na lewym skrzydle drużyny przy drodze polnej (wska-

zuje), zapasowe 20 m w prawo (wskazuje), sektor ostrzału: na prawo — dozór nr 3, na lewo — dozór nr 2. Dodatkowy kierunek ognia na wsch. skraj krzaków „RZADKIE". Broń do strzelania w nocy przygotować do rubieży, jak wskazałem dla drużyny oraz do rejonu ognia ześrodkowanego i na dodatkowy kierunek ognia.

6. Granatnik przeciwpancerny — stanowisko ogniowe główne na prawym skrzydle drużyny przy wykopie (wskazuje), zapasowe 30 m w lewo (wskazuje). Broń przygotować do prowadzenia ognia w nocy, przy czym szczególną uwagę zwrócić na kierunek: dozór „złamane drzewo", krzaki „RZADKIE". Do czołgów i dział pancernych nieprzyjaciela ogień otwierać samodzielnie, do innych celów wyłącznie na mój rozkaz.

7. Strzelec wyborowy, zająć stanowisko ogniowe na lewo od lekkiego granatnika przeciwpancernego i być gotowym do niszczenia nieprzyjaciela w pasie ostrzału drużyny zarówno na jego podstawach wyjściowych, jak i w toku natarcia, w nocy prowadzić ogień za pomocą celownika działającego na zasadzie wysyłania promieni podczerwonych. Ponadto być gotowym do prowadzenia ognia w kierunku dozór — „złamane drzewo" i wzgórze z wieżą trygonometryczną.

Szeregowiec Piotrowski, urządzić stanowisko na prawo od ręcznego karabinu maszynowego (wskazuje). Być gotowym do niszczenia nieprzyjaciela w pasie ostrzału drużyny. Broń do prowadzenia ognia w nocy na wskazane rubieże przygotować zwracając szczególną uwagę na kierunek: płn.-wsch. skraj wykopu na przedpolu, dozór „złamane drzewo".

Szeregowiec Michalski, urządzić stanowisko na prawo od szeregowca Piotrowskiego (wskazuje), być w gotowości do niszczenia nieprzyjaciela w pasie ostrzału drużyny. Broń do prowadzenia ognia w nocy na nakazane rubieże przygotować na kierunku: lewy skraj krzaków znajdujących się na zach. od lasu „WYSOKI", dozór „złamane drzewo".

Szeregowiec Dudek, urządzić stanowisko na prawo od szer. Michalskiego (wskazuje) i być gotowym do niszczenia nieprzyjaciela w pasie ostrzału drużyny. Przygotować broń do prowadzenia ognia w nocy na kierunku: dozór nr 3, wykop na przedpolu.

Samodzielnie ogień otwierać: ręczny karabin maszynowy — gdy nieprzyjaciel wyruszy do ataku z podstawy wyjściowej, z karabinów — gdy nieprzyjaciel osiągnie krzaki „RZADKIE". Ogień ześrodkowany prowadzić wyłącznie na mój rozkaz. W wypadku zaskoczenia ze strony nieprzyjaciela

ogień ze wszystkich środków ogniowych otwierać z własnej inicjatywy.

8. Gotowość systemu ognia do 19.00, gotowość do obrony z przygotowaniem okopów i stanowisk ogniowych do 22.00.

9. Sygnały alarmowe:

— alarm lotniczy — rakieta czerwona trzygwiaździsta — w drużynie głosem — „Powietrze". Na ten sygnał cała drużyna chowa się w ukrycia, na stanowisku pozostaje dyżurny przy ręcznym karabinie maszynowym, a w toku natarcia nieprzyjaciela drużyna prowadzi z nim w dalszym ciągu walkę nie opuszczając stanowisk ogniowych;

— alarm czołgowy — rakieta „niebieski dym", w drużynie głosem — „Czołgi". Na ten sygnał cała drużyna zajmuje stanowiska i przygotowuje się do walki z czołgami nieprzyjaciela za pomocą ręczych granatów przeciwpancernych;

— alarm chemiczny — rakieta „żółty dym", w drużynie głosem „Gaz". Na ten sygnał drużyna nakłada indywidualne środki obrony przeciwchemicznej i w dalszym ciągu pełni swe obowiązki;

— alarm atomowy — długie przerywane sygnały gwizdkiem — w drużynie głosem — „Atom". Na ten sygnał drużyna ukrywa się w okopach;

— sygnał alarmu bojowego — trzy krótkie i trzy długie gwizdki. Na ten sygnał obserwatorzy zarządzają alarm drużyny, która zajmuje swoje stanowiska.

10. Ja będę się znajdował w ugrupowaniu drużyny na prawym skrzydle.

11. Dowodzenie drużyną będzie się odbywać przez przekazywanie rozkazów po „linii".

Cele będą wskazywane za pomocą pojedynczych pocisków smugowych.

12. Kompanijny punkt amunicyjny w lesie „MAŁY". Kompanijne gniazdo rannych w DOBRZYCE.

13. Moim zastępcą jest celowniczy ręcznego karabinu maszynowego st. szer. Żmijewski i szer. Michalski.

Po wydaniu rozkazu bojowego i sprawdzeniu zrozumienia zadania przez szeregowców dowódca drużyny omawia krótko działanie drużyny.

1. Z chwilą przystąpienia do wykonywania prac saperskich przygotować ręczny karabin maszynowy do prowadzenia ognia i trzymać przy nim stały dyżur (celowniczy na zmianę

ze swym pomocnikiem) w gotowości do otwarcia ognia w wypadku rozpoczęcia natarcia przez nieprzyjaciela.

2. Oświetlanie terenu organizuje dowódca plutonu. Punkt oświetlania terenu przez całą noc będzie się znajdował w rejonie „wykop". Oświetlanie terenu będzie się odbywać przez wystrzeliwanie rakiet świetlnych co 5—7 minut, a w wypadku stwierdzenia podejrzanych ruchów (szmerów) będzie prowadzone intensywne oświetlanie terenu.

3. Po zapadnięciu zmroku na przedpolu w rejonie krzaków „RZADKIE" działać będzie podsłuch, który organizuje i wysyła dowódca kompanii. Przed nastaniem świtu wycofa się on na styk między 2 a 3 drużyną.

4. Po wykonaniu prac saperskich drużyna na mój rozkaz udaje się na odpoczynek, przy czym odpoczywać należy na miejscu w okopach. Jako obserwatorów na ten czas wyznaczam szeregowców: Michalskiego, Piotrowskiego i Dudka oraz celowniczego ręcznego karabinu maszynowego st. szer. Żmijewskiego.

5. W czasie artyleryjskiego przygotowania ataku nieprzyjaciela drużyna ukrywa się w okopach i na mój sygnał — trzy krótkie i trzy długie gwizdki — zajmuje stanowiska i przygotowuje się do walki z czołgami i piechotą nieprzyjaciela.

6. W toku ataku nieprzyjaciela drużyna ogniem wszystkich środków ogniowych niszczy go nie dopuszczając do przełamania pierwszej transzei obrony. W wypadku włamania się nieprzyjaciela na lewym skrzydle drużyny, ręczny karabin maszynowy zajmuje zapasowe stanowisko ogniowe i nie dopuszcza swoim ogniem do dalszego rozprzestrzeniania się nieprzyjaciela. W wypadku włamania się nieprzyjaciela w pierwszą transzeję w rejonie „wykop", lekki granatnik przeciwpancerny i strzelec wyborowy zajmują zapasowe stanowiska ogniowe i wspólnie z prawym sąsiadem niszczą nieprzyjaciela w rejonie włamania. Zmiana stanowisk ogniowych może nastąpić na mój rozkaz. Działające na kierunku pozycji obrony drużyny działa przeciwpancerne, ciężki karabin maszynowy i dwie pary lekkich miotaczy ognia wspierają swym ogniem walkę drużyny. Wzajemne wskazywanie celów pojedynczymi pociskami smugowymi.

Po wykonaniu tych czynności przez dowódcę drużyny, żołnierze przystępują do wykonywania nakazanych im prac, zaś dowódca drużyny ustala odległości od poszczególnych dozorów i wykonuje szkic

ogniowy drużyny. Po ustaleniu odległości do poszczególnych dozorów i sporządzeniu szkicu ogniowego dowódca drużyny sprawdza przebieg i kieruje pracami inżynieryjnymi związanymi z przygotowaniem pozycji do obrony.

Przystępując do kierowania pracami przygotowawczymi dowódca drużyny szczególną uwagę zwraca na przygotowanie broni do prowadzenia ognia w nocy. W tym celu sprawdza sposób przygotowania stanowisk oraz wycelowanie broni do poszczególnych nakazanych rubieży. Następnie zwraca uwagę na dokładne maskowanie poszczególnych okopów i stanowisk ogniowych.

Po sprawdzeniu gotowości systemu ognia o godz. 19.00 dowódca drużyny melduje o tym dowódcy plutonu, zaś o godz. 22.00 o gotowości do obrony. Dowódca plutonu rozkazuje dać drużynie odpoczynek do godz. 3.00 16 kwietnia. Po powrocie od dowódcy plutonu dowódca drużyny rozkazuje drużynie udać się na spoczynek pozostawiając dwóch obserwatorów i dyżurnego przy ręcznym karabinie maszynowym.

C. Odparcie ataku nieprzyjaciela w nocy

O godz. 2.00 16 kwietnia drużyna została zerwana ze snu silnym wybuchem i oślepiającym światłem z kierunku południowego. Dowódca drużyny po wyjściu z ukrycia dowiedział się od czuwającego szeregowca, że od około 30 minut z kierunku dozoru nr 3 słyszał rozmowę i szczęk metalowych części oporządzenia, lecz nie budził dowódcy drużyny i nie meldował o tym, gdyż przy oświetlaniu terenu nic podejrzanego nie zauważył. Odgłos tego silnego wybuchu doszedł z kierunku DOBRZYCA.

W tejże chwili rozległy się strzały artyleryjskie z kierunku północnego i po kilku sekundach nastą-

piły wybuchy pocisków artyleryjskich na pozycji obrony drużyny na skrzydłach i w głębi. Dowódca drużyny rozkazał drużynie nie wychodzić z ukryć aż do jego rozkazu. Po chwili zapaliły się w powietrzu artyleryjskie pociski oświetlające nad DOBRZYCA i lasem „MAŁY". Dowódca drużyny widzi jak na rubieży: las „WYSOKI" wzg. 120,5 rozbłyskują i palą się światła na wysokości około 600 m; to własna artyleria oświetla przedpole i nieprzyjaciela.

Po 25 minutach dowódca drużyny obserwuje ruch czołgów nieprzyjaciela zza rubieży: wzniesienie (grzbiet), las „WYSOKI", wzg. 120,5, które zbliżają się do podstawy wyjściowej piechoty nieprzyjaciela. Ogień w rejonie wzg. „PŁASKIE" słabnie. Dowódca drużyny wnioskuje, że nieprzyjaciel za chwilę wyruszy do ataku, zarządza alarm drużyny i melduje dowódcy plutonu o spostrzeżeniach.

Drużyna po zarządzeniu alarmu zajmuje stanowiska i przygotowuje się do prowadzenia ognia. Środki przeciwpancerne rozpoczynają prowadzenie ognia do czołgów nieprzyjaciela. Z chwilą podejścia czołgów do podstawy wyjściowej piechoty dowódca drużyny widzi, jak piechota nieprzyjaciela wyskakuje z transzei i posuwa się za czołgami. Widać, jak jeden czołg nieprzyjaciela pali się w rejonie wykopu na przedpolu. Dowódca drużyny daje rozkaz na przeniesienie ognia broni piechoty do rubieży: zach. część krzaków „RZADKIE", wykop na przedpolu. Po podejściu nieprzyjaciela na tę rubież na komendę dowódcy drużyna prowadzi ogień salwowy do piechoty nieprzyjaciela zmuszając ją do zatrzymania się i oderwania od czołgów. Po podejściu czołgów nieprzyjaciela na wysokość krzaków „RZADKIE" obsługa lekkiego granatnika przeciwpancernego samodzielnie otwiera ogień; drużyna w dalszym ciągu prowadzi intensywny ogień do piechoty nieprzyjaciela.

Po podejściu czołgów nieprzyjaciela na odległość 20—25 m od przedniego skraju czołg nacierający na kierunku obrony 2 drużyny zostaje obrzucony ręcznymi granatami przeciwpancernymi oraz w dalszym ciągu jest ostrzeliwany przez lekki granatnik przeciwpancerny, co spowodowało uszkodzenie gąsienicy; czołg zatrzymuje się i piechota nieprzyjaciela zalega w odległości około 60 m. Na kierunku lewego sąsiada w pozycję obrony 3 drużyny wdziera się czołg, a za nim piechota, która walczy w pierwszej transzei. Dowódca drużyny widzi, jak część 3 drużyny zajmuje obronę na zapasowych stanowiskach i prowadzi ogień w skrzydło nacierającego nieprzyjaciela. W tej sytuacji dowódca drużyny wyznacza część drużyny wraz z ręcznym karabinem maszynowym do wsparcia ogniem walki lewego sąsiada, pozostali żołnierze drużyny prowadzą ogień do piechoty nieprzyjaciela, która zaległa przed pozycją obronną drużyny, uniemożliwiając jej dalsze natarcie. Przed frontem prawego sąsiada piechota nieprzyjaciela również zaległa. Pole walki w dalszym ciągu oświetlone jest artyleryjskimi pociskami i bombami oświetlającymi. Na kierunku lewego sąsiada nieprzyjaciel poszerza wyłom, dowódca drużyny na rozkaz dowódcy plutonu zagina lewe skrzydło i obsadza nim stanowiska zapasowe na zach. stokach wzg. „PŁASKIE". Nieprzyjaciel opanował już krzaki „ZIELONE" i z trudem posuwa się do przodu, a po chwili zalega pod skrzydłowym ogniem części drugiej i trzeciej drużyny, a także 2 plutonu oraz na skutek oporu stawianego od czoła przez wycofaną część 3 drużyny.

Dowódca drużyny otrzymuje od dowódcy plutonu rozkaz obrony zajmowanej pozycji i zabezpieczenia prawego skrzydła kontrataku, który za 10 minut wykona dowódca kompanii plutonem drugiego rzutu z rowu łączącego w kierunku: płn.-zach. stoki wzg.

„PŁASKIE", zach. skraj krzaków „ZIELONE"; w czasie wykonywania kontrataku wspierać go ogniem drużyny.

Po upływie 10 minut wyszedł kontratak kompanijny i w walce trwającej około 10 minut odrzucił nieprzyjaciela przed przedni skraj. Nieprzyjaciel ścigany ogniem ze wszystkiej broni wycofał się na podstawę wyjściową.

Po odparciu ataku nieprzyjaciela dowódca drużyny przystępuje do sprawdzenia stanu ludzi i uzbrojenia drużyny, uzupełnienia amunicji i przygotowania drużyny do odparcia ponownego ataku nieprzyjaciela, organizuje pracę nad urządzeniem zburzonych okopów oraz melduje dowódcy plutonu o rezultatach walki, stanie drużyny i stratach zadanych nieprzyjacielowi przez drużynę.

3. OBRONA PLUTONU PIECHOTY W NOCY

Organizując walkę obronną w warunkach nocnych dowódca plutonu powinien zwrócić szczególną uwagę na przedsięwzięcia wynikające ze specyfiki danych działań. Do najważniejszych z nich należą:

— przygotowanie broni i przyrządów celowniczych do prowadzenia ognia w nocy;

— ustalenie sposobu oświetlania terenu oraz zaopatrzenie plutonu w pociski świetlne, smugowe, rakiety i inne środki oświetlające;

— ustalenie sygnałów dźwiękowych i wzrokowych dla kierowania ogniem nocą;

— wydzielenie dodatkowych obserwatorów do prowadzenia obserwacji przed przednim skrajem obrony oraz wystawienie podsłuchu i wysłanie patroli

— wyznaczenie dyżurnych środków ogniowych;

— ustalenie czasu i sposobu przejścia na gotowość bojową do działań nocnych;
— ustalenie toku pełnienia służby przez obserwatorów, podsłuchy i dyżurnych przy środkach ogniowych;
— organizacja odpoczynku;
— zabezpieczenie skrzydeł;
— ustalenie znaków rozpoznawczych.

Organizacja systemu ognia i oświetlania

Działania obronne plutonu piechoty w nocy polegają przede wszystkim na walce ogniowej. Dlatego też podstawą walki obronnej jest należycie zorganizowany system ognia w powiązaniu z przeszkodami i zaporami. W celu przygotowania środków ogniowych do prowadzenia ognia w nocy dowódca plutonu ustala:
— rubież (strefę) otwarcia ognia zaporowego w celu odparcia ataku nieprzyjaciela;
— stanowiska ogniowe (główne, zapasowe), kierunki i sektory ostrzału;
— sposób organizacji i prowadzenia ognia przez pluton i środki dyżurne, czas i kolejność wyjścia tych środków na stanowiska ogniowe (główne i zapasowe);
— system oświetlania;
— sposoby wskazywania celów, sygnały wywołania i przerwania ognia.

Wszystkie środki ogniowe powinny być za dnia przygotowane do prowadzenia ognia w nocy.

Skuteczność ognia w nocy w dużej mierze zależna jest od stopnia oświetlenia przedpola.

Oświetlanie w obronie organizuje się w celu:
— wykrycia na czas natarcia nieprzyjaciela;
— skutecznego prowadzenia ognia i obserwowania jego skutków;

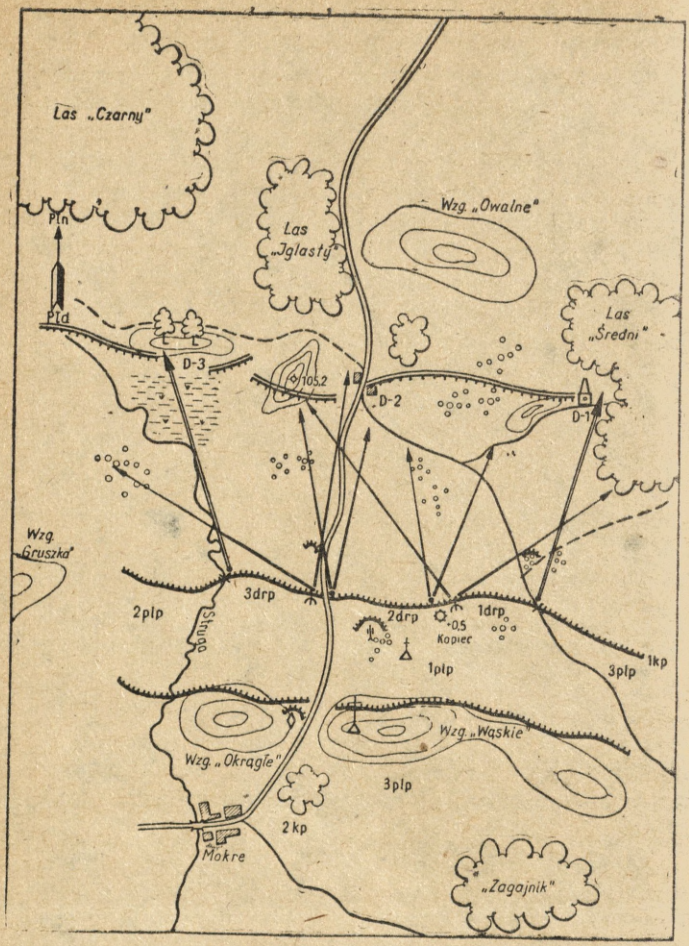
Oświetlanie organizuje wyższy przełożony, pluton zaś organizuje oświetlanie uzupełniające. W tym celu dowódca plutonu organizuje jeden — dwa ruchome punkty oświetleniowe, które zaopatruje się w środki oświetlające. Punkty te należy wysuwać w miarę możliwości przed przedni skraj obrony, przez co osiąga się lepsze oświetlenie przedpola i nie demaskuje się plutonu. Teren przed przednim skrajem obrony powinien być oświetlany systematycznie, lecz nie zawsze z jednakową intensywnością. Tak np. do chwili przejścia nieprzyjaciela do natarcia teren należy oświetlać z takim wyliczeniem, aby zapewnić na przedpolu niezbędną widoczność. Natomiast z chwilą rozpoczęcia ataku przez nieprzyjaciela oświetlanie doprowadza się do jak największego natężenia. Do tego celu wykorzystane będą z wyższego szczebla reflektory i inne środki oświetleniowe zabezpieczające skuteczne obezwładnienie i zniszczenie nieprzyjaciela wszystkimi rodzajami ognia.

A. Wprowadzenie w sytuację, na podstawie której dowódca plutonu przystępuje do pracy nad organizacją obrony

Rys. 5

Pododdziały 13 pułku piechoty w wyniku pomyślnego kontrataku przechodzą do przygotowywania walki obronnej na odtworzonym przednim skraju obrony.

Dowódca 2 kompanii piechoty postawił zadanie dowódcy 1 plutonu, w którym podał: rejon obrony kompanii, pozycję obrony plutonu i jego zadania; zadania sąsiadów i odpowiedzialnych za zabezpieczenie styków; gotowość do obrony; sygnały alarmowe, dowodzenia i współdziałania; swój punkt obserwa-

Rys. 5. Pluton piechoty w obronie

cyjny, kompanijny punkt amunicyjny, gniazdo rannych oraz zastępców.

Następnie wydał wytyczne do bojowego zabezpieczenia działań.

Wytyczne dowódcy kompanii do bojowego zabezpieczenia działań

a) Rozpoznanie i ubezpieczenie

W nocy obserwatorów drużyn i plutonów wysunąć przed przedni skraj. Po zapadnięciu zmroku obserwację uzupełnić podsłuchami.

Dowódca 1 plutonu wystawi dwa podsłuchy: jeden na styku z 3 plutonem 1 kompanii, drugi na lewo od szosy z zadaniem wzmocnienia nocnej obserwacji i uprzedzenia kompanii na wypadek niespodziewanego ataku nieprzyjaciela. W nocy mieć na stanowiskach dwie trzecie stanu osobowego oraz ręczne i ciężkie karabiny maszynowe.

W plutonach przygotować broń i dane do prowadzenia ognia w nocy oraz ognie zaporowe: 1 pluton na odcinku: dozór nr 1, wzg. 105,2; 2 pluton na odcinku: wzg. 105,2, załamanie STRUGI.

W plutonach zorganizować po dwa ruchome punkty oświetleniowe zaopatrując je w rakietnice, rakiety zwykłe i spadochronowe. Za organizację i kierowanie oświetlaniem tych punktów na przednim skraju obrony odpowiedzialny jest dowódca 1 i 2 plutonu. Ponadto w toku walki teren oświetlany będzie przez artylerię i reflektory.

b) Obrona przeciwatomowa

Istnieje możliwość użycia przez nieprzyjaciela broni atomowej, środków trujących i bojowych środków promieniotwórczych. W wypadku ogłoszenia alarmu atomowego w plutonach należy nałożyć etatowe środki indywidualnej obrony przeciwchemicznej, zająć istniejące schrony i inne ukrycia zapewniające zmniejszenie skutków napadu.

Drużyna schemizowana kompanii organizuje patrol dozometryczny.

c) Obrona przeciwpancerna

Użycie czołgów nieprzyjaciela możliwe jest na całej szerokości rejonu obrony kompanii. Obronę przeciwpancerną zabezpieczają działa przeciwpancerne, granatniki przeciwpancerne i czołgi, które z głównych i zapasowych stanowisk ogniowych zwalczają czołgi nieprzyjaciela.

Po udzieleniu wytycznych dotyczących bojowego zabezpieczenia działań, dowódca kompanii sprawdza zrozumienie zadań przez dowódców plutonów, po czym poleca przystąpić im do organizowania walki.

B. Czynności dowódcy plutonu przy organizowaniu walki obronnej

Dowódca 1 plutonu po otrzymaniu od dowódcy kompanii zadania bojowego udaje się na wskazaną do obrony pozycję i przystępuje do pracy związanej z przygotowaniem plutonu do obrony.

Po postawieniu zadania obserwatorowi dowódca plutonu przemyśla sposób wykonania otrzymanego zadania, pobiera decyzję, po czym wzywa do siebie dowódców drużyn i dowódców środków wzmocnienia w celu postawienia im zadań bojowych i dania wskazówek dotyczących przygotowania się do walki obronnej w warunkach nocnych.

Rozkaz bojowy dowódcy plutonu do obrony.

Dozory:

— nr 1 — komin fabryczny;
— nr 2 — pojedyncze zabudowanie;
— nr 3 — dwa kopulaste drzewa.

1. Nieprzyjaciel w wyniku walk został odrzucony na poprzednio zajmowane podstawy wyjściowe. Ponowne natarcie nieprzyjaciela z kierunku wzg. „OWALNE", MOKRE spodziewane jest w nocy z 20 na 21.10.

2. 2 kompania ze środkami wzmocnienia przygotowuje obronę w rejonie: droga polna, wzg. „GRUSZA", wzg. „OKRĄGŁE".

3. 1 pluton z 1 i 2 drużyną ciężkich karabinów maszynowych broni pozycji: droga polna, STRUGA z zadaniem: nie dopuścić do przerwania się nieprzyjaciela w kierunku: wzg. „OWALNE", wzg. „WĄSKIE". Pas ostrzału: na prawo — droga polna, komin fabryczny: na lewo — STRUGA, dozór nr 3. Wspiera 1 pluton moździerzy 82 mm.

4. Na prawo broni się 3 pluton 1 kompanii z zadaniem niedopuszczenia do przerwania się nieprzyjaciela na kierunku: las „ŚREDNI", wsch. skraj wzg. „WĄSKIE". Na lewo broni się 2 pluton naszej kompanii z zadaniem niedopuszczenia do przerwania się nieprzyjaciela w kierunku: las „CZARNY", zach. skraj MOKRE. Odpowiedzialny za styk z 2 plutonem dowódca 1 plutonu.

5. 1 drużyna bronić pozycji: droga polna, kopiec z zadaniem: nie dopuścić do przerwania się nieprzyjaciela w kierunku: wzg. bezimienne siodło na wzgórzu „WĄSKIE". Pas ostrzału: droga polna, komin fabryczny; kopiec, kępa krzaków. Styk z 2 drużyną zabezpieczyć ogniem ręcznego karabinu maszynowego.

6. 2 drużyna bronić pozycji: (wył.) kopiec, szosa z zadaniem: nie dopuścić do przerwania się nieprzyjaciela w kierunku: zabudowania, wzg. „WĄSKIE". Pas ostrzału: kopiec, wzg. bezimienne; szosa, wzg. 105,2. Styk z 3 drużyną zabezpieczyć ogniem grupy strzelców.

7. 3 drużyna bronić pozycji: (wył.) szosa, STRUGA z zadaniem: nie dopuścić do przerwania się nieprzyjaciela w kierunku: wzg. 105,2, wzg. „OKRĄGŁE". Pas ostrzału: szosa, dozór nr 2, STRUGA, dozór nr 3. Styk z 1 drużyną 2 plutonu zabezpieczyć ogniem ręcznego karabinu maszynowego.

8. 1 drużyna ciężkich karabinów maszynowych — stanowisko ogniowe w prawo od kopca. Sektor ostrzału: pojedynczy krzak, płd. skraj lasu „ŚREDNI"; kopiec, wzg. 105,2. Dodatkowy kierunek ognia przed frontem 2 drużyny.

Zadanie: niszczyć piechotę i obsługi środków ogniowych nieprzyjaciela.

2 drużyna ciężkich karabinów maszynowych — stanowisko ogniowe w lewo od szosy. Sektor ostrzału: szosa, pojedyncze zabudowanie; szosa, krzaki w lewo od załamania STRUGA. Dodatkowy kierunek ognia — dozór nr 1.

Zadanie: niszczyć piechotę i obsługi środków ogniowych nieprzyjaciela.

9. Sygnały;

— alarm atomowy — głosem „Błysk", seria rakiet białych;

— alarm lotniczy — głosem „Powietrze", dwie rakiety „niebieski dym";

— alarm chemiczny — głosem „Gaz", rakieta „żółty dym";
— alarm czołgowy — głosem „Czołgi", rakieta czerwona.
10. Gotowość ognia 17.00.
11. Kompanijny punkt amunicyjny — w rejonie zagajnika. Kompanijne gniazdo rannych płn. skraj MOKRE. Mój punkt obserwacyjny za 2 drużyną, w rejonie krzaków.
12. Zastępcy: zastępca dowódcy plutonu i dowódca 2 drużyny.

Po postawieniu zadań bojowych dowódca plutonu wydał wskazówki do zabezpieczenia działań obronnych w nocy w sposób następujący:

— Po zapadnięciu zmroku dowódcy drużyn piechoty wysuną przed przedni skraj obrony swych obserwatorów. O wszystkich ważniejszych spostrzeżeniach meldować mi natychmiast.
— W celu wzbronienia podejścia w rejon pozycji grup rozpoznawczych nieprzyjaciela i zabezpieczenia się przed jego niespodziewanym atakiem, po zapadnięciu zmroku dowódcy 1 i 3 drużyny wystawią podsłuchy w składzie po dwóch ludzi: 1 drużyna na styku z 3 plutonem — w rejonie rozwidlenia dróg polnych: 3 drużyna w lewo od szosy.
— W drużynach przystąpić natychmiast do przygotowania broni i danych do prowadzenia ognia w nocy oraz dyżurnych środków ogniowych.
— Odcinki zaporowego ognia dla:
— 1 drużyny: płd. skraj lasu „ŚREDNI", rozwidlenie drogi polnej;
— 2 drużyny: (wył.) rozwidlenie drogi polnej, szosa;
— 3 drużyny: krzaki obok szosy, załamanie STRUGA. Otwarcie ognia zaporowego na mój rozkaz.
— Na noc jako środki dyżurne wyznaczam wszystkie ręczne i ciężkie karabiny maszynowe oraz dwie trzecie stanu osobowego poszczególnych drużyn. Za zmianę i tok służby odpowiedzialni są dowódcy drużyn.
— Pluton organizuje dwa ruchome punkty oświetleniowe — w rejonie 1 i 3 drużyny. W tym celu dowódcy 1 i 3 drużyny wydzielą do mojej dyspozycji po dwóch ludzi, którym osobiście postawię zadanie.
— Teren przed przednim skrajem obrony oświetla się co 10—15 minut, począwszy od momentu zapadnięcia zmroku.
— Po osiągnięciu gotowości ognia w drużynach przystąpić

do poprawiania uszkodzonych transzei i schronów oraz budowy zapasowych stanowisk.

— Do walki z czołgami nieprzyjaciela w drużynach wyznaczyć grupy niszczycieli czołgów.

— Po zapadnięciu zmroku saperzy zaminowują przedpole przed całą pozycją obrony plutonu.

Organizacja współdziałania

W celu wzbronienia nieprzyjacielowi podejścia do przedniego skraju obrony — drużyny ogniem broni maszynowej zwalczają grupy rozpoznawcze nieprzyjaciela z zapasowych stanowisk ogniowych. W ciągu nocy drużyny zwracają szczególną uwagę na możliwość wykonywania przejść w zaporach przez grupy rozgradzające nieprzyjaciela, zwłaszcza na kierunku: wzg.„OWALNE", wzg. „WĄSKIE", i zwalczają te grupy ogniem z zapasowych stanowisk ogniowych.

W czasie artyleryjsko-lotniczego przygotowania ataku pluton ukrywa się w transzejach (schronach); na stanowiskach ogniowych pozostają obserwatorzy, sygnaliści i dyżurne środki ogniowe, których zadaniem jest prowadzenie obserwacji i niszczenie ogniem z zapasowych stanowisk grup rozgradzających nieprzyjaciela.

Z chwilą wyruszenia piechoty i czołgów nieprzyjaciela do ataku, na mój rozkaz (sygnał) poszczególne drużyny i środki ogniowe wykorzystując oświetlenie terenu otwierają ogień, przy czym strzelcy i broń maszynowa zwalczają atakującą piechotę nieprzyjaciela. Granatniki przeciwpancerne zwalczają czołgi nieprzyjaciela przed przednim skrajem obrony.

Drobne grupy i pojedyncze czołgi nieprzyjaciela, które usiłowały włamać się w pozycje obrony plutonu, należy zniszczyć granatami i ogniem z bliska, nie dopuszczając do pogłębienia rejonu włamania.

Następnie dowódca plutonu udaje się do dowódcy 2 plutonu celem uzgodnienia zabezpieczenia styku i omówienia współdziałania, w rezultacie którego zostają ustalone sposoby zorganizowania obserwacji, podsłuchu i łączności oraz ogni bocznych w celu zabezpieczenia styku.

Dowódcy plutonów wybierają stanowiska ogniowe dla karabinów maszynowych do prowadzenia ognia bocznego oraz kierunki ich ognia. Ustalają również

sposoby likwidacji nieprzyjaciela w wypadku jego włamania się na styku między plutonami oraz sygnały współdziałania i dowodzenia. Z kolei dowódca plutonu przystępuje do opracowania szkicu ogniowego.

Po opracowaniu szkicu i sprawdzeniu prawidłowości zajęcia odcinków obrony, rozmieszczenia środków ogniowych oraz ich gotowości do prowadzenia ognia w nocy — dowódca plutonu melduje dowódcy kompanii o gotowości plutonu do odparcia ataku nieprzyjaciela.

C. Prowadzenie walki obronnej

Z chwilą nastania zmroku dowódca plutonu wysuwa przed przedni skraj obrony obserwatorów oraz nakazane podsłuchy. Punkty rakietowe rozpoczynają oświetlanie przedpola. Środki dyżurne są na stanowiskach w gotowości do odparcia niespodziewanego ataku nieprzyjaciela.

O godz. 21.30 nieprzyjaciel rozpoczyna silną nawałę ogniową na pierwszą i drugą transzeję obrony. Do chwili rozpoczęcia ataku przez nieprzyjaciela żołnierze z wyjątkiem dyżurnych środków ogniowych i obserwatorów znajdują się w ukryciu. Obserwatorzy obserwują ruchy nieprzyjaciela, zaś dyżurne środki ogniowe są na stanowiskach w gotowości do zwalczania go.

Dzięki oświetleniu terenu zauważono ruch piechoty i czołgów nieprzyjaciela. W tej sytuacji dowódca plutonu podaje sygnał — „rakieta czerwona", pluton zajmuje stanowiska ogniowe i jest w gotowości do odparcia ataku nieprzyjaciela. Z chwilą zbliżenia się piechoty i czołgów nieprzyjaciela na odległość skutecznego ognia, na komendę dowódcy przy silnym oświetleniu terenu pluton otwiera ześrodkowany ogień całością swych sił.

W tym czasie w rejonie szosy zostają zniszczone dwa czołgi nieprzyjaciela. Nie zwracając uwagi na poniesione straty nieprzyjaciel w dalszym ciągu kontynuuje atak, lecz jego siła uderzeniowa szczególnie na kierunku drugiej drużyny słabnie. W tym czasie dowódca plutonu widzi, że piechota nieprzyjaciela nacierająca wzdłuż szosy zaległa i zaprzestała chwilowo posuwania się do przodu. W danej sytuacji dowódca plutonu decyduje skupić całość ognia 1 i 2 drużyny na piechotę nacierającą w kierunku: komin fabryczny, wzg. „PŁASKIE" w celu załamania ataku piechoty i czołgów nieprzyjaciela przed przednim skrajem obrony.

Mimo to pojedyncze czołgi i małe grupy nieprzyjaciela zdołały częściowo przełamać pierwszą transzeję.

Pluton zmasowanym ogniem, granatami i walką wręcz we współdziałaniu z 3 plutonem załamuje dalsze natarcie nieprzyjaciela. Po 30-minutowej przerwie nieprzyjaciel wsparty ogniem artylerii silnie oświetlając pole walki ponownie przechodzi do ataku. Wskutek uporczywej obrony 1 i 3 plutonu oraz zdecydowanego kontrataku drugim rzutem batalionu atak nieprzyjaciela zostaje załamany. W wyniku walki w rejonie włamania nieprzyjaciel stracił następne trzy czołgi i około plutonu piechoty. Ponowne próby ataku nocnego nieprzyjaciela również zostają udaremnione.

Ze względu na duże straty oraz silne przeciwdziałanie pododdziałów broniących się nieprzyjaciel zostaje zmuszony do zaniechania dalszego natarcia i do wycofania się na poprzednio zajmowane podstawy wyjściowe. Po odzyskaniu utraconej pozycji dowódca plutonu jeszcze przed świtem reorganizuje naruszony system ognia i współdziałania, przygotowując pluton do prowadzenia walki dziennej.

Pluton wykonał postawione mu zadanie bojowe dzięki umiejętności prowadzenia walki obronnej, wykorzystania nowoczesnych środków walki, zwłaszcza przyrządów do obserwacji i prowadzenia ognia w warunkach nocnych.

4. OBRONA KOMPANII PIECHOTY W NOCY

A. Jeden z wariantów przejścia kompanii piechoty z walk dziennych do obrony w nocy

Rys. 6

Własne pododdziały rozwijając natarcie w kierunku płn. napotkały na zdecydowany opór nieprzyjaciela. Próby dalszego natarcia nie miały powodzenia. 3 kompania piechoty wzmocniona baterią artylerii przeciwpancernej 76 mm, plutonem czołgów, drużyną lekkich miotaczy ognia i wspierana 2 b 4/5 pa na rozkaz dowódcy batalionu przeszła do obrony.

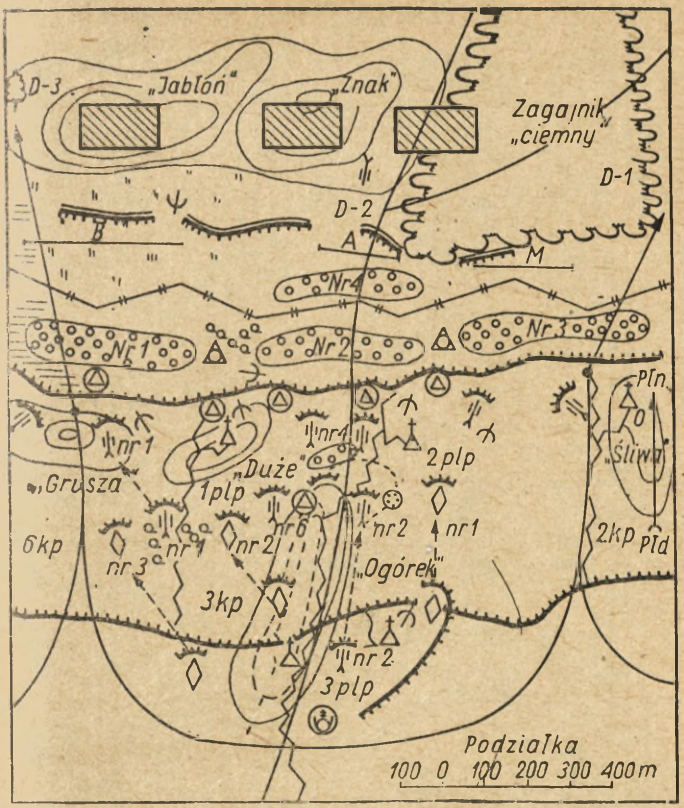
Po zorganizowaniu obrony dowódca 3 kompanii piechoty o 15.00 16 sierpnia otrzymał wytyczne od dowódcy batalionu do zorganizowania walki obronnej na noc. Po powrocie na swój punkt obserwacyjny i po przemyśleniu sposobu wykonania zadania dowódca kompanii wezwał do siebie dowódców plutonów piechoty i środków wzmocnienia oraz dowódcę wspierającej bateri artylerii i dał im wytyczne do zabezpieczenia walki obronnej w nocy według następującej treści:

Z chwilą nastania zmroku, od 20.00 16 sierpnia.

1. Przesunięcie środków ogniowych

— dowódca baterii artylerii przeciwpancernej przesunąć działo nr 1 z rejonu zagajnika na stanowisko ogniowe na wsch. stoki wzg. „GRUSZA";

— działo nr 2 znajdujące się za drugą transzeją przy drodze — na stanowisko ogniowe w rejon płn.-zach. stoku wzg. „OGÓREK";

Rys. 6. Kompania piechoty w obronie

— czołg nr 1 przesunąć na stanowisko ogniowe 100 m na wsch. od wykopu; czołg nr 2 i 3 w rejon zagajnika. Przesuwanym środkom przeciwpancernym wyznaczyć sektory ostrzału zabezpieczając ciągłą strefę ognia przeciwpancernego na całą szerokość rejonu obrony kompanii;

— uzgodnić z sąsiadami powiązanie ognia przeciwpancer-

nego. Szkic ognia przeciwpancernego na noc przedstawić mi do 17.30;

— ciężkie karabiny maszynowe i ręczne karabiny maszynowe przesunąć na stanowiska ogniowe nocne, które wskazałem przy organizacji obrony (jeśli dowódca kompanii piechoty nie uczynił tego, powinien wskazać każdemu ciężkiemu karabinowi maszynowemu jego stanowisko ogniowe i sektory ostrzału);

— kolejność przesunięć na stanowiska ogniowe: karabiny maszynowe, działa przeciwpancerne, czołgi.

2. Organizacja ognia w nocy

Przygotować ogień:

— 2 pluton piechoty na odcinku: wyjście drogi z zagajnika „CIEMNY" i wzdłuż płd.-wsch. jego skraju;

— 1 pluton piechoty na przedni skraj obrony nieprzyjaciela na odcinku: pojedyncze zabudowanie, (wył.) błoto;

— artyleria wspierająca wykonuje stałe ognie zaporowe — jak w dzień;

— w 1 i 2 plutonie piechoty wyznaczyć po jednym ręcznym karabinie maszynowym i jednej trzeciej żołnierzy do prowadzenia ognia w odstępach czasu ustalonych przez dowódców plutonów do wskazanych rubieży w celu uniemożliwienia nieprzyjacielowi ześrodkowania się i nagłego ataku z tych rubieży.

3. Rozpoznanie i ubezpieczenie

Cd 20.00 — do świtu wystawić podsłuchy:

— 2 pluton piechoty w przerwie między polem minowym nr 2 i 3;

— 1 pluton piechoty w krzakach w przejściu między polem minowym nr 1 i 2.

Dodatkowo wyznaczyć obserwatorów i rozmieścić ich:

— 2 pluton piechoty przy przecięciu drogi z transzeją ze szczególnym zwróceniem uwagi na drogę polną;

— 1 pluton piechoty na lewym skrzydle ze szczególnym zwróceniem uwagi na kierunek wyprowadzający od błota.

Dowódca 3 plutonu piechoty wydzieli dwie zmiany obserwatorów (po dwóch w zmianie) na punkt obseracyjny kompanii. Wszyscy obserwatorzy znajdujący się w pierwszej transzei zwrócić szczególną uwagę na pola minowe i zapory z drutu. O ważniejszych spostrzeżeniach obserwacji i nasłuchu meldować natychmiast na mój punkt obserwacyjny.

Oprócz wyznaczonych obserwatorów, podsłuchów oraz ręcznych karabinów maszynowych i drużyn piechoty — do prowadzenia nocnego ognia mieć w 1 i 2 plutonie piechoty dodatkowo:

— po jednym dyżurnym ciężkim karabinie maszynowym i dwóch strzelców wyborowych;

— po jednym dyżurnym przy każdym dziale i w każdej załodze czołgu.

Dowódca 3 plutonu, zorganizować systematyczne kontrole służby podsłuchów, obserwatorów i dyżurnych przy środkach ogniowych. W tym celu wyznaczyć od 22.00 patrol w składzie jeden + dwóch.

Zmiana dyżurnych przy środkach ogniowych, obserwatorów i podsłuchów co trzy godziny.

4. Obrona przeciwpancerna

Kierunek zagrożenia czołgami — bez zmian. Na sygnał do zajęcia obrony cały sklad osobowy zajmuje swoje stanowiska ogniowe w gotowości do odparcia ataków czołgów nieprzyjaciela.

Teren oświetlany będzie bez przerwy. Przy wejściu czołgów na rubież: płd. stoki wzg. „JABŁOŃ" i „ZNAK" ogień otwierają działa przeciwpancerne i czołgi. W razie podejścia czołgów na 30 m do przedniego skraju otwierają ogień lekkie miotacze ognia i niszczyciele czołgów. W każdej drużynie mieć po dwóch niszczycieli czołgów zaopatrzonych każdy w trzy granaty przeciwpancerne.

5. Obrona przeciwchemiczna i rozpoznanie promieniowania

Sprawdzić w pododdziałach stan techniczny i liczbę masek przeciwgazowych. Do 18.00 uzupełnić braki w kompanijnym punkcie amunicyjnym. Maski uszkodzone wymienić.

Porażonych bojowymi środkami trującymi ewakuuje się z kompanijnego gniazda rannych na batalionowy punkt medyczny po okazaniu pierwszej pomocy.

Rozpoznanie chemiczne i promieniowania organizuje się w rejonie obrony kompanii siłami posterunku obserwacji chemicznej z drużyny schemizowanej kompanii. O wykrytych rejonach skażenia meldować mi natychmiast.

Sposób działania kompanii na sygnał alarmu chemicznego — jak w dzień.

6. Przygotowanie kontrataku nocnego

Dowódca 3 plutonu piechoty przygotować kontratak w kierunku płn.-wsch. stoki wzg. „OGÓREK" — dozór nr 3. W kontrataku bierze udział pluton czołgów. Kontratak na mój rozkaz.

Działanie artylerii i moździerzy — jak ustaliłem przy organizacji współdziałania.

7. Materiałowe zabezieczenie walki i organizacja odpoczynku

Do 18.00 w plutonach uzupełnić zapas amunicji według normy, w tej liczbie amunicji strzeleckiej z pociskami smugowymi.

Kolację wydać do 19.00 donosząc do plutonów strawę w termosach przez wydzielonych nosicieli.

Odpoczynek organizować wewnątrz drużyn i obsług, mając na stanowiskach 2/3 sił.

8. Działanie własnych pododdziałów na przedpolu

Od 20.00 do 22.00 saperzy zakładają dodatkowo miny sygnalizacyjne i pułapki w polu minowym nr 2 na prawo od drogi polnej.

O 21.30 przechodzi przez przejście między polem minowym nr 2 i 3 patrol rozpoznawczy z zadaniem rozpoznania nieprzyjaciela w rejonie zagajnika „CIEMNY". Po wykonaniu zadania patrol wycofuje się w kierunku: pojedynczy domek, przejście między polem minowym nr 1 i 2, które przekroczy około 24.00.

9. Oświetlanie terenu

W każdym plutonie piechoty zorganizować punkt oświetleniowy w składzie jeden + jeden, wyposażony w środki oświetlające. Ponadto w każdej drużynie piechoty wyznaczyć jednego żołnierza do oświetlania terenu. Do chwili rozpoczęcia walki oświetlanie terenu przed przednim skrajem obrony prowadzić wyłącznie z punktów oświetleniowych 1 i 2 plutonu piechoty, z częstotliwością co 5—8 minut. Z chwilą rozpoczęcia walki oświetlać teren bez przerwy ze wszystkich punktów oświetleniowych.

10. Sygnały dowodzenia, współdziałania i rozpoznania na noc

Hasło — „KARABIN".
Gdzew — „KIELCE" dla wszystkich własnych pododdziałów i patroli działających na przedpolu.
Ogień ciężkich karabinów maszynowych, ręcznych karabinów maszynowych i karabinów otwierać na rozkaz dowódców plutonów piechoty do pojawiających się ważnych celów we wskazanych rejonach lub na mój sygnał przez radio:
— dla 1 plutonu piechoty — ZO-1;
— dla 2 plutonu piechoty — ZO-2.
Wywołanie ześrodkowanego ognia na styk między 1 i 2 plutonem piechoty na sygnał ZO-3.
Sygnały: „alarm" obrony przeciwpancernej, obrony przeciwchemicznej, obrony przeciwatomowej, wywołanie ognia artylerii i moździerzy — bez zmian.

11. Gotowość do walki nocnej 19.30.

12. Mój punkt obserwacyjny od 19.30 w rejonie płn. stoków wzg. „OGÓREK" między pierwszą i drugą transzeją.

Po wydaniu zarządzenia dowódca kompanii sprawdza znajomość zadania u dowódców plutonów i nakazuje jego wykonanie.

Dowódcy plutonów po powrocie na swoje punkty obserwacyjne stawiają zadania dowódcom drużyn i środkom wzmocnienia. Dowódca baterii artylerii przeciwpancernej daje zadania obsłudze dział przeciwpancernych i załogom czołgów. Do zmierzchu cała broń strzelecka w kompanii jest przygotowana do prowadzenia ognia na podejścia do przedniego skraju i otwarcia ześrodkowanego ognia do wskazanych rubieży.

Ciężkie karabiny maszynowe i ręczne karabiny maszynowe przesunięte zostają na stanowiska ogniowe wybrane na noc, ponadto przygotowane zostają wskaźniki fosforyzowane pozwalające na naprowadzanie broni na cel bez oświetlania terenu. Do 19.10

obserwatorzy i strzelcy wyznaczeni w skład punktów rakietowych zajmując swoje stanowiska. Z nastaniem zmroku wysuwają się we wskazane miejsca podsłuchy. We wskazanym czasie zmieniają stanowiska działa przeciwpancerne, a następnie czołgi. Obserwatorzy, celowniczowie ciężkich karabinów maszynowych, dział i czołgów, podsłuchy nieprzerwanie śledzą działania nieprzyjaciela.

Dyżurne środki ogniowe prowadzą w różnych odstępach czasu ogień we wskazanych im kierunkach, do błysków ognia nieprzyjaciela oraz do celów zaobserwowanych w czasie oświetlania przedpola przez własne punkty oświetlania. O 22.00 wycofują się z przedpola saperzy, którzy ustawili w polu minowym nr 2 miny sygnalizacyjne i pułapki, a o 24.00 wycofuje się po wykonaniu zadania patrol.

B. Prowadzenie walki obronnej

Z danych otrzymanych przez dowódcę patrolu dowódcy kompanii było wiadomo, że nieprzyjaciel przygotowuje się do działań nocnych. Dowódca kompanii uprzedził o tym dowódców plutonów i przekazał wiadomości sąsiadom oraz zameldował dowódcy batalionu.

O 24.00 nieprzyjaciel rozpoczyna nawałę ogniową. Na rozkaz dowódców plutonów żołnierze kryją się w transzejach i schronach w gotowości do zajęcia na sygnał dowódcy kompanii swoich stanowisk i odparcia ataku nieprzyjaciela. Dowódca kompanii, dowódcy plutonów i drużyn, obserwatorzy i dyżurne środki ogniowe prowadzą nieprzerwaną obserwację nieprzyjaciela. Z chwilą przejścia czołgów nieprzyjaciela do ataku o 00.10 pododdziały kompanii na sygnał dowódców plutonów zajmują swoje stanowiska.

Na sygnał dowódcy kompanii artyleria przeciwpancerna otwiera ogień.

Pododdziały piechoty oświetlając bez przerwy teren otwierają ześrodkowany ogień do atakującej piechoty dążąc do odcięcia jej od czołgów. Strzelcy wyborowi prowadzą ogień do żołnierzy nieprzyjaciela oświetlających teren. Działa przeciwpancerne i czołgi zwalczają czołgi nieprzyjaciela. Około dwóch plutonów piechoty i pluton czołgów nieprzyjaciela włamało się do przedniego skraju 2 plutonu piechoty. Dowódca kompanii ześrodkowuje na nich ogień artylerii i czołgów, a następnie wspiera walkę 2 plutonu piechoty ogniem broni maszynowej 1 plutonu piechoty.

Atak czołgów nieprzyjaciela załamany zostaje ogniem dział przeciwpancernych i czołgów oraz lekkich miotaczy ognia. Piechota nieprzyjaciela zostaje odcięta od czołgów i zalega.

O 1.00 atak nieprzyjaciela zostaje załamany i odbity. Na rozkaz dowódcy kompanii pododdziały przystępują do umacniania przedniego skraju obrony.

Przed świtem nieprzyjaciel powtórnie przechodzi do ataku, lecz już bez artyleryjskiego przygotowania, usiłując w ten sposób zaskoczyć broniącą się kompanię i licząc na zmniejszenie czujności pododdziałów broniących się.

Przygotowania nieprzyjaciela do powtórnego ataku zostały jednak zawczasu wykryte przez obserwatorów i podsłuchy, wskutek czego nieprzyjacielowi nie udaje się uzyskać czynnika zaskoczenia, a ponowny jego atak zostaje załamany.

O świcie dowódca kompanii wydaje dowódcom plutonów krótkie zarządzenie o przejściu kompanii z walk nocnych na walkę dzienną.

* * *

Przykład powyższy jest jednym z wielu przykładów dotyczących zagadnienia organizacji przez dowódcę kompanii walki obronnej w nocy. Jest on charakterystyczny ze względu na wskazaną formę wytycznych zabezpieczenia bojowego działań dowódcy kompanii do obrony w nocy. Oczywiście treść i forma tych wytycznych mogą być różne i zależą każdorazowo od konkretnych warunków, jakie istnieją zawsze na polu walki.

Rozdział IV

MARSZ UBEZPIECZONY MAŁYCH PODODDZIAŁÓW PIECHOTY ORAZ WYPAD PLUTONU PIECHOTY W NOCY

PODODDZIAŁY PIECHOTY W UBEZPIECZENIU MARSZOWYM W NOCY

1. ZASADY OGÓLNE

Marsz pododdziałów piechoty przeprowadza się na samochodach, wozach bojowych, transporterach rzadziej pieszo. Niekiedy w zależności od sytuacji i posiadanych środków transportowych mogą być stosowane marsze kombinowane, polegające na marszu pieszym i kolejnym podwożeniu pododdziałów samochodami z ustalonych rubieży do wyznaczonego miejsca. Przygotowując marsz w nocy wszystkie czynności związane z organizacją marszu wykonuje się za dnia. W tym celu między innymi przeprowadza się zawczasu rozpoznanie drogi marszu przez organa rozpoznawcze oddziałów i pododdziałów, wyżsi przełożeni organizują naprawę dróg i mostów, a w razie konieczności przygotowuje się przewodników dobrze znających drogi w danym terenie itp.

Wszelkie marsze przeprowadzane w warunkach bojowych organizuje się i przeprowadza z przewidywaniem boju spotkaniowego. Organizując marsz

w przewidywaniu boju spotkaniowego każda maszerująca kolumna wysyła odpowiednie ubezpieczenie marszowe, przy czym odległości organów ubezpieczających marsz nocny są odpowiednio zmniejszone, przyjmuje odpowiednie ugrupowanie marszowe oraz rozmieszczenie w niej sił i środków, organizuje zabezpieczenie bojowe marszu. Czołgi i wszelkie pojazdy mechaniczne jadą z przyciemnionymi lub całkowicie zgaszonymi światłami.

W czasie wykonywania marszu w nocy w pasie przyfrontowym zachowuje się wszelkie środki ostrożności, aby nie zdradzić czymkolwiek swojej obecności i ukryć się przed obserwacją nieprzyjaciela, a szczególnie przed obserwacją i rozpoznaniem z samolotów. W tym też celu w toku wykonywania marszu zabrania się używania sygnałów świetlnych (rakiet), rozpalania ognisk w czasie odpoczynku oraz palenia papierosów w otwartym terenie.

W marszu nocnym mały pododdział piechoty może działać jako patrol lub szpica czołowa, boczna lub tylna. Zadaniem jej będzie ubezpieczyć maszerujące pododdziały od niespodziewanego ataku naziemnego nieprzyjaciela i nie dopuścić jego organów rozpoznawczych do ubezpieczanej kolumny. Przyjmując, że marsz w obecnych warunkach będzie się odbywał z reguły na pojazdach mechanicznych, mały pododdział wyznaczony jako patrol lub szpica czołowa, boczna lub tylna będzie działał na samochodach lub transporterach opancerzonych.

Drużyna piechoty działająca na samochodzie (transporterze opancerzonym lub motocyklach) jako patrol w marszu nocnym może być wzmocniona jednym lub dwoma karabinami maszynowymi, dwoma lub trzema saperami z przyrządami do wykrywania min, jednym albo dwoma chemikami-dozometrystami i posuwa się w odległości do 4 km od czoła,

skrzydła lub ogona ubezpieczanej kolumny. W celu bezpośredniego ubezpieczenia się przed niespodziewanym atakiem naziemnego nieprzyjaciela (zasadzką) dowódca drużyny może wysłać szperaczy na motocyklach po osi marszu, a o ile zachodzi konieczność przeszukania przedmiotów terenowych — na prawo i lewo od drogi (osi) marszu na odległość do 500 m.

O ile drużyna piechoty będzie działać jako patrol pieszy, to szperaczy po osi marszu i na boki dowódca drużyny wysyła parami na odległość do 100 m od jądra patrolu.

Należy zwrócić uwagę, że wysyłanie szperaczy bocznych nie zawsze jest konieczne. Staje się ono konieczne w tym wypadku, gdy obok drogi marszu w odległości nie przekraczającej przyjętego zasięgu szperaczy znajduje się przedmiot terenowy (zabudowanie, zagajnik, wąwóz itp.), który należy przeszukać w celu upewnienia się, czy z tego kierunku nie zagraża niebezpieczeństwo niespodziewanego napadu nieprzyjaciela, lub czy nie urządził on tam zasadzki z zamiarem zadania strat maszerującej kolumnie ogniem broni maszynowej i zdezorganizowania planowego marszu.

Drużyna piechoty działająca jako patrol czołowy w marszu w nocy dokładnie przeszukuje wszystkie przedmioty terenowe i ukrycia znajdujące się w pobliżu drogi marszu nie zatrzymując marszu ubezpieczonej kolumny (szpicy). Aby to zadanie wykonać nie wpływając na zmniejszenie tempa marszu, drużyna jadąc po nakazanej marszrucie prowadzi obserwację okrężną w celu wykrycia nieprzyjaciela na odległość zasięgu wzroku (będzie to zależało od widoczności w nocy). O ile przedmioty i ukrycia, które należy przeszukać, znajdują się w odległości takiej, że nie można rozpoznać ich przez obserwację, to dowódca

drużyny wysyła szperaczy na motocyklu z zadaniem przeszukania ich; szperacze po przeszukaniu nakazanych przedmiotów dołączają do drużyny. Aby szperacze mogli wykonać to zadanie, muszą działać bardzo szybko i sprawnie, zwracając szczególną uwagę na oznaki demaskujące obecność nieprzyjaciela (ogień, światło).

Najważniejszą jednak rolę podczas przeszukiwania przedmiotów terenowych przez szperaczy w nocy będzie odgrywał słuch. Dlatego też szperacze (szczególnie boczni) powinni po podjechaniu do wskazanego przez dowódcę patrolu przedmiotu terenowego zatrzymać się, wyłączyć silnik motocykla i nasłuchiwać, co może się dziać w interesującym szperaczy rejonie, a następnie przeszukać go, po czym dołączyć do patrolu i zameldować dowódcy o wynikach działania. Nie należy jednak zaniedbywać organizacji i prowadzenia rozpoznania przez obserwację, gdyż przy pogodnej księżycowej nocy skuteczną obserwację każdego przedmiotu można prowadzić na odległości 150—200 m.

W czasie marszu patrol może napotkać na drodze różnego rodzaju przeszkody, zapory oraz odcinki skażonego terenu. W wypadku napotkania na drodze marszu przeszkód, drużyna szybko wyszukuje obejścia. W celu wyszukania obejść cała drużyna schodzi z samochodu (transportera opancerzonego) i zgodnie z rozkazem dowódcy drużyny udaje się na boki drogi marszu pieszo, aby znaleźć najdogodniejsze obejście (objazd). Przy tej czynności należy zachowywać ostrożność, gdyż nieprzyjaciel po ustawieniu (wykonaniu) zapory na drodze może zorganizować zasadzkę w tym miejscu. Aby zapobiec zaskoczeniu, dowódca drużyny powinien wyznaczyć 1 lub 2 szeregowców do prowadzenia obserwacji najbardziej podejrzanych rejonów (zakrzaczenia, zabudowania, żywopłoty

itp.), a nawet wysłać w tym kierunku szperaczy w celu przeszukania tych przedmiotów terenowych.

Przy natknięciu się drużyny na teren skażony bojowymi środkami promieniotwórczymi lub środkami chemicznymi, patrol, wykorzystując indywidualne środki obrony przeciwchemicznej, pokonuje go nie schodząc ze środka transportowego. O napotkaniu jakiejkolwiek przeszkody na drodze marszu dowódca patrolu natychmiast melduje dowódcy, który go wysłał, przez gońca lub sygnałem umówionym oraz wystawia znaki ostrzegawcze. Goniec powinien zameldować dowódcy wysyłającemu patrol, jaką przeszkodę napotkano, w jakiej odległości, oraz czy znaleziono objazd lub ewentualnie przekroczono przeszkodę przy wykorzystaniu indywidualnych środków obrony przeciwchemicznej. Wraz z patrolem czołowym powinno się posuwać 1 lub 2 chemików-dozometrystów wyposażonych w przyrządy służące do wykrywania natężenia promieniowania środków promieniotwórczych.

Napotkane drobne grupy nieprzyjaciela patrol niespodziewanie atakuje dążąc do wzięcia ich do niewoli lub niszczy je ogniem, granatami albo w walce wręcz. W wypadku napotkania większych sił nieprzyjaciela patrol zajmuje stanowiska w miarę możliwości za przeszkodą dla czołgów i utrzymuje się do podejścia ubezpieczanej kolumny lub do otrzymania wskazówek od dowódcy, który go wysłał. We wszystkich wypadkach dowódca patrolu melduje o spotkaniu nieprzyjaciela dowódcy, który go wysłał.

Meldunki w czasie marszu można przesyłać różnym sposobem, np.: za pomocą radiostacji, przez gońca na matocyklu, pozostawienie jednego z szeregowców z meldunkiem na marszrucie itp.

Oświetlanie terenu przez patrol może być rozpoczęte tylko na rozkaz dowódcy patrolu przy zetknięciu

się z większymi siłami nieprzyjaciela — to znaczy w tym konkretnym wypadku, gdy drużyna jako patrol będzie zmuszona do zajęcia stanowisk do obrony. Przy napotkaniu małych grup nieprzyjaciela należy dążyć do zniszczenia lub wzięcia go do niewoli bez oświetlania terenu. Oświetlanie bowiem terenu demaskuje obecność wojsk na dużo dalsze odległości niż odgłosy strzałów broni piechoty i maszynowej.

W czasie marszu odwrotowego drużyna piechoty może działać jako patrol tylny. W czasie marszu odwrotowego w nocy drużyna piechoty jako patrol tylny ma niezmiernie ważne zadanie, jakim jest powstrzymywanie organów rozpoznawczych nieprzyjaciela ogniem oraz niszczenie lub branie do niewoli pojedynczych żołnierzy i małych grup nieprzyjaciela usiłujących przeniknąć do ubezpieczanej kolumny. Obowiązkiem patrolu jest meldować o pojawieniu się nieprzyjaciela dowódcy, który go wysłał, nie dopuszczając w ten sposób do niespodziewanego napadu na ubezpieczaną kolumnę.

Oświetlenie terenu za pomocą rakiet świetlnych w marszu odwrotowym może nastąpić w wypadku zawiązania się walki między ubezpieczeniami tylnymi wojsk własnych a czołowymi oddziałami pościgowymi nieprzyjaciela.

Wykonanie zadania przez patrole działające w nocy nastręcza wiele trudności ze względu na ograniczony zasięg wzroku nie uzbrojonego w przyrządy do prowadzenia obserwacji w nocy. W związku z tym najważniejszą rolę w drużynie będzie odgrywał strzelec wyborowy oraz celowniczy ręcznego karabinu maszynowego, którzy przy użyciu specjalnych celowników działających na zasadzie wysyłania promieni podczerwonych będą mogli prowadzić najcelniejszy ogień.

W razie zatrzymania się ubezpieczanej kolumny na odpoczynek drużyna działająca jako patrol czołowy, boczny czy też tylny nie przerywając obserwacji, rozmieszcza się w ukryciu w gotowości do odparcia napadu nieprzyjaciela i kontynuowania marszu. Drużyna działająca na pojeździe mechanicznym w tym wypadku spiesza się i zajmuje dogodną do obserwacji rubież, zaś samochód (transporter opancerzony lub motocykle) zatrzymuje się w niewidocznym miejscu (w miarę możliwości za ukryciem).

Pluton i kompania piechoty w marszu nocnym mogą działać jako szpica czołowa, boczna lub tylna. W działaniach tych mogą one być wzmocnione: ciężkimi karabinami maszynowymi (pluton), działami przeciwpancernymi, saperami i patrolem dozymetrystów. Ilość środków wzmocnienia szpicy będzie zależała od zadania i konkretnej sytuacji, w jakiej będzie się odbywał marsz.

Dowódca szpicy celem ubezpieczenia się przed niespodziewanym napadem nieprzyjaciela naziemnego wysyła patrol w sile około drużyny piechoty do przodu po osi marszu oraz w razie konieczności szperaczy, a niekiedy patrol na boki od marszruty, a w marszu odwrotowym — patrol tylny. W marszu dofrontowym lub bocznym na środkach transportowych celowe jest, aby dowódca szpicy miał zorganizowane 2—3 patrole, które by wysyłał kolejno do przodu celem rozpoznania terenu i ubezpieczenia szpicy.

Patrole te powinny otrzymywać zadania kolejno, na przykład: przed wyruszeniem szpicy jeden z patroli otrzymałby zadanie wyjścia na obraną i wskazaną przez dowódcę rubież (do 4 km) rozpoznania i utrzymania jej do chwili podejścia szpicy. W czasie marszu szpicy dowódca jej w odpowiednim czasie wysyła drugi patrol również na odległość do 4 km z takim samym zadaniem jak pierwszy. Odpowiedni

do wysłania przez dowódcę szpicy drugiego patrolu będzie czas, w którym szpica będzie się znajdowała w odległości około 1 km przed rubieżą działania pierwszego patrolu. Takie wysyłanie patrolu jest konieczne w tym celu, aby drugi patrol mógł odpowiednio wyprzedzić szpicę jeszcze przed podejściem jej do rubieży działania pierwszego patrolu, a tym samym utrzymać ciągłość ubezpieczenia szpicy. W ten sposób dowódca szpicy wysyła patrole przez cały czas marszu.

Rubieżami od działania na nich patroli czołowych powinny być: miejscowości, ciaśniny, mosty na przeszkodach wodnych, zagajniki, grzbiety wzgórz i wszelkie inne miejsca, w których nieprzyjaciel mógłby urządzać zasadzki, utrzymywać je, rozmieszczać swoje ubezpieczenia itp. Patrole oprócz rozpoznania terenu i ubezpieczenia szpicy powinny być w stanie dokonywać drobnych napraw mostów, usuwać z drogi marszu zapory inżynieryjne itp.

O ile dowódca szpicy wysyła tylko jeden patrol do przodu po osi marszu, to działa on jak drużyna.

Przy marszach pieszych nie jest celowe organizowanie 2—3 patroli dla działania jak przy marszu na środkach transportowych, ze względu na to, że nie ma możliwości wyprzedzenia szpicy. Jednak przy wykonywaniu długiego marszu należy przewidzieć zmianę patrolu, gdyż jego działanie w nocy wymaga dużego wysiłku fizycznego i stałego napięcia uwagi. Aby zachować pełnię sił fizycznych i umysłowych patroli, należy je co pewien czas zmieniać. Czas ten będzie zależał od stopnia trudności marszruty i może się wahać w granicach od 2 do 4 godzin. Najodpowiedniejszym momentem do przeprowadzenia zmiany patrolu jest odpoczynek.

Oprócz patroli dowódca szpicy w marszu w nocy powinien zorganizować ubezpieczenie bezpośrednie

przez przygotowanie w okresie przygotowawczym do marszu szperaczy oraz wysyłanie ich w toku marszu w wypadku konieczności. Bez względu na to, że marsz odbywa się w nocy, powinien również zorganizować obserwację okrężną.

Metoda pracy dowódcy szpicy (patrolu) nad wypracowaniem decyzji i organizacją marszu w nocy w zasadzie nie odbiega od metody pracy w dzień. Będzie jednak musiał rozpatrzyć szereg zagadnień związanych z wykonywanym zadaniem, a nie występujących w dzień. Takimi zagadnieniami między innymi są: organizacja oświetlania; maskowanie świateł pojazdów mechanicznych i sposób marszu; ustalenie sygnałów świetlnych itp.

Jakkolwiek marsz powinien się odbywać bez oświetlania terenu, to może zaistnieć wypadek, że oświetlanie terenu stanie się konieczne (w wypadku napotkania dużej grupy nieprzyjaciela i przejścia do obrony na osiągniętej rubieży), a w związku z tym oświetlanie musi być przygotowane i wykonywane na rozkaz dowódcy organu ubezpieczającego. W związku z tym dowódca szpicy powinien zorganizować punkty oświetleniowe — po jednym na pluton piechoty w składzie 2 żołnierzy, oraz nakazać, aby w każdej drużynie oprócz tego był wyznaczony jeden żołnierz do oświetlania terenu. Żołnierze wyznaczeni do punktów oświetleniowych w plutonach i drużynach powinni być wyposażeni w środki oświetlające.

Światła pojazdów mechanicznych powinny być przyciemnione, a w wypadku bliskości nieprzyjaciela lub aktywnej działalności jego lotnictwa marsz należy wykonywać przy zgaszonych światłach. W związku z tym dowódca szpicy zgodnie z wytycznymi przełożonych ustala sposób marszu (z przyciemnionymi i w jakim stopniu czy też z wygaszonymi światłami).

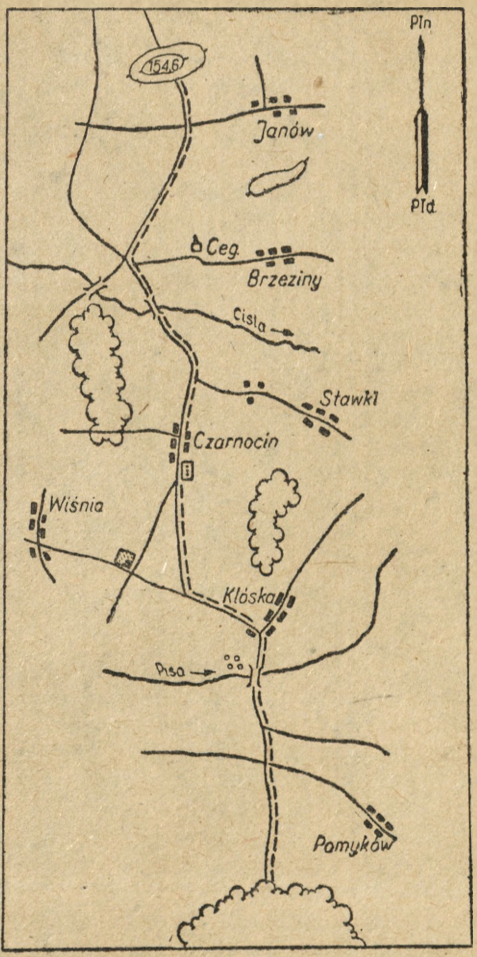
Zasadniczym środkiem łączności w marszu szpicy będzie łączność radiowa, jednakże dowódca szpicy ma obowiązek ustalenia dodatkowych sygnałów łączności za pomocą znaków świetlnych. Sygnały świetlne mogą być przekazywane wyłącznie za pomocą latarek elektrycznych zaopatrzonych w kolorowe szkła. Sygnały te mogą być przekazywane wyłącznie w stronę przeciwną niż znajduje się nieprzyjaciel; będą one miały zastosowanie szczególnie między patrolem a szperaczami.

Wydawanie rozkazu do marszu odbywa się na podstawie mapy, przy czym należy dążyć do tego, aby dowódca patrolu posiadał mapę, a w najgorszym wypadku szkic marszruty (rys. 7). Dowódca szpicy stawia rozkaz na całą głębokość marszu, podając podwładnym wiadomości i zadanie jak przy marszu dziennym i dodatkowo podaje dane charakterystyczne dla marszu w nocy. Dowódca patrolu zapoznaje drużynę z zadaniem i stawia zadania poszczególnym żołnierzom, lecz rozkaz do wykonania tych zadań, na przykład szperaczom lub żołnierzowi wyznaczonemu do oświetlania terenu, daje w toku marszu.

Szpica wykonuje marsz bez zatrzymania się, a dowódca melduje o wszystkich spostrzeżeniach dowódcy, który go wysłał, za pomocą ustalonych sygnałów radiowych i gońców.

A teraz na przykładzie działania plutonu piechoty na środkach transportowych jako szpicy czołowej w marszu dofrontowym pokażemy jedno z możliwych rozwiązań pracy dowódcy plutonu i sposób przeprowadzenia ćwiczenia.

Temat ten uważamy za najbardziej typowy, z którego mogą jednocześnie korzystać dowódcy plutonów i kompanii piechoty działających jako szpica.

Rys. 7. Szkic marszruty patrolu.

2. PLUTON PIECHOTY JAKO SZPICA CZOŁOWA W MARSZU NOCNYM

A. Wprowadzenie w sytuację i czynności dowódcy kompanii, na podstawie których dowódca plutonu przystąpił do pracy

2/4 pp ześrodkowany na płn. skraju lasu otrzymał zadanie przejścia marszem ubezpieczonym po marszrucie KLOSKA, CZARNOCIN, wzg. 154,6 i zająć pozycje obronne. Do działania jako szpica dowódca batalionu wyznaczył 3 pluton 6 kompanii piechoty.

Po podaniu ogólnej sytuacji dowódcy plutonu, dowódca kompanii wydał mu rozkaz bojowy, w którym podał: wiadomości o nieprzyjacielu, zadanie batalionu i kompanii, zadanie plutonu i wiadomości o sąsiadach na czas marszu, punkt przejścia i czas przekroczenia go, sygnały dowodzenia i sposób utrzymania łączności w czasie marszu oraz gotowość do wymarszu. Ponadto dowódca kompanii omówił ogólnie sposób działania plutonu.

B. Czynności dowódcy plutonu i plutonu w czasie przygotowania się do marszu

Rys. 8

Dowódca 3 plutonu po wysłuchaniu rozkazu bojowego, na podstawie mapy przemyślał sposób wykonania zadania i doszedł do wniosku, że w celu ubezpieczenia się od czoła najsłuszniej będzie zorganizować i przygotować do działania dwa patrole i wyznaczyć do tego 1 i 2 drużynę wzmacniając każdą z nich ciężkim karabinem maszynowym, saperami i chemikami. Rubieżami, na które należy wysłać patrole, są: most na rzece PISA; CZARNOCIN; rozwidlenie drogi do BRZEZINY i wzg. 154,6. Do ubezpieczenia się od strony skrzydeł przewidzieć szpéraczy na motocyklach. W plutonie zorganizować punkt

oświetleniowy złożony z dwóch żołnierzy 3 drużyny i zaopatrzyć ich w środki oświetlające. Rozkazać, aby każda drużyna miała jednego żołnierza zaopatrzonego w środki oświetlające. Marsz przeprowadzić ze zgaszonymi światłami pojazdów.

Następnie wezwał do siebie dowódców drużyn i środków wzmocnienia, wydał im rozkaz bojowy, w którym podał:

1. Nieprzyjaciel spodziewany jest z północy. Spotkanie z jego organami rozpoznawczymi i ubezpieczenia może nastąpić w każdej chwili.

2. 3 pluton 6 kompanii z plutonem ciężkich karabinów maszynowych, plutonem bezodrzutowych dział przeciwpancernych, drużyną saperów, pięcioma chemikami-dozometrystami i dwoma motocyklami jako szpica czołowa maszeruje po marszrucie: las, KLOSKA, CZARNOCIN, wzg. 154,6 z zadaniem ubezpieczenia od czoła marszu nocnego maszerującej kolumny przed niespodziewanym napadem nieprzyjaciela, uchwycenia do godz. 23.00 wzg. 154,6 i utrzymania go do czasu podejścia sił głównych kolumny. Punkt przejścia — most na rz. PISA przekracza czołem sił głównych szpicy o godz. 22.00. Długość marszruty 15 km. Tempo marszu 15 km/godz.

3. W przedzie po marszrucie naszej szpicy działa samodzielny patrol rozpoznawczy pułku z zadaniem rozpoznania marszruty i przedmiotów znajdujących się obok niej. Na prawo po marszrucie: POMYKÓW, wzg. 104,2, GOTÓW, GŁOGÓW, JANÓW, jako szpica 1/5 pp maszeruje 1 pluton 2 kompanii piechoty z zadaniem ubezpieczania batalionu przed niespodziewanym napadem nieprzyjaciela; do godz. 23.00 osiąga JANKOWO i utrzymuje je do podejścia batalionu. Punkt wyjściowy — płd. stoki wzg. 104,2 — przekracza czołem sił głównych szpicy o godz. 22.00. Od czoła ubezpiecza się patrolem w sile drużyny piechoty na transporterze opancerzonym.

Na lewo po marszrucie: SROKA, WIŚNIA, KUDOWA, las na płn.-wsch. KOMAR jako szpica 3/4 pp, ubezpieczając się od czoła silnym patrolem, maszeruje 1 pluton 7 kompanii piechoty z zadaniem ubezpieczenia batalionu od czoła przed niespodziewanym napadem nieprzyjaciela, do godz. 23.00 osiąga płd. skraj lasu na płn.-wsch. od St. KOMAR i utrzy-

muje go do podejścia batalionu. Punkt wyjściowy — załamanie szosy w SROKA — przekracza czołem szpicy o godz. 21.45.

4. a) 1 i 2 drużyna każda z ciężkim karabinem maszynowym, trzema saperami i dwoma chemikami-dozometrystami jako patrol czołowy wykonywać na zmianę marsz po marszrucie szpicy z zadaniem ubezpieczenia jej od czoła wzdłuż osi marszu. Jako pierwsza wychodzi I drużyna. Most na rzece PISA uchwycić o godz. 21.40. Na czas marszu obowiązuje hasło — bagnet. O wszystkich spostrzeżeniach meldować sygnałami radiowymi.

2 drużyna w gotowości do działania na mój rozkaz w toku marszu i uchwycenia CZARNOCIN. Do chwili otrzymania rozkazu maszerować w siłach głównych szpicy.

b) 3 drużyna maszeruje w siłach głównych szpicy.

c) szperacze — dwóch żołnierzy z 3 drużyny na motocyklu — być w gotowości do działania na mój rozkaz

Szperaczom konkretne zadania postawię w razie konieczności w czasie marszu.

5. Pluton dział bezodrzutowych wspólnie z lekkimi granatnikami przeciwpancernymi — niszczyć czołgi nieprzyjaciela w wypadku zaatakowania przez nie maszerującej szpicy.

6. Dowódca 3 drużyny — wyznaczyć dwóch szeregowców wyłącznie do oświetlania terenu na mój rozkaz. Pobrać dla nich w kompanijnym punkcie amunicyjnym rakietnicę i 20 rakiet świetlnych.

7. Łączność wewnątrz szpicy utrzymywać przy pomocy styczności osobistej. Łączność z patrolem za pomocą sygnałów radiowych:

— osiągnąłem nakazaną rubież — „ZENIT" — „222"
— osiągnąłem wzg. 154,6 — „KONIEC" — „333"
— napotkałem zapory (przeszkody) — „TANIEC" — „444"
— napotkałem grupę nieprzyjaciela — „BURZA" — „555"
— droga wolna — „STOP" — „456"
— przechodzę do obrony osiągniętej rubieży — „PAS" — „666"
— nieprzyjaciel atakuje mnie — „ATAK" — „777"
— zagrożenie atomowe — „GROM" — „888"
— alarm lotniczy — „BOCIAN" — „999"
— alarm czołgowy — „ŻBIK" — „111"
— alarm chemiczny — „GAZ" — „678".

8. Gotowość do marszu godz. 21.00.

9. Zastępcy — mój pomocnik i dowódca 3 drużyny.

Po wydaniu rozkazu bojowego dowódca plutonu omawia działanie szpicy w wypadku nalotu lotnictwa nieprzyjaciela, użycia przez niego bojowych środków promieniotwórczych i środków trujących oraz napotkania małych i większych grup nieprzyjaciela. Może on to zrobić następująco:

„W wypadku nalotu samolotów nieprzyjaciela w toku marszu odległości między poszczególnymi pojazdami zwiększyć od 100 m przez zwiększenie tempa pierwszych samochodów. Po nabraniu tej odległości między samochodami tempo marszu całości kolumny zwiększyć do 20 km/godz.

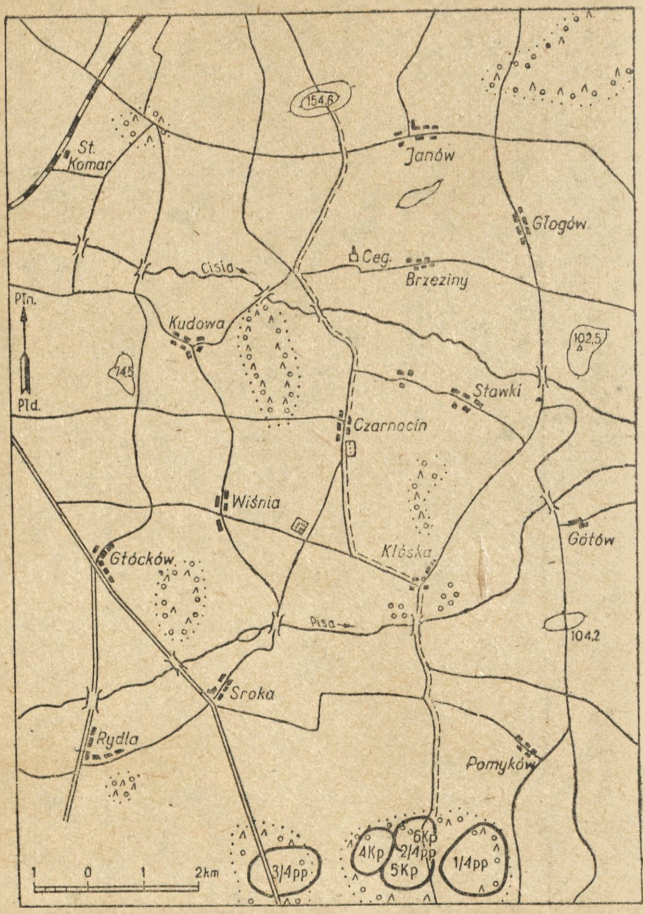
W wypadku wykrycia środków promieniotwórczych lub trujących na osi marszu, chemicy-dozometryści działający w patrolu czołowym ustalają rodzaj użytego przez nieprzyjaciela środka trującego lub stopień natężenia promieniowania oraz rejon największego natężenia promieniowania, po czym wyszukują obejścia od strony nawietrznej. W wypadku nieznalezienia obejścia cały skład osobowy wykorzystując indywidualne środki obrony przeciwchemicznej pokonuje teren skażony na samochodach.

W wypadku napotkania niedużej grupy nieprzyjaciela patrol czołowy bierze go do niewoli lub niszczy swym ogniem, działając szybko i zdecydowanie. O ile napotkana grupa nieprzyjaciela będzie liczniejsza i silniejsza od patrolu czołowego, patrol czołowy w tym wypadku wiąże się z nim walką od czoła, zaś jądro szpicy obchodzi ją ze skrzydeł i od tyłu, zmuszając w ten sposób nieprzyjaciela do poddania się lub niszczy go. W toku walki z większą grupą nieprzyjaciela należy oświetlać teren za pomocą rakiet oświetlających.

Po postawieniu zadania i omówieniu sposobu działania plutonu, dowódca plutonu sprawdza zrozumienie zadania przez poszczególnych dowódców drużyn i środków wzmocnienia, po czym nakazuje przystąpić im do pracy nad organizacją marszu.

C. Działanie szpicy w marszu

Po złożeniu meldunku dowódcy kompanii o gotowości do marszu, dowódca plutonu otrzymuje od niego rozkaz aby wyruszył z rejonu rozmieszczenia

Rys. 8. Wycinek mapy, na podstawie której dowódca plutonu wydał rozkaz bojowy do marszu

o godzinie 21.40 i dokładnie o godzinie 22.00 przekroczył punkt przejścia na rzece PISA.

Dowódca plutonu powraca do plutonu i o godz. 21.20 wysyła 1 drużynę z zadaniem uchwycenia mostu na rzece PISA. O godz. 21.40 rozkazuje kierowcom uruchomić silniki i jechać z szybkością 15 km/godz. W czasie marszu dowódca plutonu znajduje się na transporterze opancerzonym i osobiście prowadzi obserwację oraz śledzi przebieg marszu. O godz. 21.40 patrol uchwytuje most na rz. PISA i po rozpoznaniu rejonu przekazuje do szpicy sygnał wolnej drogi.

Po podejściu szpicy do rozwidlenia się drogi w kierunku POMYKÓW dowódca plutonu wysyła 2 drużynę do przodu celem rozpoznania i uchwycenia CZARNOCIN. Następnie dowódca plutonu wysyła szperaczy na lewo od drogi marszu do krzaków znajdujących się tuż na rz. PISA w celu ich rozpoznania. Po rozpoznaniu ich szperacze dołączają do szpicy.

Nie dochodząc do CZARNOCIN dowódca plutonu ponownie wysyła 1 drużynę do przodu celem rozpoznania i uchwycenia rozwidlenia dróg w kierunku BRZEZINY.

O godz. 22.50 dowódca szpicy usłyszał pojedynczy strzał z kierunku wzg. 154,6 i po chwili odebrał sygnał o napotkaniu przez patrol małej grupy nieprzyjaciela. Dowódca plutonu wsiada na motocykl i udaje się w kierunku działania patrolu. Po przybyciu na skrzyżowanie dróg, 1 km na płd. od wzg. 154,6, przyjmuje od dowódcy patrolu meldunek, że w odległości około 200 m zatrzymał się motocykl i było słychać obcą mowę; po oddaniu strzału motocykl zawrócił i odjechał w kierunku wzgórza.

Po przybyciu szpicy na płd. stoki wzg. 154,6 dowódca plutonu rozkazuje zejść z transporterów i udaje się z plutonem na płn. stoki wzg. 154,6 celem za-

jęcia stanowisk ogniowych. W chwili zajmowania stanowisk ogniowych przez pluton z kierunku płn. podjeżdża motocykl i zaczyna ostrzeliwać wzgórze z broni maszynowej. Pod osłoną ognia własnych ciężkich karabinów maszynowych pluton zajmuje stanowiska ogniowe, a dowódca plutonu rozkazuje rozpoczęcie oświetlania przedpola w celu uniemożliwienia nieprzyjacielowi skrytego podejścia do stanowisk ogniowych plutonu.

3. PLUTON PIECHCTY W WYPADZIE NOCNYM

Temat ten dla pododdziałów piechoty nie jest typowy, lecz opracowany jest przykładowo z tego względu, że jest to działanie wybitnie nocne. Ponadto temat taki jest uwzględniony w programie szkolenia, a dowódcy pododdziałów piechoty mają mało doświadczenia w tego rodzaju działaniach.

A. Zasady ogólne

Doświadczenia minionego okresu, a zwłaszcza drugiej wojny światowej, w całej rozciągłości potwierdzają słuszność stosowania takiej formy rozpoznania wojskowego, jaką jest wypad.

Wypadem nazywamy działanie polegające na zorganizowanym wtargnięciu grupy wypadowej w ugrupowanie bojowe nieprzyjaciela lub skryte przeniknięcie na jego tyły w celu wykonania zleconego zadania.

Głównym celem wypadu jest uchwycenie jeńca, zdobycie dokumentów bojowych lub zniszczenie ważnego obiektu. Ponadto grupa wypadowa może wykonywać również inne zadania o charakterze rozpoznawczym, a mianowicie:

— obserwacja ruchów wojsk nieprzyjaciela;

— wykrycie i rozpoznanie punktów obserwacyjnych, stanowisk ogniowych artylerii i moździerzy oraz rozpoznanie systemu ogniowego, wszelkiego rodzaju przeszkód i umocnień inżynieryjnych nieprzyjaciela.

Najdogodniejszą porą do wykonania wypadu jest noc, ponieważ w ciemności można skrycie podejść (podczołgać się) do pozycji obrony nieprzyjaciela, niespodziewanie przedostać się przez jego ugrupowanie bojowe oraz bez większych strat wykonać postawione zadanie. Tak więc noc stwarza najbardziej korzystne pod każdym względem warunki dla wykonania wypadu.

Czasami jednak wypad przeprowadza się w dzień, zwłaszcza w sprzyjających ku temu warunkach atmosferycznych (np. opady śnieżne, gęsta mgła, ulewny deszcz) lub pod osłoną ognia artylerii i moździerzy.

Doświadczenia bojowe wykazały, że wypady na ogół są przeprowadzane także w trudnych warunkach, gdy nieprzyjaciel jest silnie umocniony, ma rozbudowany system zapór i transzei, oczyszczone i dobrze obserwowane oraz ostrzeliwane ogniem broni maszynowej przedpole. Obecnie prowadzenie wypadu w nocy staje się bardziej skomplikowanym działaniem, zwłaszcza ze względu na nowoczesne środki obserwacji i oświetlania, które pozwalają z dużą dokładnością widzieć (obserwować) i prowadzić ogień w nocy. Wykonanie nocnego wypadu w takich warunkach wymaga jeszcze bardziej dokładnego przygotowania, umiejętnego planowania działań, a szczególnie należytej organizacji współdziałania w ramach grupy i ze wspierającymi środkami ogniowymi. Ponadto na wykonanie zadania przez grupę wypadową mają duży wpływ takie czynniki jak: właściwy dobór składu osobowego grupy,

umiejętność działania w różnorodnym terenie i warunkach, inicjatywa i energia wszystkich żołnierzy i dowódcy grupy.

Wypad może być przeprowadzony bezpośrednio na przedni skraj obrony nieprzyjaciela lub w głąb jego ugrupowania, przez wszystkie rodzaje wojsk. W zależności od postawionego zadania, charakteru obrony i działań nieprzyjaciela, właściwości terenu w przewidzianym rejonie działania — grupy wypadowe mogą być organizowane w składzie od drużyny do wzmocnionej kompanii.

Grupa wypadowa z zasady organizowana jest z pododdziałów rozpoznawczych, a w wyjątkowych wypadkach z pododdziałów piechoty. Pluton piechoty (rozpoznawczy) wyznaczony do wypadu może być wzmocniony do drużyny saperów i 2—3 chemikami.

Podczas przygotowywania nocnego wypadu szczególną uwagę należy zwrócić na zorganizowanie obserwacji działań nieprzyjaciela i obserwacji terenu w rejonie lub na kierunku przewidzianego wypadu. Dlatego też pierwszą czynnością dowódcy grupy wypadowej po otrzymaniu zadania jest zorganizowanie obserwacji nakazanego rejonu działania. Obserwację należy organizować z kilku punktów obserwacyjnych, tak aby zdobyć możliwie jak najdokładniejsze dane o nieprzyjacielu i terenie przyszłych działań. Są to: charakter rozbudowy obrony i zapór inżynieryjnych przed przednim skrajem, rozmieszczenie środków ogniowych, system ognia, tryb życia żołnierzy nieprzyjacielskich zarówno w dzień, jak i w nocy oraz rodzaj terenu, drogi dojścia do obiektu wypadu i wycofania się. Przygotowując nocny wypad, należy tak zorganizować obserwację, aby możliwie nawet w ciągu kilku dni cały skład osobowy grupy mógł po kolei obserwować przedpole, zapoznając się jednocześnie z rejonem działania.

Obserwację należy prowadzić z odpowiednio urządzonych i zamaskowanych punktów obserwacyjnych, wykorzystując specjalne przyrządy optyczne (w dzień — lornetkę i peryskop, w nocy — przyrządy do obserwacji w ciemności).

Jeśli wypad ma na celu zdobycie jeńca, to wówczas jako obiekt wypadu należy wybrać: obsługę stanowiska ogniowego, podsłuch, wartownika itp. obiekt znajdujący się na przednim skraju obrony.

W głębi obrony nieprzyjaciela najdogodniejszymi obiektami mogą być wyrzutnie pocisków rakietowych, sztaby, węzły łączności, składy itp. Szczególnie ważne jest to, żeby do obiektu wypadu było dogodne podejście (wąwozy, jary, martwe pola, krzaki, ogrody itp.).

Droga posuwania się do obiektu powinna umożliwiać nie tylko skryte podejście, ale i dobrą widoczność w nocy obranych dozorów. Celowe jest wyznaczać na dozory takie przedmioty jak: pojedyncze drzewa, wieże, budynki, pagórki, drogi, skraje lasów itp. Oprócz tego dla utrzymania kierunku ustala się kąt kierunkowy.

Podstawa wyjściowa do wypadu powinna być zamaskowana od strony nieprzyjaciela i znajdować się jak najbliżej obiektu wypadu oraz zapewnić skryte podejście.

Podstawa wyjściowa do wypadu w nocy powinna być zajęta jeszcze za dnia, tak aby wszyscy żołnierze biorący udział w wypadzie mogli dokładnie zapoznać się z terenem przyszłych działań (jeżeli poprzednio nie zapoznali się). Na podstawie wyjściowej dowódca grupy wypadowej stawia zadania bojowe dla poszczególnych podgrup (drużyn).

Doświadczenia bojowe wykazały, że grupę wypadową powinno dzielić się na trzy podgrupy: podgru-

pę chwytającą (wypadową), podgrupę ubezpieczającą oraz rozgradzającą. Skład poszczególnych podgrup uzależniony jest od otrzymanego zadania i konkretnego położenia, od obiektu wypadu i terenu.

W przygotowaniu plutonu do wypadu udział biorą pomocnik szefa sztabu pułku do spraw rozpoznania lub dowódca batalionu, z którymi dowódca plutonu powinien ustalić:

— zadanie grupy wypadowej;
— skład grupy wypadowej i podział jej na podgrupy;
— ogólny rejon działania grupy;
— czas przeprowadzania wypadu;
— ilość wspierających środków ogniowych oraz sposób wsparcia i zabezpieczenia wypadu;
— miejsce dostarczenia jeńca.

W okresie przygotowawczym dowódca plutonu (grupy wypadowej) wykonuje następujące czynności:

— rozpoznaje nieprzyjaciela i teren w rejonie działania grupy;
— opracowuje plan działania grupy wypadowej;
— przygotowuje do wypadu żołnierzy plutonu, broń i środki umożliwiające obserwację i prowadzenie ognia w nocy;
— stawia zadania dowódcom podgrup;
— organizuje współdziałanie wewnątrz grupy i z wspierającymi środkami ogniowymi.

Działanie plutonu podczas wypadu może mieć różny przebieg i uzależnione jest zawsze od konkretnej sytuacji.

We wszystkich wypadkach pluton w czasie nocnego wypadu powinien działać skrycie, śmiało i zdecydowanie, wykazując jak największą inicjatywę.

Działanie grupy wypadowej powinno być zawsze zabezpieczone i osłonięte ogniem artylerii, moździe-

rzy i broni maszynowej. System ognia artylerii i moździerzy oraz broni maszynowej organizuje się w ten sposób, by rejon działania grupy wypadowej był obramowany ogniem z trzech stron, to znaczy po obu jej skrzydłach i z głębi obrony. Przy tym należy zwrócić uwagę na zachowanie pasa bezpieczeństwa między rejonem działania grupy a celami przeznaczonymi do niszczenia. Odległość ta w warunkach nocnych powinna wynosić nie mniej niż 150—200 m.

Broń maszynowa oraz działa strzelające na wprost powinny być zawczasu i dokładnie przygotowane do prowadzenia ognia w nocy. Wypad powinien być poprzedzony odpowiednim szkoleniem grupy wypadowej, w czasie którego przerobiono by w podobnym terenie wszystkie zagadnienia dotyczące przewidzianego działania.

Grupa wypadowa przystępuje do działań po dokładnym przygotowaniu wszystkich przedsięwzięć związanych z wypadem.

W toku działania szczególne znaczenie ma umiejętne współdziałanie między podgrupami: rozgradzająca, wypadową i ubezpieczającą oraz między poszczególnymi żołnierzami. Podczas akcji grupa wypadowa posuwa się do obiektu wypadu kolejno poszczególnymi podgrupami. Najpierw wysyła się podgrupę rozgradzającą w celu wykonania przejścia w zaporach. Podgrupa ta zachowując bezwzględną ciszę wykonuje przejście w zaporach drutowych i minowych nieprzyjaciela, po czym daje sygnał o gotowości przejść. Następnie posuwa się grupa ubezpieczająca. Z chwilą zbliżenia się do obiektu wypadu, podgrupa ubezpieczająca po krótkim i skrytym rozpoznaniu obiektu obchodzi go i zamyka nieprzyjacielowi drogi odejścia lub też zajmuje stanowiska

po obu stronach obiektu, ubezpieczając ogniem i manewrem działanie podgrupy chwytającej.

Po osiągnięciu gotowości przez podgrupę ubezpieczającą dowódca grupy podaje sygnał podgrupie chwytającej do wykonania napadu. Napad wykonuje się z zasady przy zachowaniu ciszy i bez strzelania. Ogień otwiera się jedynie wówczas, gdy nieprzyjaciel wykrył wypad i rozpoczął przeciwdziałanie. W takich wypadkach również napad może być poprzedzony nawałą ogniową artylerii i moździerzy wykonaną bezpośrednio na obiekt napadu.

Po wykonaniu zadania (zdobyciu jeńca, dokumentów) podgrupa chwytająca natychmiast wycofuje się, ewakuując jeńców, zdobyte dokumenty i inną zdobycz. Bezpośrednio za jeńcami wynosi się rannych i zabitych, po czym całość grupy wypadowej rozpoczyna wycofywanie się. Przy wycofywaniu dowódca grupy wypadowej znajduje się przy podgrupie ubezpieczającej, skąd dowodzi całością. Podgrupa ubezpieczająca prowadząc walkę z nieprzyjacielem zabezpiecza wycofanie się podgrup chwytającej i rozgradzającej, po czym sama wycofuje się do określonego rejonu.

W wypadku wykrycia grupy wypadowej przez nieprzyjaciela dowódca plutonu umówionymi sygnałami wywołuje ogień wspierających środków ogniowych, zapewniając w ten sposób wykonanie postawionego zadania.

Po wykonaniu zadania i osiągnięciu nakazanego rejonu zbiórki dowódca plutonu sprawdza stan osobowy i uzbrojenie, zarządza uporządkowanie plutonu oraz melduje dowódcy batalionu (kompanii) o wynikach wypadu.

B. Organizacja i wykonanie wypadu nocnego
Rys. 9

W celu uzupełnienia i potwierdzenia dotychczasowych wiadomości o nieprzyjacielu dowódca pułku poleca dowódcy batalionu zorganizować i przeprowadzić wypad z zadaniem chwycenia jeńca.

Dowódca batalionu jako obiekt wypadu ustala gniazdo karabinu maszynowego na przednim skraju obrony nieprzyjaciela. Teren w rejonie przedmiotu wypadu jest pagórkowaty, a na przedpolu znajduje się łąka, gdzieniegdzie pokryta krzakami.

Dnia 15. 09. o godz. 9.30 dowódca 1 batalionu wezwał do siebie dowódcę 1 plutonu 3 kompanii, zapoznał go z ogólnym położeniem nieprzyjaciela, po czym postawił mu zadanie na wypad.

Przedni skraj obrony nieprzyjaciela przebiega wschodnim skrajem zagajnika „ZIELONY", wzgórzem 52,5 i dalej na południe. Druga transzeja przebiega około 500 m od przedniego skraju obrony.

1 pluton z drużyną saperów i dwoma chemikami wykonuje wypad nocny celem zdobycia jeńców w rejonie wzgórza 52,5.

Czas przeprowadzenia wypadu: noc z 17 na 18.09. Działanie plutonu wspiera bateria artylerii pułkowej, 1 i 2 pluton baterii moździerzy 82 mm oraz 3 pluton ciężkich karabinów maszynowych i 2 pluton 2 kompanii piechoty. Hasło — „ZAMEK"; odzew — „ZAMOŚĆ".

Plan organizacji i przeprowadzenia wypadu opracować przy pomocy pomocnika szefa sztabu pułku do spraw rozpoznania i przedstawić mi do wglądu o godz. 18.00 15.09.

Po otrzymaniu zadania dowódca plutonu przystępuje do przestudiowania nieprzyjaciela, terenu i przemyślenia zadania plutonu.

Tok rozumowania dowódcy plutonu jest następujący:

1 pluton jako grupa wypadowa ma zadanie wykonać wypad nocny celem zdobycia jeńca. Pierwsza transzeja nieprzyjaciela znajduje się w odległości około 400 m od włas-

nego przedniego skraju obrony. Obiektem wypadu jest stanowisko ogniowe ciężkiego karabinu maszynowego nieprzyjaciela, znajdujące się w rejonie wzg. 52,5, przy czym jest ono najbardziej wysunięte przed przedni skraj obrony. Na prawo od wzgórza 52,5 dotychczas nie wykryto żadnych środków ogniowych. Wzdłuż południowego stoku wzgórza 52,5 zarysowuje się rów łączący nieprzyjaciela. Przed przednim skrajem wykryto zapory z drutu kolczastego i pola minowe.

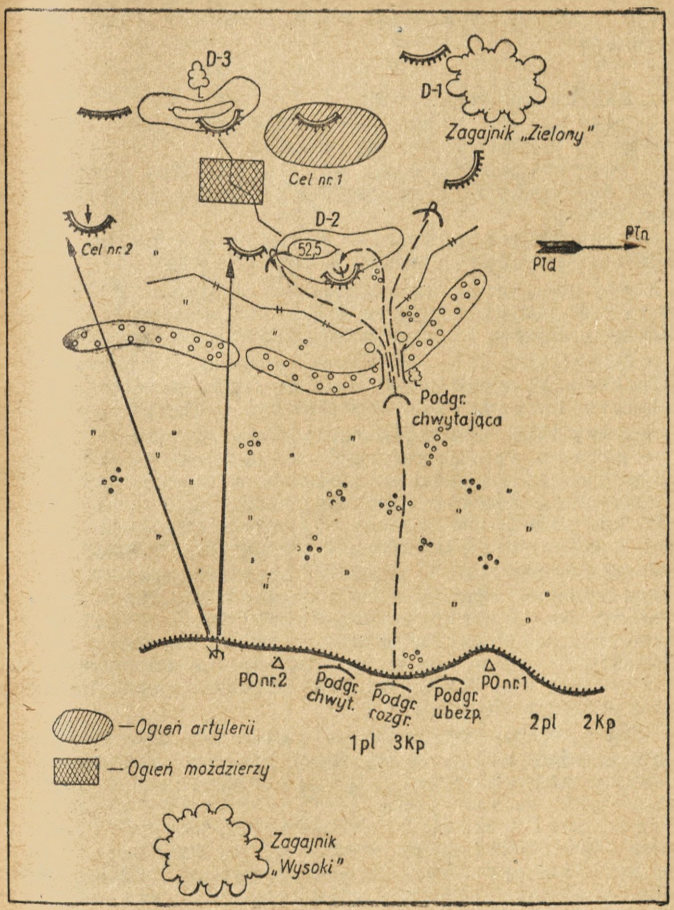
Teren ze względu na zakrzaczenie pozwala na skryte podejście do nieprzyjaciela, zwłaszcza w prawo od wzgórza 52,5. Z chwilą zapadnięcia zmroku w rejonie krzaków możliwe jest spotkanie się z podsłuchem nieprzyjaciela, co nakazuje zachowanie jak największej ostrożności w czasie podchodzenia. Ponadto należy również liczyć się z możliwością oświetlania rakietami przedpola przez nieprzyjaciela.

Następnie dowódca plutonu zastanawia się: ilu ludzi mu potrzeba do wykonania zadania, jakie podgrupy zorganizować, w jaki sposób podejść do obiektu oraz jak działać i ubezpieczać się w rejonie zapór i obiektu. Dowódca plutonu stwierdza, że noc oraz warunki terenowe pozwalają na skryte podejście do obiektu wypadu i wykonanie postawionego zadania.

Podstawę wyjściową celowe jest zająć w rejonie załamania transzei. Z tego rejonu również należy zorganizować obserwację. Obserwację zorganizuje tak, aby w ciągu dwóch dni wszyscy żołnierze grupy mogli dokładnie zapoznać się z rejonem, w którym będą działać.

Po krótkim przemyśleniu zadania i ocenie nieprzyjaciela dowódca plutonu organizuje obserwację. W danym przykładzie dowódca plutonu postanawia zorganizować dwa punkty obserwacyjne (jak na rys. 9), ustalając ich skład, sposób i kolejność prowadzenia obserwacji. Następnie stawia zadania dla obserwatorów.

Po przemyślaniu otrzymanego zadania i osobistym zapoznaniu się z rejonem działania dowódca plutonu

Rys. 9. Pluton piechoty na wypadzie

wspólnie z pomocnikiem szefa sztabu pułku opracowuje następujący projekt planu działania grupy wypadowej:

1. Skład grupy wypadowej:

— podgrupa chwytająca — dowódca kpr. Janicki, 4 żołnierzy z 1 drużyny (wymienia imiennie);

— podgrupa ubezpieczająca — 2 drużyna, plus ręczny karabin maszynowy i dwóch żołnierzy z 1 drużyny, dowódca — kpr. Rajek;

— podgrupa rozgradzająca — 3 drużyna (4 żołnierzy), 3 saperów i 2 chemików, dowódca — kpr. Czwórkowski.

2. Podstawa wyjściowa na zach. od zagajnika „WYSOKI" (w rejonie pozycji 2 plutonu 2 kompanii piechoty). Zajęcie podstawy całością plutonu przed zapadnięciem zmroku.

3. Obiekt wypadu — stanowisko ciężkiego karabinu maszynowego w rejonie wzgórza 52,5. Droga posuwania się: załamanie transzei, krzaki, dozór nr 1. Kąt kierunkowy 270°.

4. Kolejność działania podgrup podczas wypadu:

— pierwsza wyrusza podgrupa rozgradzająca, która korzystając z ciemności, cicho podchodzi do wyznaczonego rejonu i wykonuje przejście w zaporach nieprzyjaciela na odcinku: wierzba, fałda terenowa, oznacza i zabezpiecza je, po czym jest w gotowości do osłonięcia podgrupy chwytającej;

— za nią posuwa się podgrupa ubezpieczająca, która do czasu wykonania przejść osłania działanie podgrupy rozgradzającej. Na sygnał „czerwone światło latarki" (przejście wykonano) podgrupa ubezpieczająca szybko przechodzi przez nie, skrycie wysuwa się do przodu, zajmuje stanowiska po obu stronach wzg. 52,5 (p. rys. 7) zabezpieczając ogniem działanie podgrupy chwytającej;

— za podgrupą ubezpieczającą posuwa się dowódca plutonu z podgrupą chwytającą, która po otrzymaniu sygnału o zajęciu stanowisk przez podgrupę ubezpieczającą wykorzystując teren obchodzi ciężki karabin maszynowy nieprzyjaciela od tyłu i wykonuje bez hałasu napad, biorąc do niewoli jeńca i pod osłoną grupy ubezpieczającej szybko wycofuje się po nakazanej drodze w rejon zagajnika „WYSOKI". Jako ostatnia odchodzi podgrupa ubezpieczająca, która osłania wycofywanie się podgrupy chwytającej i rozgradzającej. Jeżeli nieprzyjacel wykryje grupę wypadową, wywołuje się ustalonym sygnałem zawczasu przygotowany ogień środków wsparcia.

W wypadku zetknięcia się z małymi grupami nieprzyjaciela, grupa wypadowa niespodziewanym napadem niszczy je dążąc do uchwycenia jeńca lub zdobycia dokumentów.

5. Działanie plutonu wspiera bateria artylerii pułkowej, 1 i 2 pluton moździerzy 82 mm, 3 pluton ciężkich karabinów maszynowych oraz 2 pluton 2 kompanii piechoty.

Dla środków wsparcia przewiduje się następujące zadania:

— bateria artylerii obezwładnia cel nr 1, nie dopuszcza nieprzyjaciela do przeciwdziałania na kierunku: zagajnik, „ZIELONY", wzg. 52,5 oraz zabezpiecza wycofywanie się grupy;

— 1 i 2 pluton moździerzy niszczy cel nr 2, uniemożliwia kontratak nieprzyjaciela z kierunku: dozór nr 3, wzg. 52,5;

— pluton ciężkich karabinów maszynowych przygotowuje ogień zaporowy w lewo od wzg. 52,5. Prawe skrzydło grupy zabezpiecza ogniem 2 pluton 2 kompanii piechoty (broniący się).

6. Wynoszenie rannych i zabitych odbywa się siłami tych podgrup, z których oni pochodzą.

7. Miejsce zbiórki plutonu po wykonaniu zadania w rejonie zagajnika „WYSOKI".

8. Sygnały:

— napad — głos puszczyka;

— „wykonano przejście w zaporach" — czerwone światło latarki;

— wywołanie ognia artylerii — rakieta czerwona, moździerzy — rakieta zielona i czerwona;

— przerwanie ognia — rakieta żółty dym;

— wskazywanie celów pociskami smugowymi.

9. Wypad przeprowadza się w nocy z 17 na 18.09, początek wypadu o godz. 23.00 17.09, koniec o godz. 4.00 18.09.

Plan działania grupy wypadowej opracowuje się w formie opisowej lub szkicu z odpowiednią legendą.

Graficznie na szkicu nanosi się:

a) wiadomości o nieprzyjacielu:

— przebieg przedniego skraju obrony oraz poszczególnych transzei i rowów łączących;

— punkty oświetleniowe;

— stanowiska ogniowe moździerzy (artylerii);

— zapory inżynieryjne, inne przeszkody sztuczne i naturalne mające wpływ na działanie grupy;

— stanowiska środków ogniowych. BSB, DSB, SD, PO, podsłuchy.

b) dane o plutonie:

— podstawę wyjściową do wypadu;

— rozmieszczenie poszczególnych podgrup przed rozpoczęciem działania;

— rozmieszczenie środków zabezpieczających wypad;

— kierunek posuwania się do obiektu wypadu oraz miejsca i kierunki działania poszczególnych podgrup;

— miejsce, gdzie należy wykonać przejścia w zaporach inżynieryjnych;

— ognie artylerii i moździerzy;

— drogę wycofywania się i rejon zbiórki plutonu po wykonaniu zadania.

W legendzie opisuje się te zagadnienia, które nie zostały przedstawione graficznie.

O godz. 18.00 dowódca plutonu przedstawia swój projekt planu wypadu dowódcy batalionu. Po jego zatwierdzeniu dowódca plutonu udaje się w rejon planowanej podstawy wyjściowej celem dalszego studiowania obiektu wypadu oraz postawienia dodatkowych zadań dla obserwatorów nocnych.

Na noc dowódca plutonu wskazuje obserwatorom dodatkowe stanowiska wysunięte bardziej do przodu oraz poleca, by czujnie wsłuchiwali się w każdy szmer, zwracając uwagę na błyski i światła, na tok życia nieprzyjaciela po zapadnięciu zmroku, zwłaszcza w rejonie wzgórza 52,5.

Z kolei dowódca plutonu ustala, kiedy i w jaki sposób należy przejść do obserwacji dziennej. W ciągu nocy z 15 na 16. 09 cały skład osobowy plutonu bierze udział w obserwacji. 16 i w nocy z 16 na 17. 09 dowódca plutonu przeprowadza z plutonem szkolenie, w toku którego przerabia poszczególne zagadnie-

nia dotyczące danego wypadu. Szkolenie plutonu przeprowadza się na tyłach własnych pododdziałów, w terenie odpowiednio przygotowanym i podobnym do terenu przyszłych działań.

W toku szkolenia dowódca plutonu zwraca szczególną uwagę na zgranie wszystkich elementów i środków wewnątrz grupy wypadowej oraz ze środkami zabezpieczającymi jej działanie.

Podgrupa rozgradzająca szkoli się w zakresie wykonywania przejść w przeszkodach i zaporach nieprzyjaciela. Podgrupa ubezpieczająca doskonali się w umiejętności cichego i skrytego pokonywania terenu, prowadzenia walki na bliskich odległościach, zwłaszcza w skomplikowanym położeniu i w nieznanym terenie. Podgrupa chwytająca szkoli się w skrytym podchodzeniu, wykonywaniu błyskawicznego napadu, chwytaniu i dostarczaniu jeńca.

Szkolenie przeprowadza się początkowo indywidualnie z poszczególnymi żołnierzami, a po opanowaniu przez nich czynności — w składzie podgrupy, a następnie całością grupy. Szkolenie prowadzi się najpierw w dzień, a potem w nocy.

W dniu 17. 09 w dalszym ciągu prowadzona jest obserwacja nieprzyjaciela przez dowódcę plutonu i uczestników wypadu, studiuje się drogę posuwania się do obiektu wypadu, kolejność i sposób działania grupy i poszczególnych podgrup, miejsce i czas wykonania przejść w zaporach nieprzyjaciela, sposób działania plutonu w wypadku zdemaskowania jego zamiaru i przeciwdziałań nieprzyjaciela; ustala się ponadto drogę i sposób wycofywania się po wykonaniu zadania.

Jeszcze za dnia dowódca plutonu sprawdza przygotowanie się ludzi i sprzętu do wypadu, przy czym szczególną uwagę zwraca na stan broni i amunicji,

środków sygnalizacyjnych, rakiet i rakietnic oraz na dopasowanie oporządzenia i zdanie dokumentów.

Z chwilą zakończenia tych czynności dowódca plutonu przed zapadnięciem zmroku wyprowadza grupę wypadową w rejon podstaw wyjściowych, wykorzystując do tego celu rów łączący. Na podstawie wyjściowej dowódca zaznajamia uczestników wypadu z dozorami, szczegółowym położeniem nieprzyjaciela i warunkami terenowymi. Następnie wydaje rozkaz bojowy.

1. Przedni skraj obrony nieprzyjaciela przebiega wzdłuż płd.-wsch. skraju zagajnika „ZIELONY", wzgórza 52,5 i dalej na płd. Druga transzeja przebiega 500 m na zach. od wzgórza 52,5. Na wsch. stoku wzg. 52,5 wykryto ciężki karabin maszynowy nieprzyjaciela, 200 m w lewo od niego stwierdzono ręczny karabin maszynowy (wskazuje).

Przed przednim skrajem przebiega sieć kolczasta oraz zapory minowe (wskazuje).

2. 1 pluton wzmocniony saperami i chemikami wykonuje nocny wypad na przedni skraj obrony nieprzyjaciela celem uchwycenia jeńca w rejonie wzg. 52,5. Droga posuwania się: zagajnik „WYSOKI", lewy skraj zagajnika „ZIELONY". Kąt kierunkowy 270°.

3. 1 drużyna — podgrupa chwytająca — z podstawy wyjściowej: załamanie transzei, zielony krzak, posuwać się za podgrupą ubezpieczającą w kierunku: zagajnik „WYSOKI", prawy skraj wzgórza 52,5 z zadaniem: ściśle współdziałając z podgrupą ubezpieczającą wykonać napad na ciężki karabin maszynowy nieprzyjaciela w rejonie wzgórza 52,5 celem chwycenia jeńca.

4. 2 drużyna — podgrupa ubezpieczająca — z podstawy wyjściowej (wskazuje) posuwać się za podgrupą rozgradzającą w kierunku: kępa krzaków, prawy skraj wzg. 52,5 wykorzystując przejście i osłonę podgrupy rozgradzającej, zająć stanowiska (wskazuje) zabezpieczając z obu stron działanie podgrupy chwytającej w rejonie obiektu wypadu oraz wycofanie się jej po wykonaniu zadania.

5. 3 drużyna z 3 saperami i 2 chemikami — podgrupa rozgradzająca — posuwać się w kierunku: kępa krzaków, lewy skraj zagajnika „ZIELONY" z zadaniem wykonania i utrzymania przejścia w zaporach drutowych i minowych nieprzy-

jaciela; być w gotowości do osłonięcia podgrupy ubezpieczającej w początkowym okresie jej działania.

6. Bateria artylerii pułkowej, 1 i 2 pluton baterii moździerzy 82 mm oraz 3 pluton kompanii ciężkich karabinów maszynowych są w gotowości do wykonania następujących zadań:

— obezwładnienie celu nr 1 i 2 nieprzyjaciela oraz niedopuszczenie do jego przeciwdziałania na kierunkach: zagajnik „ZIELONY" wzgórze 52,5; dozór nr 3, wzgórze 52,5;

— zabezpieczenie wycofania się plutonu po wykonaniu zadania;

— pluton ciężkich karabinów maszynowych przygotowuje ogień zaporowy w lewo od wzgórza 52,5;

— 2 pluton 2 kompanii piechoty zabezpiecza ogniem prawe skrzydło grupy.

7. Sygnały:

— wywołanie ognia artylerii — rakieta czerwona;
— wywołanie ognia ciężkich karabinów maszynowych — rakieta niebieska;
— przerwanie ognia — rakieta żółty dym;
— wskazywanie celów — pociskami smugowymi;
— „wykonać napad" — głos puszczyka;
— „wykonano przejście w zaporach" — czerwone światło latarki.

8. Wynoszenie rannych i zabitych odbywa się siłami tych podgrup, z których oni pochodzą i bezpośrednio za podgrupą chwytającą.

9. Miejsce zbiórki plutonu po wykonaniu zadania — zagajnik „WYSOKI".

10. Ja posuwam się z podgrupą chwytającą.

11. Zastępcy — dowódcy 1 i 2 drużyny.

Po wydaniu rozkazu bojowego, dowódca plutonu zapoznaje szczegółowo dowódców podgrup z planem działania plutonu, po czym przystępuje do sprawdzenia znajomości zadań i sygnałów przez dowódców podgrup i ich żołnierzy oraz stopnia przygotowania się do działań.

Podczas stawiania zadań bojowych obecny jest dowódca batalionu, pomocnik szefa sztabu do spraw rozpoznawczych oraz dowódcy środków wsparcia.

C. Przebieg działania plutonu

Po wykonaniu wszystkich czynności związanych z przygotowaniem plutonu (grupy wypadowej) do działań i po stwierdzeniu jej gotowości, o godz. 23.00 17. 09, zgodnie z planem wypadu, dowódca plutonu nakazuje rozpoczęcie działań.

Dowódca plutonu wysyła naprzód podgrupę rozgradzającą, która pod osłoną nocy cicho podchodzi do zapór nieprzyjaciela i wykonuje przejście, po czym zabezpiecza je i melduje (podaje umówiony sygnał), że przejście gotowe. Następnie podgrupa ubezpieczająca przekracza zapory, skrycie przesuwając się obchodzi wzgórze 52,5 z obu stron i zajmuje uprzednio wyznaczone stanowiska, zabezpieczając działanie podgrupy chwytającej oraz zamykając drogę odwrotu nieprzyjaciela. W ślad za podgrupą ubezpieczającą posuwa się podgrupa chwytająca na czele z dowódcą plutonu.

W tym czasie nieprzyjaciel oświetla przedpole. Żołnierze podgrupy chwytającej wtedy wstrzymują na chwilę ruch do przodu. Dowódca plutonu korzystając z oświetlenia terenu zauważył, że przy ciężkim karabinie maszynowym nieprzyjaciela znajduje się dwóch żołnierzy.

Po zgaśnięciu rakiety dowódca grupy podaje sygnał naśladując głos puszczyka, a podgrupa chwytająca wykonuje błyskawiczny napad na obsługę ciężkiego karabinu maszynowego, w rezultacie którego jeden żołnierz nieprzyjacielski zostaje zabity, drugi zaś obezwładniony i wzięty do niewoli. W tym czasie nieprzyjaciel wykrył działanie grupy wypadowej i zaczyna silnie ostrzeliwać rejon wzgórza 52,5, wskutek czego dwóch żołnierzy z podgrupy ubezpieczają-

cej zostaje rannych. Dowódca grupy sygnałem „rakieta czerwona" wywołuje ogień artylerii i moździerzy na cel nr 1 i 2 nieprzyjaciela.

Po zdobyciu jeńca podgrupa chwytająca, wykorzystując osłonę podgrupy ubezpieczającej oraz ogień ciężkich karabinów maszynowych i artylerii wsparcia, zaczyna szybko wycofywać się do nakazanego rejonu. Podgrupa ubezpieczająca prowadzi walkę ogniową z nieprzyjacielem usiłującym odciąć podgrupę chwytającą, osłania odejście całości grupy i skokami wycofuje się do rejonu zbiórki. Do godz. 3.30 18. 09. pluton zakończył swe zadanie i ześrodkował się w rejonie zagajnika, gdzie dowódca plutonu sprawdza stan osobowy i broń, porządkuje pluton i melduje dowódcy batalionu o wynikach wypadu, oddając jednocześnie jeńca.

Wypad przeprowadzono po 3-dniowym, dokładnym i szczegółowym przygotowaniu działań, w warunkach ciemnej i deszczowej nocy, która zapewniła plutonowi skryte i niespodziewane podejście do obiektu wypadu i wykonanie zadania.

Rozdział V

ZASADNICZE ZAGADNIENIA METODYKI SZKOLENIA PODODDZIAŁÓW PIECHOTY W NOCY

1. ZASADY OGÓLNE

Szkolenie bojowe ma na celu wychowanie żołnierza śmiałego, pełnego inicjatywy, umiejącego działać w każdych warunkach i w każdej sytuacji, zdolnego do maksymalnego wysiłku w celu osiągnięcia zwycięstwa nad wrogiem.

W nowoczesnych warunkach prowadzenia walki podstawowym czynnikiem powodzenia pododdziałów w walce jest doskonałe przygotowanie wszystkich żołnierzy do działań bojowych w terenie w warunkach jak najbardziej zbliżonych do warunków rzeczywistego pola walki. W związku z tym ćwiczenia nocne są nieodzownym warunkiem osiągnięcia pełnej gotowości bojowej wojska. Szkolenie taktyczne w nocy ma na celu wyrobienie umiejętności działania u poszczególnych żołnierzy, pododdziałów i oddziałów, zaś u dowódców — umiejętności dowodzenia swymi podwładnymi w trudnych warunkach walki, jakie stwarza noc.

Natarcie w nocy jest jednym z najtrudniejszych działań bojowych. Dlatego też szkolenie taktyczne w nocy wymaga jak najdokładniejszego przemyślenia, przygotowania i przeprowadzenia.

Działania nocne mogą być prowadzone przy oświetlonym terenie lub bez jego oświetlenia, a w związku z tym należy szkolić żołnierzy w obu tych warunkach. W czasie szkolenia w nocy przy oświetlonym terenie działanie żołnierzy niewiele będzie odbiegało od działania w dzień. Jednak będzie miało szereg cech specyficznych, a między innymi krótszy niż w dzień zasięg obserwacji i niejednostajne natężenie światła. Przygotowanie i przeprowadzenie szkolenia w tych warunkach będzie wymagało dużego nakładu pracy kierownika ćwiczenia, szczególnie w celu zorganizowania odpowiedniego oświetlenia. Oświetlenie terenu może być wykonywane różnymi środkami i sposobami.

W czasie szkolenia wykorzystywane są do tego bezodrzutowe ładunki oświetlające i pociski sygnalizacyjne z białym ogniem, pociski artyleryjskie i moździerzowe oraz wzniecanie ognisk przez podpalanie przygotowanych w tym celu stosów materiałów palnych, przy czym dowódca drużyny, plutonu, a nawet kompanii piechoty występujący w roli kierownika ćwiczenia nie będzie miał z zasady możliwości zastosowania do oświetlania terenu pocisków artyleryjskich. Tak więc w szkoleniu pododdziałów teren najczęściej będzie oświetlany za pomocą bezodrzutowych ładunków oświetlających oraz palenia ognisk pozorujących pożary. Przygotowując oświetlanie terenu za pomocą ognisk należy wziąć pod uwagę, aby materiał przeznaczony do palenia był suchy, aby w czasie palenia dawał przez określony czas płomień na wysokość przynajmniej 3—4 m, gdyż w tym tylko wypadku uzyskamy odpowiednie oświetlenie terenu. Należy zwrócić uwagę, że podczas szkolenia w natarciu słuszniej jest przygotowywać stosy do palenia mniejsze, lecz gęściej, nato-

miast w obronie rzadziej, lecz większe, przez co osiąga się dłuższe oświetlenie terenu.

W czasie szkolenia pododdziałów w nocy bez oświetlania terenu, szczególną uwagę należy zwrócić na: zachowanie ciszy; umiejętne zachowywanie się w czasie oświetlania terenu przez nieprzyjaciela; niespostrzeżone podchodzenie jak najbliżej nieprzyjaciela; przygotowywanie broni do prowadzenia celnego ognia; utrzymywanie kierunku natarcia; pokonywanie zapór i przeszkód; niespodziewany i zdecydowany atak oraz prowadzenie obserwacji.

Kilka słów należy poświęcić zagadnieniu prowadzenia obserwacji w nocy, gdyż trudna i odpowiedzialna służba obserwacyjna nocą wymaga uwagi i maksymalnego napięcia sił.

Niedostateczne oświetlenie przedmiotów w nocy powoduje, że wzrok człowieka nie może odbierać dostatecznie wyrazistych wrażeń z otoczenia. Aby w ciemną noc odróżniać przedmioty od tła, konieczna jest co najmniej 20—50% różnica jasności. Dlatego też chcąc prowadzić skuteczną obserwację w nocy musimy przede wszystkim wybierać punkt obserwacyjny tak, aby mieć jaśniejsze tło obserwacji i w wypadku pojawienia się kogoś (czegoś) na tym tle móc zaobserwować go jako ciemną plamę. Punktem takim będzie zawsze miejsce położone nisko, skąd możemy prowadzić obserwację pod pewnym kątem w górę. Tłem obserwacji wówczas będzie tło nieba. Ponadto wiemy, że po pewnym czasie przebywania w ciemności wzrok nasz nieco przyzwyczaja się do niej, a w związku z tym możemy prowadzić dokładniejszą obserwację. Jednak w wypadku spojrzenia przynajmniej przez moment na jaskrawe światło wzrok nasz natychmiast traci nabyte zdolności obserwacyjne. W związku z tym, punkt obserwacyjny powinien być zupełnie ciemny, aby światło nie przeszkadzało pa-

trzeć w ciemność; w trakcie obserwowania należy unikać patrzenia na światło. Jeżeli obserwator musi się posługiwać światłem (np.: przy czytaniu szkicu, mapy), światło to powinno być słabe, najlepiej kolorowe, by nie zakłócało osiągniętej zdolności obserwowania w nocy (adaptacji). Stosując się do powyższych wskazówek potrafimy prowadzić dość skuteczną obserwację w nocy bez oświetlania terenu.

W czasie prowadzenia obserwacji w nocy poważną rolę odgrywa słuch, który znakomicie uzupełnia wzrok, gdyż po usłyszeniu jakiegokolwiek szmeru natychmiast możemy skierować w tę stronę wzrok i wyśledzić, kto (co) się tam znajduje.

Obserwację w nocy można prowadzić również za pomocą przyrządów do nocnej obserwacji pola walki, działających na zasadzie naświetlania (napromieniowania) terenu (celu) przez niewidoczne dla gołego oka promienie podczerwone, a następnie przekształcania niewidocznego podczerwonego obrazu na obraz widoczny. Obserwując przedpole za pomocą tych przyrządów, widzimy niezbyt wyraźne obrazy obserwowanych przedmiotów (celów). Z tego też względu w czasie szkolenia pododdziałów w nocy należy szkolić poszczególnych żołnierzy w prowadzeniu obserwacji za pomocą przyrządów działających na zasadzie wysyłania promieni podczerwonych, aby przyzwyczaić ich do tego rodzaju obserwacji.

2. MUSZTRA BOJOWA

Celem musztry bojowej jest wyszkolenie pododdziałów w technice działania na polu walki i zgranie czynności poszczególnych żołnierzy i pododdziałów.

Istota musztry bojowej w ogóle polega na tym, że wszystkie czynności, z których składają się działania

bojowe pododdziałów, przerabiane są kolejno, poszczególnymi zagadnieniami, z powtarzaniem ich dopóty, dopóki technika działania nie zostanie doskonale opanowana przez cały skład osobowy pododdziału.

W szkoleniu metodą musztry bojowej żołnierze jednocześnie doskonalą się w szeregu przedmiotów wchodzących w skład szkolenia bojowego. I tak np. doskonalą się w prowadzeniu ognia, walce wręcz, rzucaniu granatami, okopywaniu się i maskowaniu oraz innych czynnościach poznanych na zajęciach z innych przedmiotów szkoleniowych.

W czasie prowadzenia zajęć taktycznych metodą musztry bojowej w nocy należy jeszcze bardziej wnikliwie i dokładnie przerabiać poszczególne fragmenty ćwiczenia, mając na uwadze to, że w warunkach nocnych trudniej jest opanować technikę wykonywania poszczególnych zadań.

Jak wiadomo, znane są dwa zasadnicze sposoby działań nocnych wojsk. Jeden z nich to działania przy dobrze oświetlonym terenie, drugi to działanie przez zupełne zaskoczenie nieprzyjaciela; w tym wypadku działania odbywają się bez jakiegokolwiek oświetlenia. Dlatego też w szkoleniu metodą musztry bojowej powinny występować obydwa te warunki.

Musztrę bojową z pododdziałem przeprowadza właściwy dowódca, który w myśl wskazówek swego przełożonego organizuje zajęcia, kieruje nimi, a jednocześnie dowodzi szkolonym pododdziałem.

Metoda prowadzenia zajęć z musztry bojowej w nocy nie różni się od metody stosowanej w dzień.

Po przerobieniu i opanowaniu danego zagadnienia przez podwładnych przy oświetlonym terenie, dowódca pododdziału przystępuje z kolei do przećwiczenia tego zagadnienia bez oświetlania terenu i ćwi-

czy tak długo, aż wszyscy żołnierze opanują go, wykonując bezbłędnie wszystkie czynności.

Kiedy pierwsze zagadnienie szkoleniowe zostało całkowicie przerobione i opanowane, dowódca pododdziału podaje podwładnym następne zagadnienie, jakie będzie przerabiane, oraz cel, jaki powinien osiągnąć pododdział po jego przerobieniu, po czym przechodzi do praktycznego szkolenia w taki sam sposób jak poprzednio.

Po przerobieniu wszystkich zagadnień oddzielnie (elementami) przy oświetlonym i nie oświetlonym terenie, dowódca może powtórzyć je całym pododdziałem przerabiając je w całości, ale już bez przerw i omawiania niedociągnięć po każdym zagadnieniu. W czasie przerabiania ćwiczenia w całości część zagadnień szkoleniowych można przerobić przy oświetlonym terenie, część zaś bez oświetlenia.

O ile dowódca pododdziału nie dysponuje bezodrzutowymi ładunkami oświetlającymi, lecz zamierza zorganizować oświetlanie terenu za pomocą wzniecania pożaru uprzednio przygotowanych stosów materiałów palnych, to powinien przerobić najpierw wszystkie zagadnienia przy oświetlonym terenie, a następnie wygasić ogniska i przerobić te same zagadnienia bez jakiegokolwiek oświetlania terenu.

Na szczeblu kompanii, a nawet już plutonu przy prowadzeniu zajęć bez oświetlania terenu dowódca nie będzie w stanie obserwować działania wszystkich żołnierzy. Aby zajęcie osiągnęło swój cel, pomagać mu w tym muszą dowódcy drużyn, którzy o każdym nieprawidłowym działaniu swej drużyny powinni meldować kierownikowi ćwiczenia. Tylko w tym wypadku kierownik może na czas przerwać dany fragment ćwiczenia, omówić błędy i niedociągnięcia i powtórzyć przerabiane zagadnienie.

Należy zwrócić uwagę, że ćwiczenie nocne będzie poprzedzone takim samym ćwiczeniem w dzień na ten sam temat, a w związku z tym poszczególni żołnierze będą już znali ogólne zasady działania na polu walki i będą mieć opanowaną technikę działania w warunkach dziennych, co ułatwi im działanie w warunkach nocnych, szczególnie przy oświetlonym terenie. Z tego wynika, że szczególną uwagę w toku szkolenia w nocy należy zwrócić na działanie pododdziału bez oświetlania terenu. W tym właśnie sposobie działania występuje szereg cech specyficznych dla działań nocnych między innymi takie jak: konieczność cichego podejścia do przedniego skraju obrony nieprzyjaciela, skryte pokonanie jego zapór, odpowiednie zachowanie się w czasie oświetlania terenu przez nieprzyjaciela i szereg innych, na które należy zwrócić uwagę w toku szkolenia w nocy.

W czasie zajęć w nocy pozorowanie środków ogniowych nieprzyjaciela może się odbywać wyłącznie za pomocą środków świetlnych i słuchowych. Do nauki walki wręcz w toku walki mogą być użyte, jak w dzień, manekiny. Działa, czołgi i działa pancerne nieprzyjaciela pozoruje się za pomocą wybuchów petard.

Ogień broni piechoty nieprzyjaciela pozoruje się wyłącznie za pomocą kołatek i strzelania amunicją ślepą, zaś ogień broni maszynowej — za pomocą kołatki i krótkich przerywanych świateł lampki elektrycznej. Ogień artylerii nieprzyjaciela na własny (szkolony) pododdział pozoruje się za pomocą wybuchów petard w rejonie, gdzie szkolony pododdział się znajduje. Nieprzyjaciela pozoruje się nie tylko za pomocą wystrzałów i wybuchów petard, lecz również za pomocą błysków zapałek, uderzania łopatką, łamania gałęzi, prowadzenia przyciszonej rozmowy itp.

w zależności od tego, do jakich czynności chcemy zmusić szkolonych.

W celu pozorowania nieprzyjaciela wyznacza się zazwyczaj ze składu pododdziału od 1 do 4 (w zależności od liczebności szkolonego pododdziału) żołnierzy starszego rocznika, a o ile ich nie ma, to najsprytniejszych spośród młodszych żołnierzy. Jeżeli będzie szkolona drużyna, to dla pozorowania nieprzyjaciela w zupełności wystarczy jeden żołnierz, przy czym nie może on pozorować wszystkiego z jednego miejsca, lecz powinien przechodzić od jednego do drugiego punktu terenowego i sygnalizować tam swoją obecność, stwarzając tym samym pozory obecności większej liczby żołnierzy nieprzyjaciela. W celu nauczenia szkolonych zachowywania się w czasie podchodzenia do przedniego skraju obrony nieprzyjaciela w wypadku oświetlania przez niego terenu, pozorujący powinien posiadać rakietnicę i rakiety oświetlające.

Dla pozorowania nieprzyjaciela w czasie szkolenia plutonu lub kompanii piechoty może być wyznaczonych 2—4 żołnierzy.

Uogólniając sposoby i metody pozorowania nieprzyjaciela w nocy należy stwierdzić, że liczba pozorujących wydatnie zmniejsza się w stosunku do warunków dziennych. Uzasadnione to jest tym, że pozorujący w nocy mają dogodne warunki do częstej zmiany swych miejsc bez obawy zauważenia tego przez szkolonych.

3. ĆWICZENIA TAKTYCZNE

Podczas ćwiczeń taktycznych w nocy kładzie się nacisk na wyrobienie umiejętności współdziałania pododdziałów piechoty na polu walki z różnymi środ-

kami ogniowymi (ciężkimi karabinami maszynowymi, działami przeciwpancernymi i pancernymi, czołgami) oraz z sąsiadami. W czasie ćwiczeń taktycznych w nocy kierownik ćwiczenia doskonali podwładnych w umiejętności prowadzenia ognia i kierowania nim, utrzymywania kierunku działania za pomocą przedmiotów terenowych i sztucznych dozorów świetlnych, zachowywania ciszy w toku działania itp., które podwładni nabyli w czasie zajęć dziennych i musztry bojowej prowadzonej w nocy.

Ćwiczenia taktyczne pododdziałów w nocy z reguły przeprowadza się jako jednostronne z pozorowanym nieprzyjacielem. Przeprowadza je zawsze starszy przełożony i tak: z drużyną — dowódca plutonu, z plutonem — dowódca kompanii itd.

Nieprzyjaciel musi być pozorowany jako silny, aktywny i wyposażony w nowoczesne środki walki, oświetlające i środki do prowadzenia obserwacji w nocy. Jego urządzenia obronne i zapory muszą być realne i dostosowane do przyjętej w ćwiczeniu sytuacji wyjściowej. Na przykład zakładając, że pododdział ma nacierać na obronę nieprzyjaciela doraźnie zorganizowaną nie możemy przyjmować i podawać podwładnym, że nieprzyjaciel posiada schrony bojowe, silnie rozbudowane zapory minowe itp., lecz należy podać to, co nieprzyjaciel w rzeczywistości mógłby wykonać w przyjętym przez kierownika ćwiczenia czasie.

Sposoby i metody pozorowania nieprzyjaciela i ognia w czasie ćwiczeń taktycznych stosuje się takie same jak w zajęciach metodą musztry bojowej w nocy.

Doborowi żołnierzy na pozorację oraz ich przygotowaniu do pozorowania działań nieprzyjaciela w nocy kierownik ćwiczenia powinien poświęcić wiele uwagi i czasu. Od ich umiejętności pozorowania

w odpowiednim czasie ognia i działania nieprzyjaciela w dużym stopniu zależy wynik ćwiczenia. W celu dokładnego przygotowania pozorujących do działania kierownik ćwiczenia opracowuje plan działania pozoracji, na podstawie którego przygotowuje wyznaczonych żołnierzy.

Na ćwiczeniach taktycznych powinni być pozorowani sąsiedzi w celu nauczenia współdziałania, przy czym na pierwszych ćwiczeniach żołnierze pozorujący sąsiadów powinni odróżniać się od ćwiczących przez posiadanie znaku widocznego w nocy.

Ćwiczenie taktyczne w nocy tak jak i w dzień prowadzi się bez przerwy; przerwę na odpoczynek szkoleni otrzymują dopiero po zakończeniu ćwiczenia, przed omówieniem.

W toku ćwiczenia kierownik oddziaływa na szkolonego dowódcę, kieruje pozoracją nieprzyjaciela i sąsiadów przy pomocy sygnałów widocznych w nocy. Powodzenie lub niepowodzenie działań pododdziału określa on w zależności od pobieranych decyzji dowódcy szkolonego pododdziału, współdziałania wewnątrz i z sąsiadami, a także od prawidłowego działania żołnierzy na polu walki i wykorzystywania terenu.

Szczególną uwagę kierownik ćwiczenia powinien zwrócić na opanowanie przez szkolonego dowódcę umiejętności prawidłowej organizacji dowodzenia pododdziałem w nocy, a szczególnie oświetlania terenu, sposobu ustalania kierunku działania oraz wskazywania celów, przygotowanie broni do prowadzenia ognia w nocy, a w toku walki na umiejętne kierowanie walką, oświetlanie terenu, utrzymywanie nakazanego kierunku działania, umiejętne działanie w czasie oświetlania terenu przez nieprzyjaciela, stałe utrzymywanie współdziałania wewnątrz pododdziału i z sąsiadami.

Kierownik ćwiczenia powinien żądać od dowódcy szybkiej i prawidłowej decyzji i zdecydowanego wprowadzania jej w życie, gdyż będzie to miało zasadnicze znaczenie dla przebiegu walki w nocy. Przy tym jednak kierownik ćwiczenia nie powinien krępować inicjatywy i woli dowódcy przez narzucanie mu swoich decyzji.

W czasie odbywania ćwiczenia taktycznego w nocy z kompanią piechoty powinni występować rozjemcy przy dowódcach plutonów piechoty i środków wzmocnienia, gdyż kierownik ćwiczenia nie będzie w stanie dopilnować, a następnie ocenić działania poszczególnych dowódców i pododdziałów.

Po zakończeniu ćwiczenia kierownik zarządza odebranie od żołnierzy pozostałej amunicji ślepej i petard, sprawdzenie broni i oporządzenia, gdyż szczególnie w działaniach nocnych nietrudno jest o nieszczęśliwy wypadek na skutek nieostrożnego obchodzenia się z bronią i amunicją, jak również o zgubienie jakiejś części oporządzenia, a nawet uzbrojenia.

4. PRZYGOTOWANIE ZAJĘCIA (ĆWICZENIA)

Prowadzenie ćwiczenia (zajęcia) w nocy wymaga od kierownika szczególnie dokładnego osobistego przygotowania się i dobrego materiałowego zabezpieczenia ćwiczenia (zajęcia).

Ogólne zasady przygotowania się osobistego, wyboru i przygotowania terenu, materiałowego zabezpieczenia i metody prowadzenia ćwiczeń i zajęć w nocy dowódca pododdziału uzyska na zajęciach instruktorsko-metodycznych i pokazowych przeprowadzanych przez wyższych dowódców. Jednak zasadniczym warunkiem osiągnięcia celów szkolenio-

wych zajęć i ćwiczeń jest osobiste przygotowanie się kierownika oraz dokładne przygotowanie ćwiczenia (zajęcia) pod każdym względem w miarę istniejących możliwości, szczególnie pod względem ich zabezpieczenia materiałowego.

Dowódca przygotowujący się do przeprowadzenia ćwiczenia, winien przede wszystkim zrozumieć cel i treść zajęcia lub ćwiczenia; przestudiować dokładnie poszczególne regulaminy i podręczniki, a także inną literaturę traktującą o danym zajęciu czy też ćwiczeniu; przemyśleć i ustalić sposób oraz kolejność przerabiania zagadnień szkoleniowych; ustalić rejon (kierunek) ćwiczenia i rozpracować w terenie cały przebieg ćwiczenia, określając gdzie i w jaki sposób przerobić poszczególne zagadnienia szkoleniowe oraz przewidzieć warianty działania pozoracji nieprzyjaciela oraz sąsiadów (tylko w ćwiczeniu taktycznym); ustalić sposób oświetlania terenu, sygnały do kierowania pozoracją oraz sposoby pozorowania ognia artylerii, moździerzy i broni piechoty, skalkulować czas na poszczególne zagadnienia. Na podstawie tych czynności kierownik ćwiczenia sporządza plan-konspekt, po czym przygotowuje żołnierzy wyznaczonych do pozorowania nieprzyjaciela.

Przygotowując żołnierzy do pozorowania działań nieprzyjaciela kierownik ćwiczenia udziela im dokładnego instruktażu, a następnie przerabia z nimi praktycznie przewidywane działanie „nieprzyjaciela". Praktyczne przeszkolenie żołnierzy pozorujących działanie nieprzyjaciela powinno odbywać się w nocy i w terenie, w którym następnie prowadzone będzie ćwiczenie. Spośród pozorujących wyznacza się starszego (dowódcę), któremu kierownik ćwiczenia wręcza plan działania pozoracji; poszczególni pozorujący

powinni mieć zapisane wszystkie sygnały i ich znaczenie.

Ponadto gdy w ćwiczeniu występują rozjemcy, kierownik powinien ich zapoznać z planem przebiegu ćwiczenia i omówić z nimi w terenie poszczególne sytuacje w miejscu, w którym będą one przerabiane. Aby dokładniej przygotować rozjemców, kierownik ćwiczenia powinien z nimi przerobić główne sytuacje w dzień, a następnie w nocy.

Ustalając sposób oświetlania terenu kierownik ćwiczenia powinien wziąć pod uwagę przede wszystkim swoje możliwości oraz konieczność szkolenia przy różnych sposobach oświetlania terenu oraz przy różnym natężeniu światła. Poszczególni kierownicy będą mieli różne możliwości organizacji oświetlania.

Na przykład dowódca drużyny, plutonu, a nawet kompanii piechoty będzie miał z zasady jedynie takie środki do oświetlania terenu jak: 30 i 40 mm bezodrzutowe ładunki oświetlające, 26 mm pociski sygnalizacyjne z białym ogniem oraz wzniecanie pożarów (rozpalanie ognisk).

W toku przygotowywania ćwiczenia (zajęcia) kierownik powinien zwrócić szczególną uwagę właśnie na organizację oświetlania terenu. W wypadku gdy zamierza on oświetlać teren za pomocą bezodrzutowych ładunków oświetlających, musi dokładnie obliczyć, ile trzeba zorganizować punktów świetlnych i ile potrzebuje ładunków w celu oświetlenia terenu w stopniu, w jakim to przewiduje. Przy obliczaniu koniecznej ilości bezodrzutowych ładunków oświetlających bierze pod uwagę promień ich działania, czas palenia się, szerokość rejonu (kierunku) ćwiczenia oraz czas trwania ćwiczenia. Teren może być również oświetlany przez rozpalanie ognisk. W tym celu kierownik ćwiczenia (zajęcia) w toku jego przygotowywania, a szczególnie w czasie pracy w terenie

ustala potrzebną ilość ognisk na kierunku (w rejonie) działania, a następnie dopilnowuje przygotowania stosów z materiałów palnych. Najlepszym jednak sposobem oświetlania terenu będzie sposób mieszany ze względu na to, że nie potrzeba będzie zużyć do jednego ćwiczenia (zajęcia) zbyt dużo jednego rodzaju środków oświetlających, a poza tym można będzie nauczyć szkolonych działania przy różnych sposobach oświetlania.

Plan-konspekt do ćwiczenia (zajęcia) nocnego nie odbiega swoją treścią i wzorem od tego samego dokumentu do ćwiczeń (zajęć) dziennych; uwidocznia się jedynie na nim sposób i metodę oświetlania terenu oraz dodatkowe sygnały do kierowania ćwiczeniem (zajęciem).

Teren wybrany do zajęć z natarcia, obrony, działania w ubezpieczeniu postoju — oprócz warunków, jakim powinien odpowiadać przy szkoleniu w dzień, powinien posiadać, dogodne punkty do prowadzenia obserwacji w nocy i warunki do oświetlania terenu różnymi sposobami. Należy dążyć do tego, aby ćwiczenia nocne były przerabiane w innym terenie, niż były przerabiane te same działania w dzień. Najlepiej ćwiczenia takie przerabiać w terenie nieznanym lub mało znanym; zmusza to szkolonych do działania w pełnym napięciu umysłowym i fizycznym.

W celu stworzenia realnego pola walki na zajęciu z musztry bojowej, a szczególnie na ćwiczeniach taktycznych w nocy konieczne jest odpowiednie zabezpieczenie materiałowe. W ćwiczeniu nocnym zalicza się do niego przede wszystkim środki do sygnalizacji świetlnej oraz pozorowania świetlnego i słuchowego jak: petardy, ładunki oświetlające i sygnalizacyjne, amunicja ślepa, lampki elektryczne, kołatki, komplety znaków pomalowanych farbą fosforową, a także manekiny i figury bojowe.

Podczas prowadzenia zajęć (ćwiczeń) w nocy konieczne jest maksymalne przestrzeganie wszelkich środków ostrożności, aby zapobiec nieszczęśliwym wypadkom. Dlatego też konieczne jest pouczenie szkolonych o sposobach prowadzenia ognia amunicją ślepą i rzucania petard, szczególnie gdy w pobliżu znajdują się ludzie, stogi siana i słomy oraz zabudowania gospodarskie. To samo dotyczy również oświetlania terenu za pomocą bezodrzutowych ładunków oświetlających oraz pocisków sygnalizacyjnych.

Proces szkolenia i wprowadzanie coraz to nowych środków pozoracji, obserwacji i oświetlania terenu wymaga od wszystkich oficerów i podoficerów twórczej inicjatywy i ciągłego wyszukiwania nowych, doskonalszych metod szkolenia pododdziałów w warunkach ograniczonej widoczności.

Redaktor
ppłk T. Szpakowski

Redaktor techniczny
A. Łukomska

Wydawnictwo Ministerstwa Obrony Narodowej
Warszawa 1958

Objętość: 7,25 ark. wyd., 10,25 ark. druk. Papier druk. sat. V kl. 70 g. format 70x100/32 (z fabryki we Włocławku). Oddano do składu 18. IX. 57. Podpisano do druku 7. VII. 58. Druk ukończono 22. VII. 58. Wojskowa Drukarnia w Gdyni. Zam. nr 751/6-9 z dn. 18.09.57 r.
C.W. 32891.

BIBLIOTEKA
ASG
NAUKOWA
4075

WOM